

Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 m. programos priemonės „LEADER programa“ veiklos srities „Parengiamoji parama“ įgyvendinimo taisyklių, taikomų projektams, skirtiems 2023–2027 metų vietos plėtros strategijoms parengti, 3 priedas

PROJEKTAS

(Kaimo vietovių VPS forma)

VIETOS PLĖTROS STRATEGIJA

Vietos veiklos grupės pavadinimas:	Šalčininkų rajono vietos veiklos grupė
Vietos plėtros strategijos pavadinimas:	Šalčininkų rajono 2023-2028 metų vietos plėtros strategija
Vietos plėtros strategijos įgyvendinimo laikotarpis:	2023-2028
Ar keičiasi VPS įgyvendinimo teritorija lyginant su 2014-2020 m.?	☐ Taip ☒ Ne
Teminė VPS	☒ Taip ☐ Ne
VPS tema	Socialiai ir ekonomiškai tvarus ir įtraukus Šalčininkų rajonas
VPS data:	2023-03-29
VPS versija:	1 versija, patvirtinta visuotinio narių susirinkimo Nr. 1 sprendimu.

LIETUVOS
RESpubLIKOS
ŽEMĖS ŪKIO
MINISTERIJA

TURINYS

I SKYRIUS: KAS MES ESAME? (VVG TERITORIJOS SITUACIJOS ANALIZĖ IR POREIKIAI)	4
1. VVG TERITORIJOS SITUACIJOS IR POREIKIŲ ANALIZĖ	4
1.1. Trumpas VVG pristatymas	4
1.2. Pagrindiniai VVG teritorijos duomenys	5
1.3. VVG teritorijos išskirtinumas ir identitetas	6
1.4. VVG teritorijos gyventojų nuomonė apie VVG teritorijos situaciją ir poreikius	7
1.5. VVG teritorijos socialinė situacija (įskaitant informaciją apie skurdo riziką ir socialinę atskirtį patiriančius asmenis ir (arba) jų grupes)	8
1.6. VVG teritorijos ekonominė situacija	11
1.7. VVG teritorijos socialinė infrastruktūra ir kultūros ištekliai	14
1.8. VVG teritorijos gamtos išteklių analizė	16
1.9. Papildoma informacija	18
2. VVG TERITORIJOS STIPRYBĖS, SILPNYBĖS, GALIMYBĖS IR GRĖSMĖS (SSGG)	18
3. VVG TERITORIJOS POREIKIAI IR JŲ PAGRINDIMAS	20
3.1. VVG teritorijos poreikių sąrašas	20
3.2. VVG teritorijos poreikių pagrindimas	20
4. VPS TEMOS PAGRINDIMAS (PILDOMA TEMINĖMS VPS)	28
5. VVG PRISTATYMAS IR VERTYBĖS, VVG TERITORIJOS VIZIJA IKI 2030 M. IR VVG MISIJA	29
5.1. Apibendrinta informacija apie VVG	29
5.2. Apibendrinta informacija apie VVG kolegialaus valdymo organo sudėtį	29
5.3. Informacija apie VVG kolegialaus valdymo organo kompetencijų įvairovės užtikrinimą	30
5.4. VVG vertybės	31
5.5. VVG teritorijos vizija iki 2030 m.	31
5.6. VVG misija	32
II SKYRIUS: KO MES SIEKIAME? (VPS TIKSLAI, RODIKLIAI IR SIEKIAMI POKYČIAI)	33
6. VVG TERITORIJAI AKTUALŪS BŽŪP TIKSLAI	33
7. KIEKYBINIAI VPS TIKSLAI	34
7.1. VPS produkto ir rezultato rodikliai iki 2029 m.	34
7.2. Metinės rodiklių reikšmės	35
8. POKYČIAI, KURIŲ SIEKIAMA VVG TERITORIJOJE (KIEKYBINE IŠRAIŠKA)	36
9. APIBENDRINTA INFORMACIJA APIE VPS	39
III SKYRIUS: KAIP MES PASIEKSIME UŽSIBRĖŽTUS TIKSLUS? (VPS PRIEMONĖS, FINANSINIS PLANAS, ĮGYVENDINIMO ORGANIZAVIMAS IR VALDYMAS)	40
10. VPS PRIEMONĖS	40
10.1. VPS priemonių sąrašas	40
10.2. VPS priemonių sąsajos su BŽŪP tikslais	41
10.3. VPS priemonių sąsajos su VVG teritorijos poreikiais	41
10.4. VPS priemonių aprašymas	42
10.5. VPS sąsaja su VVG teritorijos strateginiais dokumentais ir Europos Sąjungos Baltijos jūros regiono strategija (ESBJRS)	66
10.6. VPS priemonių rezultato rodikliai	66
11. KVIETIMŲ TEIKTI PARAIŠKAS SKELBIMO GRAFIKAS	66
12. VPS FINANSINIS PLANAS	67
12.1. VPS išlaidos pagal išlaidų kategorijas ir priemonių rūšis	67
12.2. Metinis VPS išlaidų planas	68
13. ES IR NACIONALINIŲ HORIZONTALIŲJŲ PRINCIPŲ IR PRIORITETŲ ĮGYVENDINIMAS	69
13.1. Subregioninės vietovės principas	69
13.2. „Iš apačios į viršų“ principas	70
13.3. Partnerystės principas	71
13.4. Bendradarbiavimo principas	72
13.5. Inovacijų principas	72
13.6. Jaunimas	73
13.7. Lyčių lygybė ir nediskriminavimas	74
14. VPS VIEŠINIMO IR VVG TERITORIJOS GYVENTOJŲ AKTYVUMO SKATINIMO VEIKSMAI	75
14.1. Informacija apie VPS viešinimą ir derinimą su visuomene VPS rengimo metu	75
14.2. VPS viešinimo ir VVG teritorijos gyventojų aktyvumo skatinimo strategija VPS įgyvendinimo metu	75

15.	VPS ĪGYVENDINĪMO VIDAUS VALDĪMO, STEBĒŠENOS IR VERTINĪMO SISTEMA	76
15.1.	<i>VPS ģgyvendinimo vidaus valdymo, stebēsenos ir vertinimo sistemos apibūdinimas</i>	<i>76</i>
15.2.	<i>VPS ģgyvendinimo vidaus valdymo, stebēsenos ir vertinimo funkcijos pagal subjektus</i>	<i>78</i>
IV DALIS: VPS PRIEDAI		79

I skyrius: Kas mes esame? (VVG teritorijos situacijos analizė ir poreikiai)

1. VVG teritorijos situacijos ir poreikių analizė

1.1. Trumpas VVG pristatymas

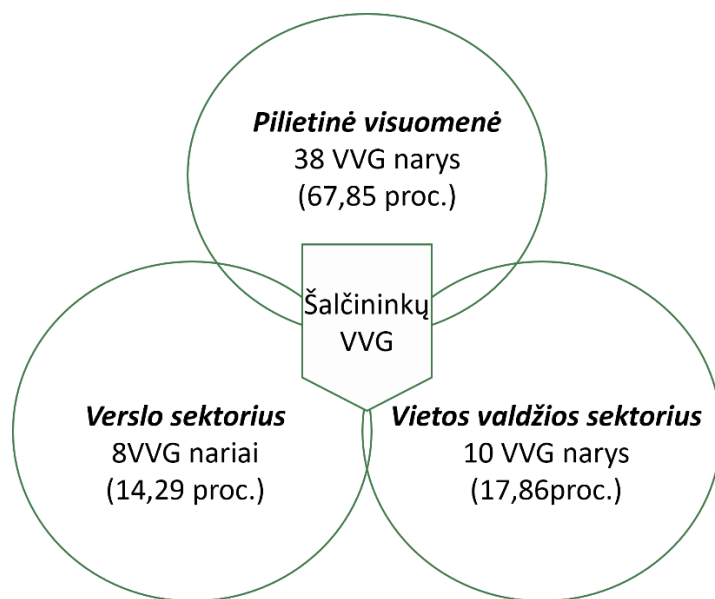
VVG steigimasis. Šalčininkų rajono vietos veiklos grupę (VVG) įsikūrimą paskatino 2001–2003 m. Lietuvoje vykdyta Baltijos šalių kaimo bendruomenių partnerystės programa (KBPP). Šios programos rėmuose Lietuvoje buvo išbandomas LEADER modelis, kurį įgyvendinant 2001 m. Šalčininkų r. buvo įkurta Partnerystės grupė. Šalčininkų r. Partnerystės grupėje, pagal atitikimą VVG reikalavimams, buvo atstovaujami įvairūs sektoriai: vietos bei centrinė valdžia, verslas ir kaimo bendruomenės bei kitos NVO.

Šalčininkų r. VVG steigiamasis susitikimas įvyko 2003 m. gruodžio 30 d. savivaldybės administracijos salėje. Steigiamąjį aktą pasirašė 24 organizacijų atstovai. 2004 m. Šalčininkų r. VVG buvo galutiniai suformuota. VVG nusprendė rengti integruotą bandomąją Šalčininkų r. kaimo vietovių vietos plėtros strategiją, pasirinkusi strategijos rengimo kryptį „Gyvenimo kokybės kaimo vietovėse gerinimas“ ir pateikė paraišką Nacionalinei mokėjimo agentūrai. VVG būstinės adresas – Vilniaus g. 49, Šalčininkai., Šalčininkų rajono savivaldybė.

Pagrindinis sukurtos Šalčininkų r. VVG strateginis tikslas – pagal savo veiklos kompetenciją ir galimybes skatinti kaimo plėtrą, aktyviai dalyvauti rengiant ir įgyvendinant kaimo plėtros planus bei programas Šalčininkų r. savivaldybėje, tuo tikslu siekti Asociacijos narių veiklos koordinavimo ir jos narių interesų atstovavimo bei gynimo ir tenkinti kitus viešuosius interesus.

Šiuo metu Šalčininkų r. VVG sudaro 56 nariai (žr. priedą. Nr. 1), kurie atstovauja įvairias organizacijas, įstaigas ir įmones, veikiančias Šalčininkų r. VVG teritorijoje.

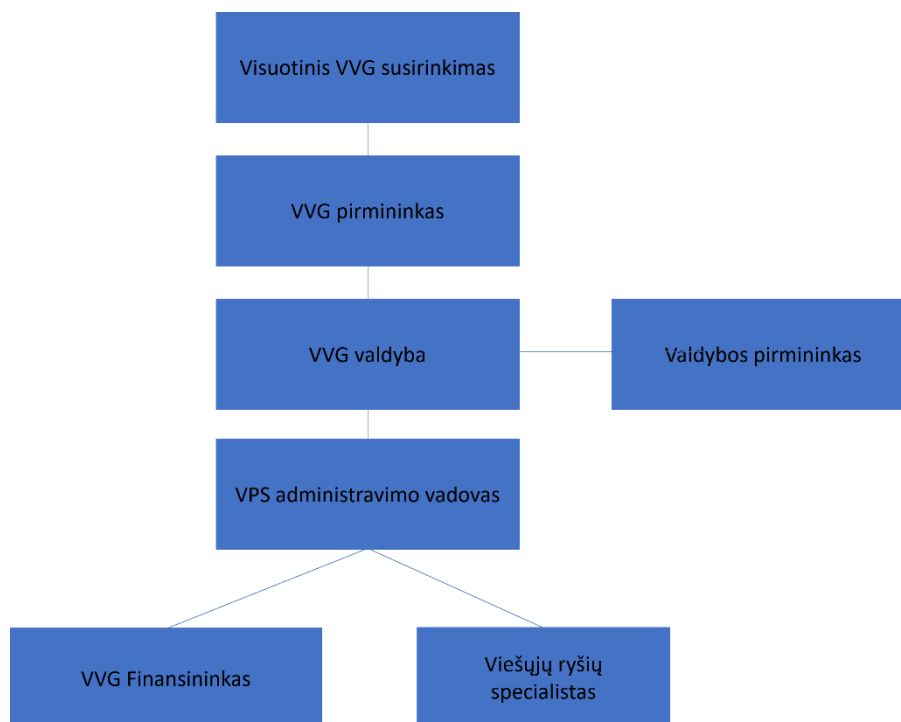
Šalčininkų r. VVG valdybą sudaro 12 narių, kurių atstovavimas visiškai atitinka 2023–2027 metų vietos plėtros strategijų rengimui ir įgyvendinimui keliamus reikalavimus: 41,46 % valdybos narių (5 valdybos nariai) atstovauja pilietinės visuomenės sektorių; 33,33 % valdybos narių (4 valdybos nariai) atstovauja verslo sektorių ir 25 % valdybos narių (3 valdybos nariai) atstovauja vietos valdžios sektorių. VVG valdyboje taip pat išlaikyta lyčių pusiausvyra: 41,46 % valdybos sudaro vyrai (5 valdybos nariai) ir 58,33 % moterys (7 valdybos nariai). Valdyboje dirba 1 asmuo iki 29 metų.

1.1.1. pav. VVG narių pasiskirstymas pagal atstovaujamą sektorių

Efektyvų Šalčininkų rajono VVG strategijos rengimą ir valdymą užtikrina VVG nariai, valdyba, pirmininkas ir administracijos darbuotojai. Šalčininkų rajono **VVG valdymo organai**:

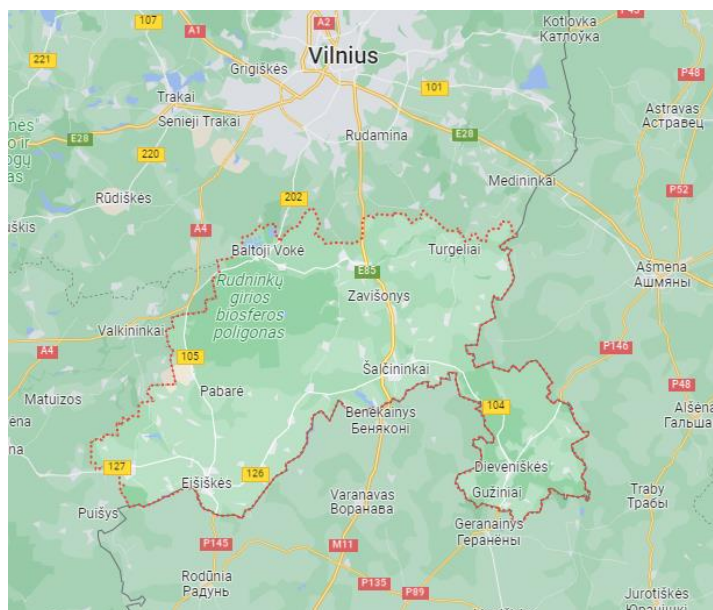
- Visuotinis narių susirinkimas;
- VVG pirmininkas;
- Kolegialus valdymo organas – valdyba;
- Valdybos pirmininkas;
- VVG administracija

1.1.2. pav. VVG struktūra

1.2. Pagrindiniai VVG teritorijos duomenys

Šalčininkų r. VVG yra įsikūrusi pietryčių Lietuvoje, Vilniaus apskrityje. VVG teritorija yra ta pati, kaip ir Šalčininkų rajono savivaldybės teritorija, išskyrus Šalčininkų miestą, jis į VVG teritoriją nepatenka. Šalčininkų rajono savivaldybė ribojasi su Vilniaus rajono, Trakų rajono, Varėnos rajono savivaldybėmis bei su Baltarusija (R1).

1.2.1. pav. VVG teritorija [1]

VVG teritorija užima 1 484,72 km² (R2) plotą, t. y. 15,26 proc. Vilniaus apskrities teritorijos ir 2,27 proc. šalies teritorijos. 99,68 proc. VVG teritorija sutampa su Šalčininkų rajono savivaldybės administracine teritorija, išskyrus rajono centrą – Šalčininkų miestą, kurio plotas 7,87 km² [2]. Taigi, VVG teritorija apima visas Šalčininkų rajono seniūnijas, išskyrus Šalčininkų miestą. Nedidelis atstumas iki Vilniaus leidžia Šalčininkų rajono gyventojams dirbti, mokytis bei pramogauti Vilniuje, taip Šalčininkų rajonas gali tapti Vilniaus priemiesčiu (R3). Nors Šalčininkų rajonas ir yra arti Vilniaus, tačiau tarp šių dviejų teritorijų yra jaučiamas didelis skirtumas: Vilniaus gyventojai vidutiniškai uždirba daugiau nei Šalčininkų rajono gyventojai, turi geresnį išsilavinimą, turi nuosavą nekilnojamąjį turtą ir t. t. (R4).

VVG teritorijoje 2022 m. duomenimis yra 13 seniūnijų: Šalčininkų, Akmenynės, Baltosios Vokės, Butrimonių, Dainavos, Dieveniškų, Eišiškių, Gerviškių, Jašiūnų, Kalesninkų, Pabarės, Poškonų ir Turgelių seniūnijos [3]. Lyginant su 2015 m., VVG teritorijos suskirstymas į seniūnijas išliko nepakitęs.

VVG teritorijoje 2022 m. sausio 1 d. duomenimis yra 2 miestai: Baltoji Vokė (998 gyv.) ir Eišiškės (2 908 gyv.), 3 miesteliai: Dieveniškės (578 gyv.), Jašiūnai (2 383 gyv.), Turgeliai (475 gyv.), 387 kaimai bei 49 viensėdžiai (R3). Didžiausios gyvenvietės yra Eišiškės, Jašiūnai, Baltoji Vokė, Dieveniškės bei Šalčininkėliai. VVG teritorijoje yra 2 gyvenvietės, kuriose gyvena daugiau nei 1 000 gyventojų. [3] (R5)

1.3. VVG teritorijos išskirtinumas ir identitetas

Šalčininkų rajone yra unikalus geografinis objektas Lietuvoje – anklavas. Anklavas yra valstybė arba jos dalis įsiskverbusi į kitos šalies teritoriją. Anklavas esantis Lietuvoje yra Dieveniškų kyšulys, kuris yra įsiskverbęs į Baltarusijos teritoriją (R6). Bendra siena su Baltarusija yra viena didžiausių grėsmių Šalčininkų rajono savivaldybei, tai ypač pastiprėjo Rusijos sukulto karo Ukrainoje metu (R7).

Šalčininkų r. VVG yra daugiatautis ir daugiakalbis kraštas, kuriame gyvuoja ir senąsias tradicijas puoselėja Lietuvos lenkų bendruomenės (R8). Lietuvos lenkų bendruomenės sudaro didžiąją dalį Šalčininkų rajono gyventojų, Šalčininkų rajonas yra išskirtinis tuo, jog čia lietuviai sudaro tautinę mažumą.

Šalčininkai išsiskiria ir savo miškingumu (net 45,9 proc. Šalčininkų rajono savivaldybės yra miškai, kai šalies vidurkis – 33 proc. (R9). Didžiausias miškų masyvas – Rūdininkų giria. Dėl miškų užimamos didelės teritorijos rajone yra tik keli miestai, o didžioji dalis gyventojų gyvena kaimuose (R10).

Dėl savo išskirtinumo: daugiakultūriškumo, daugiakalbiškumo, gamtinių, istorinių ir kultūrinių išteklių, Šalčininkų rajono savivaldybė – patraukli vieta turizmui ir rekreacijos paslaugoms vystyti (R11).

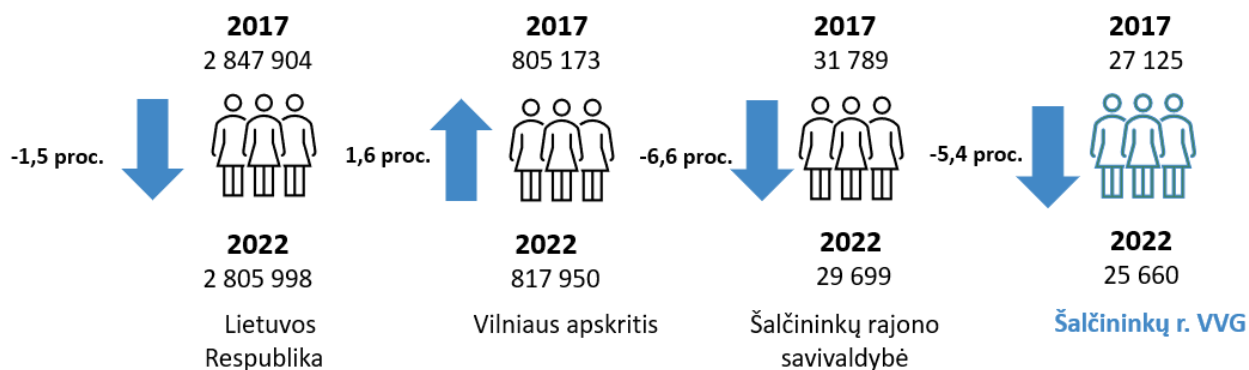
1.4.VVG teritorijos gyventojų nuomonė apie VVG teritorijos situaciją ir poreikius

Metodas	Aprašymas
Duomenų rinkimo metodai	
Statistinių duomenų rinkimas	<p>Statistiniai duomenys surinkti iš šaltinių:</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) Lietuvos statistikos departamento. (2) Nacionalinė Žemės Tarnyba. Prie Žemės Ūkio Ministerijos. (3) Duomenys iš Šalčininkų rajono savivaldybės seniūnijų. (4) Šalčininkų rajono savivaldybės tinklapyje viešai prieinama informacija. (5) VĮ Žemės Ūkio Informacijos ir Kaimo Verslo Centro. (6) Švietimo Valdymo Informacinė Sistema (ŠVIS). <p>Šių duomenų analizė leido gauti patikimos informacijos apie intervencijų įgyvendinimą. Šio vertinimo tikslais parengta išsami Šalčininkų rajono savivaldybės kaimiškiosios teritorijos statistinių duomenų analizė, atliktas palyginimas.</p>
Pirminių ir antrinių šaltinių analizė	<p>Pirminių ir antrinių šaltinių analizė yra svarbus duomenų rinkimo metodas atsižvelgiant į tai, kad vertinimas atliekamas dar nesibaigus 2017–2023 m. priemonių įgyvendinimui. Analizė apėmė šias šaltinių grupes: (1) Šalčininkų rajono savivaldybės parengtas strateginis plėtros planas 2023-2030 metams; (2) ES ir Lietuvos teisės aktai, kiti dokumentai, reglamentuojantys priemonių įgyvendinimą.</p>
Fokusuota diskusija	<p>Buvo organizuojami darbinio pobūdžio susitikimai į kuriuos buvo kviečiami Šalčininkų rajono savivaldybės administracijos darbuotojai, nevyriausybinių organizacijų atstovai, socialinės srities atstovai, švietimo atstovai, jaunimo atstovai, kultūros ir turizmo atstovai, Šalčininkų rajono VVG teritorijoje veikiančių įmonių atstovai. Buvo siekiama į rengimo procesą įtraukti kuo daugiau suinteresuotų šalių ir įvairių sričių ekspertų, nes kiekvieno iš jų nuomonė yra labai svarbi formuojant Šalčininkų rajono VVG viziją, strateginius plėtros prioritetus, strateginius tikslus, uždavinius, priemones ir pagrindinius projektus. Vyko dešimt susitikimų po 4 valandas:</p> <p><i>I grupė susitikimų skirta nustatyti gyventojų poreikius, išsiaiškinti rajono problemas.</i></p> <p>2023-01-25 Nevyriausybinių organizacijų 2023-01-25 Jaunimo atstovai 2023-01-26 Kultūros atstovai 2023-01-26 Verslo atstovai 2023-01-27 Socialinės srities atstovai</p> <p><i>II grupė susitikimų skirta pristatyti nustatytus poreikius, išgryninti idėjas.</i></p> <p>2023-02-22 Kultūros atstovai 2023-02-23 Nevyriausybinių organizacijų 2023-02-23 Verslo atstovai 2023-02-24 Jaunimo atstovai 2023-02-24 Socialinės srities atstovai</p>
Rezultato pristatymo metodas	<p>Tarpiniai strategijos rengimo rezultatai pristatyti Šalčininkų rajono VVG valdybos atstovams (du valdybos susirinkimai), savivaldybės atstovams. Strategija pristatoma visuomenei, pateikiama viešam aptarimui. Tvirtinama visuotinio narių susirinkimo.</p>

Diskusija	Viešai paskelbtas kvietimas teikti projektų idėjas bei poreikius www.salcininkuvvg.lt Strategijos projektas iškeltas viešam gyventojų aptarimui, ne trumpesniam nei 20 darbo dienų laikotarpiui. Po šio aptarimo strategija tvirtinama visuotiniame narių susirinkime.
Priemonių lyginamoji analizė	Priemonių lyginamoji analizė leido palyginti priemones tarpusavyje, t. y. identifikuoti jų dizaino, įgyvendinimo, pasiektų rezultatų skirtumus.

1.5.VVG teritorijos socialinė situacija (įskaitant informaciją apie skurdo riziką ir socialinę atskirtį patiriančius asmenis ir (arba) jų grupes)

Šalčininkų r. VVG 2022 m. gyveno 25 660 gyventojai, palyginimui 2017 m. gyveno 27 125 gyventojai (t. y. 5,4 proc. kritimas) (R12). Šalčininkų rajono savivaldybėje irgi pastebimas gyventojų kiekio mažėjimas: 2017 m. – 31 789 gyventojai, 2022 m. – 29 699 (t. y. 6,6 proc. mažėjimas), o Vilniaus apskrityje yra pastebimas gyventojų augimas: 2017 m. – 805 173 gyventojai, 2022 m. – 817 950 (t. y. 1,6 proc. augimas) (R8). Šalyje, pastebimas gyventojų mažėjimas: 2017 m. – 2 847 904 gyventojai, 2022 m. – 2 805 998 gyventojai (t. y. 1,5 proc. mažėjimas). Šalčininkų rajono savivaldybėje gyventojų kritimas buvo sparčiausias – 6,6 proc. [4]. Verta atkreipti dėmesį, jog viena iš priežasčių, daranti įtaką neigiamiems demografiniams rodikliams paskutiniaisiais metais, padidėjęs mirtingumas bei sumažėjęs gimstamumas (R13).

1.5.1. pav. Gyventojų skaičius 2017–2022 m. pradžioje [4]

Visu 2017–2022 m. laikotarpiu Šalčininkų rajono savivaldybės teritorijoje fiksuojama neigiama natūrali gyventojų kaita. Pažymėtina, jog visose nagrinėjamose teritorijose natūrali gyventojų kaita padidėjo (t. y. kiekvienais metais prarandame daugiau gyventojų negu gimstą) (žr. 1.5.1. lentelę). Šalyje ir Vilniaus apskrityje 2017-2019 m. gyventojų kaita kilo stabiliai, tačiau nuo 2020 m. pradėjo augti sparčiai. Šis kylimas tikėtina atsirado dėl Covid-19 pandemijos. Pažymėtina, jog Šalčininkų rajono savivaldybėje sparčiausias kilimas įvyko 2021 m., o 2022 m. vėl nukrito iki anksčiau buvusio rodiklio [5] (R14). Covid-19 pandemijai suvaldyti skirti suvaržymai, sumažino gyventojų galimybę keliauti į kitas šalis, kai kuriais atvejais suvaržė keliavimą ir savo šalyje. Pasibaigus Covid-19 pandemijai, gyventojai vėl turi galimybę keliauti ne tik šalyje, bet ir užsienyje (R15).

1.5.1. lentelė. Natūrali gyventojų kaita (gimusiųjų ir mirusiųjų gyventojų skirtumas) [5]

1.5.2.

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Pokytis, proc.
Lietuvos Respublika	-11 446	-11 425	-10 888	-18 403	-24 416	-18 368	60,5
Vilniaus apskritis	-173	-261	-405	-2 101	-3 939	-2 310	1 235,3
Šalčininkų r. sav.	-196	-214	-272	-267	-423	-198	1,0

Šalčininkų rajono savivaldybės, taip pat ir Šalčininkų r. VVG, gyventojų skaičiaus mažėjimui įtakos turėjo ir mažesnis atvykstančiųjų nei išvykstančiųjų gyventi svetur skaičius. 2017–2022 m. laikotarpiu Šalčininkų rajono savivaldybėje tik 2020–2021 m. fiksuojama teigiama *neto* migracija. Lietuvos Respublikoje 2017–2018 m. laikotarpiu *neto* migracija buvo neigiama, o nuo 2019 m. iki 2022 m. tapo teigiama. Vilniaus apskrities *neto* migracija visu tiriamu laikotarpiu buvo teigiama. Pastebėtina, jog Šalčininkų rajono savivaldybės *neto* migracija yra neigiama, tačiau vis mažėjanti. (R16) (žr. 1.5.2. lentelę).

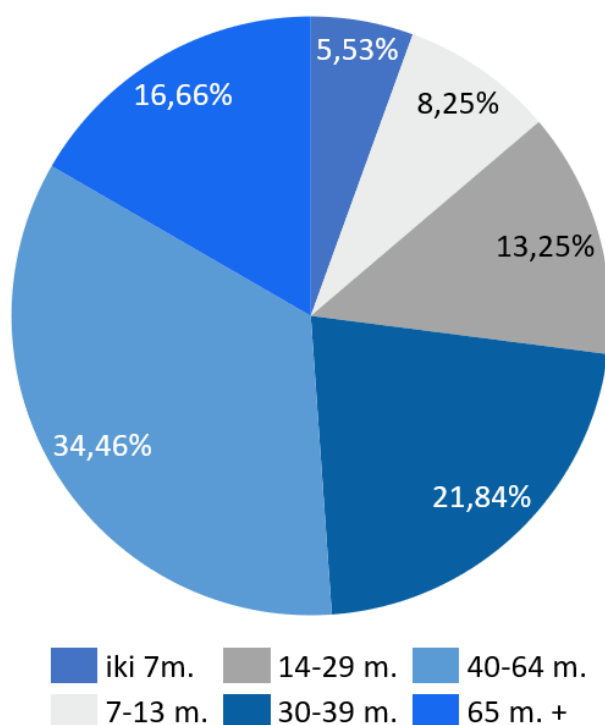
Šalčininkų rajono savivaldybės, taip pat ir Šalčininkų r. VVG, gyventojų skaičiaus mažėjimas susijęs su neigiamais migracijos rodikliais, kurie auga – 2017 m. į rajoną atvyko 328 žmonėmis mažiau nei išvyko (R17), o 2022 m. – 159 žmonės (R18), t. y. atvykstančių ir išvykstančių žmonių santykis pagerėjo daugiau nei du kartus. Bendrai Lietuvoje ir Vilniaus apskrityje atvykstančiųjų yra daugiau negu išvykstančiųjų [6] (R19).

1.5.3. lentelė. *Neto* migracija [6]

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Lietuvos Respublika						
<i>Atvykusieji ir imigrantai</i>	89 785	105 090	113 232	113 691	109 601	191 720
<i>Išvykusieji ir emigrantai</i>	117 342	108 382	102 438	93 698	89 948	119 348
<i>Neto migracija</i>	-27 557	-3 292	10 794	19 993	19 653	72 372
Vilniaus apskritis						
<i>Atvykusieji ir imigrantai</i>	25 823	29 835	33 993	34 732	32 909	66 743
<i>Išvykusieji ir emigrantai</i>	25 456	24 403	23 615	23 159	21 817	31 037
<i>Neto migracija</i>	367	5 432	10 378	11 573	11 092	35 706
Šalčininkų r. sav.						
<i>Atvykusieji ir imigrantai</i>	810	1 062	863	1 072	875	1 219
<i>Išvykusieji ir emigrantai</i>	1 138	1 082	1 101	1 052	805	1 378
<i>Neto migracija</i>	-328	-20	-238	20	70	-159

Neto tarptautinės migracija Šalčininkų savivaldybėje (kaip ir bendrai šalyje bei apskrityje) yra teigiama bei auga: 2017 m. tarptautinė migracija Šalčininkų rajono savivaldybėje – -119 žmonių (R20), o 2022 m. – 231 [7] (R21). Šalyje, Vilniaus apskrityje bei Šalčininkų rajono savivaldybėje vyrauja panašios tendencijos.

2022 m. VVG teritorijoje (iš 25 660 gyventojų) gyveno: 5,53 proc. vaikų iki 7 m., 8,25 proc. 7–13 m. amžiaus vaikų, 13,25 proc. 14–29 m. amžiaus jaunuoliai, 21,84 proc. 30–39 m. jaunų suaugusiųjų, 34,46 proc. vyresnio darbingo amžiaus gyventojų bei 16,66 proc. pensinio amžiaus gyventojų [3] [(žr. 1.5.2 pav.) (R22). VVG teritorijoje daugiausiai gyvena jauni, darbingo amžiaus gyventojai, tai suponuoja apie augančią darbuotojų pasiūlą (R23). Pažymėtina, jog lyginant su 2018 m. statistika VVG teritorijoje vaikų iki 7 m. (5,53 proc.) ir paauglių (8,25 proc.) dalis sumažėjo (R24).

1.5.2. pav. Gyventojai pagal amžiaus grupes (proc.) [3]

2022 m. iš 25 660 Šalčininkų r. VVG gyventojų 12 802 buvo vyrai ir 12 858 moterys, taigi lyčių santykis – 50 proc. vyrų ir 50 proc. moterų (R25). VVG teritorijos gyventojų balansas pagal lytį yra lygus.

Šalčininkų r. VVG 2021 m. Lietuvos statistikos departamento duomenimis gyveno 12,4 proc. lietuvių, 77,6 proc. lenkų, 4,7 proc. rusų, 2,5 proc. baltarusių, bei 0,5 proc. ukrainiečių [8] (R26).

2021 m. daugiausiai Šalčininkų r. VVG gyventojų, t. y. 42,6 proc. (7 873) turėjo vidurinę išsilavinimą, tai daugiau nei vidutiniškai šalyje (31,8 proc.), bei daugiau nei Vilniaus apskrityje (29,1 proc.) Aukštesnį nei vidurinis išsilavinimą turėjo 24,5 proc. gyventojų (R27): 12,2 proc. aukštąjį ir 12,2 proc. aukštesnį išsilavinimą. Lietuvoje aukštesnį nei vidurinis išsilavinimą vidutiniškai turėjo 42,7 proc. gyventojų, apskrityje – 49,3 proc. (R28). Žemesnį nei vidurinę išsilavinimą buvo įgiję 33,0 proc. Šalčininkų r. VVG gyventojų (R29), iš jų 16,8 proc. buvo su pagrindiniu ir 13,7 proc. su pradiniu išsilavinimu, dar 2,4 proc. (451 gyventojai) buvo nebaigę pradinės mokyklos [8]. Šalčininkų r. VVG aukštesnį nei vidurinę išsilavinimą turinčių gyventojų yra mažiau, nei vidutiniškai Lietuvoje ir Vilniaus apskrityje.

2022 m. Šalčininkų r. savivaldybėje buvo 14 200 (47,8 proc.) užimtų gyventojų (R30) ir 2 038 (7,94 proc.) bedarbių (R31). Šalies mastu Šalčininkų r. savivaldybės padėtis buvo bloga, nes vidutiniškai Lietuvoje (50,6 proc.) bei Vilniaus apskrityje (56,4 proc.) buvo mažiau užimtų gyventojų (R32). Bedarbių dalis Šalčininkų r. savivaldybėje buvo didesnė nei apskrities (0,7 proc.), bei šalies (5,6 proc.) [8] (R33).

2021 m. surašymo duomenimis pagal pragyvenimo šaltinį didžiausia Šalčininkų rajono savivaldybės gyventojų dalis, t. y. 41,8 proc. (3 111 gyventojų) gyveno iš darbo užmokesčio. Bedarbio pašalpas gauna 643 (8,6 proc.) gyventojai. Pensijos ar kapitalo pajamas gauna 1 610 (t. y. 21,6 proc.) gyventojų, studento ar moksleivio stipendijas gauna 500 (6,7 proc.) gyventojų, darbo jėgai nepriklausomo išmokas gauna 564 (7,6 proc.) gyventojų, o savarankiškai dirba 302 (4,1 proc.) gyventojų [8] (R34).

Socialinė atskirtis siejama su įvairiomis priežastimis – žalingais įpročiais (socialinės rizikos grupės), sveikatos sutrikimais (neįgalieji), skurdu. Šalčininkų r. VVG 2022 m. buvo 158 socialinę riziką patiriančių šeimų, o jose augo 385 vaikai (R35). Pažymėtina, jog socialinę riziką patiriančių šeimų skaičius išaugo 14,5 proc. o jose augančių vaikų skaičius – 37,5 proc., lyginant su 2018 m. VVG teritorijoje 2022 m. buvo 1 070 socialinių pašalpų gavėjai (t. y. 29,9 proc. mažesnis skaičius nei 2018 m. – 1 527 gavėjai) (R36), 2022 m. buvo skirta 1,4 mln. Eur socialinėms pašalpoms (t. y.

2,8 proc. daugiau nei 2018 m. – 1,3 mln. Eur) [3]. Pažymėtina, jog nors socialinės priežiūros infrastruktūra yra pakankama, tačiau nusidėvėjusi bei reikalaujanti atnaujinimo (R37). Atnaujinus sveikatos paslaugas teikiančių įstaigų infrastruktūrą, gyventojai noriau vyks į sveikatos įstaigą. Atnaujinus įstaigų techniką atsiras galimybė padėti didesniai kiekiui gyventojų su įvairiomis sveikatos problemomis (R38). Viena iš to kylanti problema – dėl netolygiai išvystytų socialinių paslaugų ir jų infrastruktūros trūkumo nėra užtikrinamos prieinamos paslaugos mažiau galimybių turintiems gyventojams (R39). Norint pagerinti Šalčininkų gyventojų sveikatą, yra būtina užtikrinti kokybiškas prevencines programas (R40).

VVG teritorijos vizija: daugiakultūrinėje aplinkoje gyvenantys darbštūs ir kūrybingi žmonės, siekiantys sukurti turistams, poilsiautojams ir vietos gyventojams patrauklią vietovę, kur plėtojant ir puoselėjant vietos tradicijas, produktų ir paveldo kultūrą, sutelkiant vietos kūrybingus žmones teikiamos aktyvaus ir turiningo laisvalaikio, poilsio, kultūros ir socialinės paslaugos. Šalčininkų rajonas pasižymi daugiakultūrine, turinčia nemažai gamtinių ir kultūrinių išteklių, istorinių objektų teritorija. Rajone didžiąją gyventojų dalį sudaro darbingo amžiaus gyventojai. Išnaudojant turimus išteklius- gamtą, kultūrą, istoriją ir gyventojus bus siekiama numatytos vizijos.

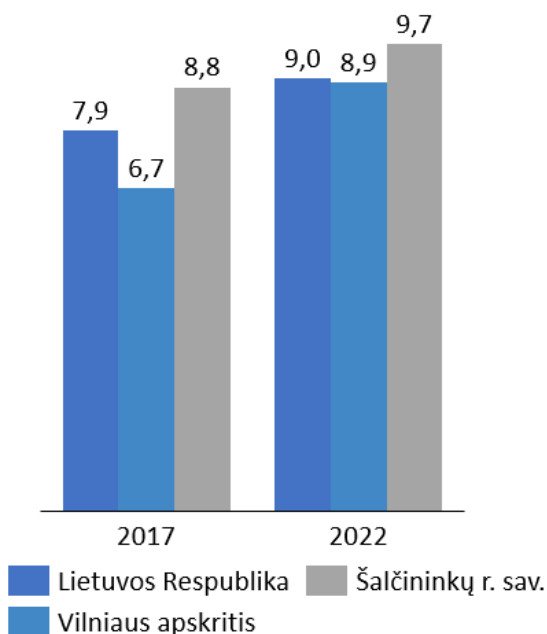
1.6.VVG teritorijos ekonominė situacija

Bendra informacija

Analizuojant užimtuosius pagal ekonominės veiklos rūšis, 2021 m. didžiausia užimtųjų dalis, Šalčininkų r. savivaldybėje, dirbo didmeninėje ir mažmeninėje prekyboje (13,3 proc. visų užimtųjų), pramonėje (11,0 proc.) bei žemės ūkio, miškininkystės ir žuvininkystės (8,0 proc.) bei švietimo (6,6 proc.) sektoriuose [8] (R41).

Vilniaus apskrityje daugiausiai užimtųjų dirbo didmeninėje ir mažmeninėje prekyboje (14,8 proc. visų užimtųjų) bei pramonėje (11,7 proc. užimtųjų gyventojų Vilniaus apskrityje). Lietuvoje, didžioji dalis, užimtųjų dirba pramonės sektoriuje (19,3 proc.), o didmeninėje ir mažmeninėje prekyboje 19,1 proc. visų dirbančiųjų. Taigi, Šalčininkų r. savivaldybė atitinka valstybės ir Vilniaus apskrities užimtųjų tendencijas [8].

Registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykis apibūdina nedarbo lygį nagrinėjamoje teritorijoje. Šalčininkų r. savivaldybėje 2022 m. buvo 9,7 proc. nedarbo lygis, palyginus su 2017 m. jis paaugo (0,9 proc. p.) (R42). Lietuvoje nedarbo lygis siekė 9,0 proc. (paaugo 1,1 proc. p.), o Vilniaus apskrityje buvo fiksuojamas 8,9 proc. nedarbo lygis (paaugo 2,2 proc. p.) [9]. Taigi, Šalčininkų rajono savivaldybė turi didžiausią nedarbo lygį iš nagrinėjamų teritorijų bei Šalčininkų rajono savivaldybėje nedarbo lygis augo lėčiausiai (žr. 1.6.1. pav.).

1.6.1. pav. Nedarbo lygis (proc.) [9]

Kita svarbi statistika vertinant ekonomikos išsivystymą teritorijoje – laisvos darbo vietos. Laisvos darbo vietos parodo, kokia yra darbų pasiūla (t. y. keliose pozicijose, norintieji, galėtų įsidarbinti). Užimtumo tarnybos duomenimis, 2022 m. Šalčininkų r. savivaldybėje buvo 71,6 laisvų darbo vietų metų pabaigoje. Palyginimui, 2017 m. buvo 56,2 laisvos darbo vietos (t. y. 27,4 proc. augimas) (R43). Šalčininkų r. savivaldybė turėjo vieną mažiausių laisvų darbo vietų skaičių visoje Vilniaus apskrityje: palyginimui, Elektrėnų savivaldybėje 2022 m. – 83,6 laisvos darbo vietos. Augančios laisvos darbo vietos rodo, jog savivaldybėje yra kuriamos naujos darbo vietos, kuriasi nauji verslai. Skaičiuojant darbo pasiūlos 10 000 gyventojų rodiklį Šalčininkų r. savivaldybėje, 2022 m. jis buvo beveik 1,5 karto mažesnis nei šalies, o palyginus su Vilniaus apskritimi – daugiau nei 2 kartus mažesnis [10] (žr. 1.6.1. lentelę).

1.6.1. **lentelė.** Laisvos darbo vietos, tenkančios 10 tūkst. Gyventojų [10]

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Pokytis, proc.
Lietuvos Respublika	32,5	37,1	30,5	35,8	56,8	35,1	8,0
Vilniaus apskritis	40,7	42,0	32,4	32,0	65,2	49,0	20,3
Šalčininkų r. sav.	17,7	28,6	26,3	21,7	42,5	24,1	36,4

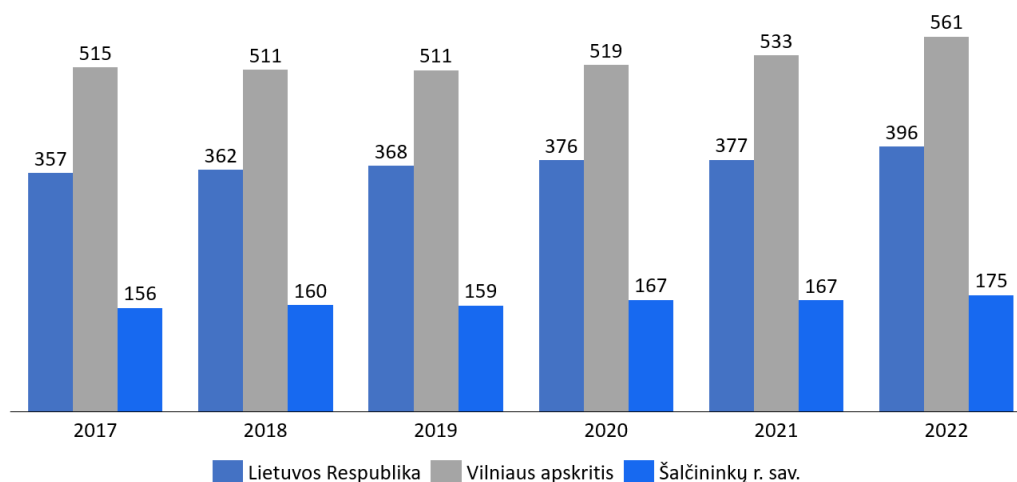
Gyventojams svarbiausia darbo statistika – darbo užmokestis. 2019 m. pasikeitus darbdavio mokamoms socialinio draudimo įmokoms, darbuotojai gauna didesnę atlyginimą. Kaip ir visoje Lietuvoje, Šalčininkų r. savivaldybėje atlyginimai kilo, pastebėtina, jog visose tiriamose teritorijose moterų atlyginimai kilo sparčiau nei vyrų. Vyrų gauna didesnę atlyginimą Lietuvoje bei Vilniaus apskrityje, tačiau Šalčininkų r. savivaldybėje moterys gauna didesnę atlyginimą [11]. Šalčininkų r. savivaldybėje vyrai 2017 m. gaudavo 583,8 Eur, 2021 m. gaudavo 1 104,9 Eur, moterys 2017 m. – 630,3 Eur, 2021 m. – 1 277,2 Eur, bendrai vyrai ir moterys 2021 m. uždirbdavo 1 188,8 Eur; Vilniaus apskrityje vyrai 2017 m. gaudavo 1 022,7 Eur, 2021 m. – 1 881,3 Eur, moterys 2017 m. – 861,9 Eur, 2021 m. – 1 645,6 Eur, bendrai vyrai ir moterys 2021 m. uždirbdavo 1 762,8 Eur; Lietuvoje vyrai 2017 m. gaudavo 910,1 Eur, 2021 m. – 1 660,9 Eur, moterys 2017 m. – 772,5 Eur, 2021 m. – 1 495,7 Eur, bendrai vyrai ir moterys 2021 m. uždirbdavo 1 579,4 Eur (R44).

Vienas iš būdų kelti šalies, savivaldybės ar teritorijos ekonomiką yra vykdyti pelningus projektus. Vienas iš projektų, gerinantis gyvenimą Šalčininkų r. VVG teritorijoje – Šalčininkų rajono kaimo vietovių plėtros strategijos įgyvendinimas. Šis projektas skirtas LEADER metodo reikalavimų ir strategijos įgyvendinimui, padedant Šalčininkų rajono kaimo vietovėms. Šio projekto lėšos – 2 673 653 Eur, projekto trukmė – 91 mėnėsis.

Kitas projektas gerinantis Šalčininkų r. VVG teritorijoje gyvenančių asmenų gyvenimą – vietos plėtros strategijos (VPS) rengimas. VPS 2023–2027 parengimas stiprina ir remia pareiškėjo gebėjimų stiprinimą, mokymus ir bendradarbiavimą. Šio projekto lėšos – 19 096,12 Eur, projektas vyks 2022–2024 m. [12].

Ne žemės ūkio sektorius

Šalčininkų r. savivaldybėje 2022 m., neįskaitant žemės ūkio, miškininkystės ir žuvininkystės sektoriaus, veikė 519 ūkio subjektų, o 2017 m. – 495 subjektai, t. y. ūkio subjektų per 5 metus padaugėjo 4,8 proc. (R45). Šalčininkų r. savivaldybės teritorijoje veikiančių ūkio subjektų (neįskaitant ūkio subjektų, veikiančių žemės ūkio, miškininkystės ir žuvininkystės srityje) santykinai yra žymiai mažiau nei Vilniaus apskrityje ir šalyje (žr. 1.6.2. pav.). 2022 m. Šalčininkų r. savivaldybėje 10 tūkst. gyventojų teko 175 ūkio subjektai (2017 m. – 156), Vilniaus apskrityje – 561 ūkio subjektai (2017 m. – 515), o Lietuvoje – 396 ūkio subjektai (2017 m. – 357) [13].

1.6.2. pav. Ūkio subjektai, tenkantys 10 tūkst. gyventojų [13]

Šalčininkų r. VVG teritorija nėra industrinis kraštas. Didžiausia kompanija veikianti Šalčininkų r. savivaldybėje yra UAB „Arbena“, tai yra medinių namelių gamintoja, šioje įmonėje dirba 146 darbuotojai. Mažų ir vidutinių įmonių, tenkančių 10 tūkst. gyventojų, Šalčininkų r. savivaldybėje 2022 m. yra 151, Vilniaus apskrityje 485, o šalyje 330. Šalčininkų r. savivaldybėje, šis rodiklis, augo (14,5 proc.) sparčiau nei šalyje (13,4 proc.), bei sparčiau nei Vilniaus apskrityje (11,1 proc.) [14]. 2022 m. mažose ir vidutinėse įmonėse, Šalčininkų r. savivaldybėje, dirba 3 798 darbuotojai, palyginimui 2017 m. – 3 573 darbuotojai. (t. y. 7,4 proc. augimas). Pažymėtina, mažų ir vidutinių įmonių skaičius Šalčininkų r. savivaldybėje augo: 2017 m. – 418, 2022 m. – 447 (t. y. 6,9 proc. augimas) (R46). 2021 m. Lietuvos namų ūkio surašymo duomenimis, Šalčininkų r. savivaldybėje savarankiškai dirbo 810 asmenys, Vilniaus apskrityje – 20 373, šalyje – 77 552. Palyginimui, savarankiškai dirbančių asmenų, tenkančių 10 tūkst. gyventojų Šalčininkų r. savivaldybėje yra 269, Vilniaus apskrityje – 251, šalyje – 276 [15]. Tai suponuoja, jog Šalčininkų r. savivaldybėje yra palanki terpė vykdyti individualią veiklą (R47).

2022 m. Šalčininkų rajono VVG teritorijoje veikia 12 kaimo turizmo sodybų (R48) [16]. Pažymėtina, jog Šalčininkų rajono istoriją skleidžia įvairūs amatininkai. Didžioji dalis Šalčininkų rajono savivaldybėje esančių amatininkų užsiima verbų ruošimu, Užgavėnių kaukių gaminimu, kiaušinių marginimu vašku, Vilniaus rajono tradicinių juostų pynimu bei kepinų kepimu.

Šalčininkų rajono teritoriją kerta tarptautinis magistralinis kelias A15 Vilnius–Lyda, geležinkelis Vilnius–Lyda (R49). Šalčininkų rajone, taip pat, yra krašto keliai Nr.104 (Šalčininkai–Dieveniškės–Krakūnai), Nr. 105 (Pirčiupiai–Eišiškės), Nr. 126 (Šalčininkai–Butrimonys–Eišiškės), Nr. 127 (Babriškės–Varėna–Eišiškės), Nr. 176 (Pirčiupiai–Jaišiūnai) bei rajoninės reikšmės keliai. Pagrindinė rajono gyventojų susisiekimo priemonė – kelių transportas. Keleivių vežimo autobusais vietinio ir tolimojo reguliaraus susisiekimo kelių transporto maršrutais paslaugas rajone teikia UAB „Šalčininkų autobusų parkas“.

Šalčininkų r. savivaldybėje vandenį tiekia UAB „Vilniaus vandenys“. Įmonė eksploatuoja 23 vandenvietes. Tiekiamas tik požeminis vanduo iš giluminių gręžinių. Bendrovė teikia ir nuotekų surinkimo bei valymo paslaugas: bendrovė turi 6 nuotekų valyklas, tai leidžia išvalyti 7,7 tūkst. m³ nuotekų per parą; per metus – 2 810,5 tūkst.m³. 2021 metais surinkta ir išvalyta 276,752 tūkst. m³ nuotekų.

Šalčininkų rajone centralizuotai šilumą teikia – UAB „Šalčininkų šilumos tinklai“. Šalčininkų šilumos tinklai turi 7 katilines, įvairiuose rajono vietose, šilumos tinklai tiekia centralizuotą šildymą 2 200 vartotojų. Didžioji dalis gyventojų gyvena nuosavuose namuose bei naudoja nuosavas katilines. Komunalines atliekas Šalčininkų rajone tvarko UAB „Vilniaus apskrities atliekų tvarkymo centras“. 2021 m. į Šalčininkų r. savivaldybėje esančius renginius pristatė 5 922,96 tonas atliekų [24].

2022 m. duomenimis, Šalčininkų rajono savivaldybėje buvo 153 ūkio subjektai, užsiimantys didmenine ir mažmenine prekyba, kai 2017 m. – 157 ūkio subjektai, taigi per 5 metus tokių ūkio subjektų skaičius sumažėjo 2,5 proc. [13].

Žemės ūkio sektorius

Šalčininkų r. VVG teritorijoje 2022 m. buvo 1 103 ūkininkai ir šeimos ūkiai (2018 m. – 1 266). Šalčininkų r. VVG teritorijoje, kaip ir visoje šalyje vyrauja nedideli ūkininkų ir šeimos ūkiai. Didžiausią dalį ūkių struktūroje (2022 m. – 52,4 proc., 2018 m. – 62,0 proc.) sudaro ūkiai iki 5 ha, mažiausia pagal dydį ūkių grupė – daugiau nei 101 ha (2022 m. jie sudarė 1,9 proc. visų ūkių, 2018 m. – 1,2 proc.). Tokia statistika suponuoja, jog ūkininkai dažniau renkasi įsigyti ir ūkininkauti mažuose ūkiuose. Pažymėtina, jog 2022 m. didžiausią ūkininkų dalį sudarė ūkininkai 40–55 metų amžiaus (52,5 proc.), antra didžiausia grupė virš 55 metų amžiaus (23,8 proc.), ūkininkai iki 40 m. sudarė 23,7 proc. visų ūkių. Panaši tendencija vyravo ir 2018 m.: didžiausia ūkininkų grupė buvo 40–55 metų amžiaus – 51,5 proc., antra didžiausia – ūkininkai virš 55 m. (27,3 proc.), jaunieji ūkininkai iki 40 m. sudarė 21,2 proc. ūkių savininkų (R50). Šalčininkų r. VVG ūkininkai daugiausiai užsiima mišriu ūkininkavimu (t. y. augina tiek augalus, tiek ir gyvulius) – 60,0 proc., o mažiausiai ūkių augina tik gyvulius – 3,5 proc. Panaši tendencija vyravo ir 2018 m.: didžiausia dalis ūkių buvo mišrūs – 64,2 proc., o gyvulius augino tik 2,9 proc. ūkių. Vertas pažymėti, jog ekologiškų ūkių kiekis paaugo: 2018 m. – 5,4 proc., o 2022 m. – 6,8 proc., nuo visų ūkių VVG teritorijoje. Galime teigti, jog Šalčininkų r. VVG teritorijoje sumažėjo visų amžiaus ūkininkų. Ūkininkų sumažėjimas galėjo būti nulemtas mažėjančių supirkimo kainų [18][3].

1.7. VVG teritorijos socialinė infrastruktūra ir kultūros ištekliai

Šalčininkų rajone 2023 m. veikia 97 nevyriausybinių organizacijų (NVO) (R51), kurių didžiąją dalį sudarė asociacijos. Rajone šiuo metu yra 23 kaimo bendruomenės, atstovaujančios visas kaimiškas seniūnijas, o kai kuriose seniūnijose yra susikūrę net po kelias kaimo bendruomenes (R52). Pažymėtina, jog Šalčininkų rajono savivaldybėje yra daug veiklių NVO (R53). Verta pažymėti, jog kituose rajonuose taip pat kuriasi aktyvios NVO, taip didindamos esamų savivaldybių konkurencingumą (R54).

2021–2022 m. m. Šalčininkų r. savivaldybėje veikė 22 bendrojo ugdymo įstaigos (R55): 13 gimnazijų, 2 pagrindinio ugdymo mokyklos, 7 ikimokyklinio ugdymo įstaigos. Pažymėtina, jog tik mažoje dalyje ugdymo įstaigų mokomoji kalba yra lietuvių, didžiojoje dalyje mokyklų mokoma yra mišriai (lietuvių/lenkų kalbomis) arba lenkų bei rusų kalbomis. Mokyklose besimokančių vaikų skaičius, nors ir neženkliai, tačiau mažėja: 2021–2022 m. m. mokyklose mokėsi 3 971 vaikas, o 2017–2018 m. m. – 4 014, taigi per šį laikotarpį mokinių sumažėjo 1,1 proc. [19] (R56).

Neformaliojo švietimo veiklą Šalčininkų r. savivaldybėje vykdo 4 neformaliojo švietimo mokyklos: 1 sporto mokykla, 2 muzikos mokyklos bei 1 meno mokykla. Šalčininkų rajone dar veikia ir specialioji mokykla bei pedagoginė psichologinė tarnyba. Šalčininkų r. savivaldybėje 2021–2022 m. m. neformaliajame ugdyme dalyvavo 80,6 proc. Šalčininkų rajono mokinių, o 2017–2018 m. m. 37,5 proc. (t. y. 43,1 proc. p. augimas). Šalčininkų r. savivaldybėje nėra profesinių ar aukštojo mokslo įstaigų, todėl norintieji studijuoti važiuoja į didesnius miestus [19].

Už socialinių paslaugų teikimą gyventojams atsakingas Šalčininkų r. sav. socialinės paramos ir sveikatos apsaugos skyrius. Pagrindines socialines paslaugas teikia šios įstaigos – Šalčininkų r. šeimos ir vaiko gerovės centras, Čiužiakampio senelių globos namai, Šalčininkų socialinių paslaugų centras, Šalčininkų r. sutrikusio intelekto žmonių dienos užimtumo centras, viešosios įstaigos Eišiškių asmens sveikatos priežiūros įstaiga bei daugelis kitų įstaigų. Didžioji dalis įstaigų yra įsikūrę Šalčininkų mieste.

Šalčininkų r. šeimos ir vaiko gerovės centras vykdo tėvių paiešką, rengimą, atranką bei teikia jiems pagalbą ir konsultavimo paslaugas. Įstaiga atlieka globos centro funkcijas, vykdydamas vaiko globėjo teises ir pareigas. Centras vykdo įvairius ir tęstinius globėjų mokymus, konsultavimą pagal bendrą globėjų ir tėvių rengimo programą.

Čiužiakampio senelių globos namuose yra apgyvendinami žmonės, kurie dėl senatvės ar negalios negali savarankiškai gyventi savo namuose, yra vieniši arba jų vaikai ar artimieji dėl subjektyvių priežasčių negali jų prižiūrėti. Globos namuose yra teikiamos socialinio darbo, soc. reabilitacijos, konsultavimo, tarpininkavimo ir atstovavimo, medicininės, darbo terapijos, patalpų tvarkymo bei įvairių buitinių darbų atlikimas. 2021 m. senelių globos namuose gyveno 24 gyventojai. Čiužiakampio senelių globos namai turi 20 vietų padalinį – savarankiško gyvenimo namus, šiame padalinyje gyvena iš dalies nesavarankiški senyvo amžiaus ir neįgalūs asmenys ar jų šeimos.

Šalčininkų socialinių paslaugų centras teikia bendrąsias, specialiąsias ir kitas socialines paslaugas rajono gyventojams. Centro tikslas yra organizuoti ir teikti kokybiškas socialines paslaugas neįgaliesiems, pagyvenusiems, šeimoms patiriančioms socialinę riziką, ir kitoms socialinėms žmonių grupėms, sudarant sąlygas ugdyti gebėjimus spręsti savo socialines problemas.

Šalčininkų r. sutrikusio intelekto žmonių dienos užimtumo centro tikslas yra didinti sutrikusio intelekto žmonių galimybę gyventi orumo nežeminančiomis sąlygomis; integruoti asmenis, turinčius sutrikusį intelektą ir kompleksinę negalią į visuomenę, teikiant dienos globos ir kitas socialines paslaugas. Centrą gali lankyti vaikai nuo 6 metų ir suaugę asmenys (jų amžius nėra ribojamas). 2021 m. gruodžio 31 d. duomenimis centrą lankė 25 lankytojai: 4 vaikai iki 18 m., 12 lankytojų nuo 18 iki 30 m., 9 lankytojai nuo 29 iki 49 m.

Viešosios įstaigos Eišiškių asmens sveikatos priežiūros įstaigos globos skyrius yra struktūrinis padalinys, neturintis atskiro juridinio statuso, kuriame teikiama trumpalaikė ir ilgalaikė socialinė globa asmenims su sunkia negalia. 2021 m. duomenimis ilgalaikės socialinės globos paslaugomis naudojosi 34 globotiniai. Taip pat socialines paslaugas teikia seniūnijų socialiniai darbuotojai, dirbantys su socialinės rizikos šeimomis ir jose augančiais vaikais.

Šalčininkų r. savivaldybėje veikia Šalčininkų r. savivaldybės kultūros centras (Vilniaus g. 4, Šalčininkai). Kultūros centras turi 12 padalinių: Jašiūnų dvaro sodybos rūmai (J. Sniadeckio g. 2, Jašiūnai), Tautodailininkės Anos Krepšul muziejus (Mokyklos g. 7, Tabariškės), Baltosios Vokės pramogų centras (Vilniaus g. 10, Baltoji Vokė), Jašiūnų pramogų centras (N. Balinskio g. 10, Jašiūnai), Akmenynės laisvalaikio salė (Senoji g. 4, Akmenynės k.), Dieveniškių laisvalaikio salė (Vilniaus g. 1a, Dieveniškės), Turgelių laisvalaikio salė (Akmenynės g. 1, Turgeliai), Rūdninkų laisvalaikio salė (Rūdninkų k.), Jančiūnų laisvalaikio salė (Sodų g. 85, Dainavos k.), Gerviškių laisvalaikio salė (Šalčios g. 1, Gerviškių k.), Pabarės laisvalaikio salė (Gėlių g. 7, Pabarės k.). Pagal 2021 m. kultūros centro veiklos ataskaitą, centro tikslai yra: puoselėti etninę kultūrą ir mėgėjų meną; kurti menines programas; plėtoti šviečiamąją (edukacinę), pramoginę veiklas; tenkinti bendruomenės kultūrinius poreikius; organizuoti profesionalaus meno sklaidą [25].

Šalčininkų r. savivaldybės viešoji biblioteka (Vilniaus g. 48, Šalčininkai) turi net 26 padalinius: Akmenynės biblioteka (Senoji g., Akmenynės k.), Baltosios Vokės biblioteka (Vilniaus g. 17b, Baltoji Vokė), Butrimonių biblioteka (Mokyklos g. 5, Butrimonių k.), Čiužiakampio biblioteka (Mokyklos g. 12, Čiužiakampio k.), Dainavos biblioteka (Sodų g. 85, Dainavos k.), Didžiųjų Sėlų biblioteka (D. Sėlų g. 39-2, D. Sėlų k.), Dieveniškių biblioteka (Gegužės a. 19, Eišiškių m.), Eišiškių vaikų biblioteka (Kaštonų g. 5, Eišiškių m.), Gerviškių biblioteka (Šalčios g. 1, Gerviškių k.), Jančiūnų biblioteka (J. Sniadeckio g. 8, Jašiūnų k.), Jurgelionių biblioteka (Mokyklos g. 20, Jurgelionių k.), Kalesninkų biblioteka (Parko g. 20, Kalesninkų k.), Milkūnų biblioteka (Rudnios k.), Pabarės biblioteka (Jundzilo g. 43, Pabarės k.), Poškonių biblioteka (Centrinė g. 4, Poškonų k.), Purvėnų biblioteka (Saulėtoji g. 31, Daugidonių k.), Rūdninkų k. biblioteka (Bažnyčios g. 8, Rūdninkų k.), Skynimų k. biblioteka (Sodų g. 2, Skynimų k.), Šalčininkėlių biblioteka (Vilniaus g. 20, Šalčininkėlių k.), Tabariškių biblioteka (Mokyklos g., Tabariškių k.), Tetėnų biblioteka (Mokyklos g. 20, Tetėnų k.), Tribonių biblioteka (Parko g. 1, Tribonių k.), Turgelių biblioteka (Ilgoji g. 4, Turgelių k.), Zavišonių biblioteka (Vandziagolskio g., Zavišonių k.). Pagal 2021 m. viešosios bibliotekos veiklos ataskaitą, viešosios bibliotekos bei jos filialų vartotojais yra 5 505 Šalčininkų rajono gyventojai. 2021 m. bibliotekoje apsilankė virš 71 000 lankytojų [26].

Šalčininkų r. savivaldybėje yra ir sporto centras – Vladislavo Kozakevičiaus laisvalaikio ir sporto centras (Mokyklos g. 9, Šalčininkėliai). Pagal 2021 m. sporto centro veiklos ataskaitą, centras siekia tenkinti visuomenės laisvalaikio ir užimtumo poreikius; plėtoti paslaugų infrastruktūrą bendruomenėje, teikiant kokybiškas socialines, edukacines, sporto bei kultūrines paslaugas, atitinkančias Šalčininkų r. bendruomenės įvairių interesų grupių socialinius, edukacinius, laisvalaikio užimtumo bei saviraiškos poreikius [27]. Pažymėtina, jog Šalčininkų rajono savivaldybėje trūksta kokybiškai ir šiuolaikiškai įrengtų erdvių, skirtų konferencijoms, bendradarbiavimui bei tinklaveikiai (R57).

Visuomenės saugumą rajone užtikrina Šalčininkų rajono policijos komisariatas. Patys gyventojai taip pat rūpinasi savo ir kaimynų saugumu, Šalčininkų rajone yra įsikūrusios saugios kaimynystės iniciatyvinės grupės, kurios patruliuoja rajono gyvenvietėse bei įspėja policiją apie įtartinus asmenis

ar nusikalstamas veikas. Dėl gero policijos darbo bei bendruomenės pagalbos, nusikaltimų skaičius tenkantis 100 tūkst. gyv. Šalčininkų rajone mažėja – 2017-2021 m. nusikalstamumas sumažėjo 19,2 proc., t. y. nuo 2 433 iki 1 966 nusikalstamų veikų tūkst. gyv. Pažymėtina, jog priešgaisrinę saugą užtikrina Šalčininkų rajono savivaldybės priešgaisrinė tarnyba. 2023 m. Vilniaus politikos analizės institutas išleido „2022 m. Savivaldybių gerovės indeksą“. Šiame leidinyje yra apžvelgiamas socialinio saugumo indeksas, šis rodiklis susideda iš socialinės paramos gavėjų skaičiaus, nemokamą maitinimą gaunančių vaikų skaičiaus, ilgalaikių bedarbių skaičiaus, moterų/vyrų užimtumo santykio bei skurdo rizikos lygio. Rodiklis buvo matuojamas 0-10 balų skalėje, kuo didesnis balas – tuo saugesnė savivaldybė yra. Šalčininkų rajono savivaldybė socialinio saugumo rodiklyje surinko tik 2,4 balo (R58).

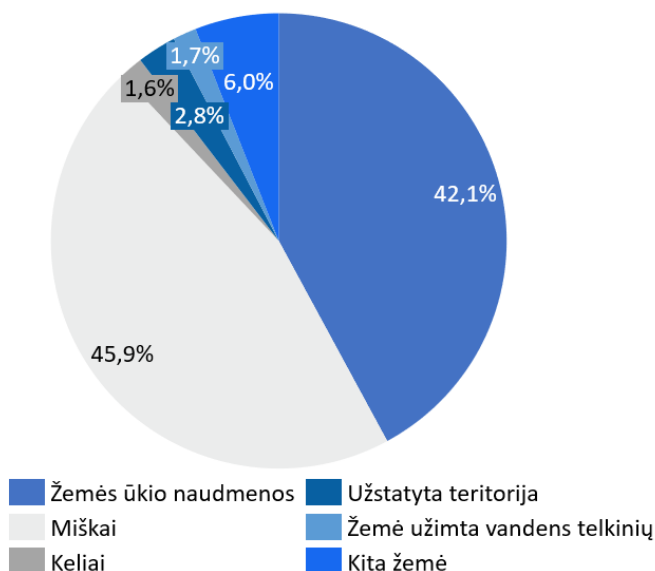
Šalčininkų rajono savivaldybėje 2022 m. duomenimis yra 309 nekilnojamų kultūros vertybių (R59), įtrauktų į Kultūros vertybių registrą. Tai gyvenvietės, dvarų pastatai ir jų fragmentai, bažnyčios, sodybos, senosios kapinaitės, piliakalniai ir kt. Šalčininkų rajono savivaldybėje 2022 m. yra užregistruota 116 kilnojamų kultūros vertybių. Netolimas atstumas nuo Vilniaus paverčia Vilniaus apskritį, tame tarpe ir Šalčininkų rajoną, patogia bei įperkama vieta gyventi. Gamtos ir įperkamo būsto kombinacija suvilioja asmenis kraustytis į Šalčininkų rajoną. Tarp naujakurių, Šalčininkų rajone, atsikraustė ir būrys garsių Lietuvos menininkų (R60).

Šalčininkų rajone vyksta daug tradicinių renginių. Šiuos renginius organizuoja Šalčininkų rajono savivaldybės kultūros centras. Kasmet švenčiamos kalendorinės šventės – Užgavėnės, Žolinė, Rasos šventė arba Joninės. Artėjant mirusiųjų paminėjimo šventei, Poškonių pilkapyne vyksta renginys „Uždekime Vėlinių žvakutes“, o Rūdinkuose, paminint Advento pradžią, yra rengiamos „Andriejaus“ vakaronės. Prieš Kalėdas Šalčininkų kultūros centre vyksta teatralizuotų vaidinimų ir dainų apžiūra (nuo 2005 m.), kurioje dalyvauja rajono kolektyvai. Dieveniškų istorinio regioninio parko direkcijos kiemelyje gegužės antroje pusėje vyksta eiles rašančių susibūrimas „Poezijos pavasarėlis“. Paminėtina ir lenkų folkloro šventė „Daina prie Šalčios“ (vykstanti nuo 1995 m.) bei paskutinį rugpjūčio sekmadienį vykstanti „Jaunimo vasaros šventė“, kurioje dalyvauja populiarios Lietuvos muzikos grupės, kviečiami Lenkijos ir Baltarusijos ansambliai (R61). Tačiau vienas žinomiausių Šalčininkų krašto tradicinių renginių – tai Derliaus šventė, vykstanti pirmąjį spalio šeštadienį, kai į Jano Sniadeckio gimnazijos stadioną suvažiuoja visi rajono ūkininkai, kad kartu pagerbtų rugiapiūtės ir visų rudens lauko darbų pabaigą.

Verta pažymėti, jog Šalčininkų rajono savivaldybės biudžetinių įstaigų (mokyklų, bibliotekų, kultūros centrų) tinklas, nebuvo reorganizuotas pagal naujausias valstybės rekomendacijas. Rekomendacijomis yra siekiama optimizuoti bei sumažinti kultūros centrų, bibliotekų ir mokyklų skaičių mažose gyvenvietėse (R62). Atsižvelgiant į prastą socialinės infrastruktūros stovį, vieną mažiausių darbo užmokesčių Vilniaus apskrityje bei šalyje bei aukštą nedarbo lygį, Šalčininkų rajonui sutvarkius šias opias problemas, atsirastų galimybė atsidurti tarp patraukliausių gyventi savivaldybių (R63). Šalčininkų rajono savivaldybėje yra siūloma kompleksiskai organizuoti viešąsias paslaugas taip įveiklinant masto ekonomija lėšoms taupyti (R64). Padidinti viešųjų paslaugų organizavimą gali būti sudėtingiau nei atrodo, taip yra dėl Europos Sąjungos didinamų kaštų viešosios paslaugoms vykdyti (R65).

1.8.VVG teritorijos gamtos išteklių analizė

2022 m. duomenimis, žemės ūkio naudmenos Šalčininkų rajono savivaldybėje sudarė beveik pusę fondo dalies – 42,1 proc. (R66) (Vilniaus apskrityje – 39,3 proc., Lietuvoje – 51,9 proc.). Miškai sudarė 45,9 proc. viso žemės fondo (Vilniaus apskrityje – 42,6 proc., Lietuvoje – 32,9 proc.) [2]. Visą žemės fondo struktūrą galima matyti 1.8.1 paveiksle.

1.8.1. pav. Žemės plotų pasiskirstymas pagal paskirtį [2]

Žemės ūkio naudmenų bendras plotas Šalčininkų rajono savivaldybėje 2022 m. buvo 62 847,93 ha. (R67). Žemės ūkio naudmenų struktūroje didžiausią dalį sudarė ariama žemė – 91,1 proc. Pievos ir natūralios ganyklos sudarė 8,6 proc., sodai – tik 0,3 proc. visų žemės ūkio naudmenų [21].

Vidutinis dirvožemio našumo balas VVG teritorijoje – 36,5 balai (R68), tuo tarpu vidutinis Lietuvos žemės našumas sudaro 29-41 balo [22] (R69). Tradicinei žemdirbystei plėtoti sąlygos nepalankios, nes dirvožemiai rajone skurdūs – smėliai, priesmėliai, durpynai (R70). Todėl Šalčininkų rajone plėtojamas ekologinis ūkininkavimas – 2022 m. VVG teritorijoje veikė 80 ekologinės gamybos ūkiai (R71). Populiarumą ekologiniam ūkininkavimui suteikia šiai temai rodomas vis didėjantis dėmesys iš aukščiausių valstybės pareigūnų (R72).

Rajonas pasižymi derlingomis teritorijomis, taip pat jis turtingas vertingais gamtovaizdžiais. Ypač didelė rajono vertybė – miškai (R73). Ryškiausias Šalčininkų rajono miškų bruožas – jaunas jų amžius ir nedidelė rūšinė medžių įvairovė. Miškai daugiausia sausi pušynai. Didžiausias miškų masyvas – Rūdninkų giria, susidedanti iš 23 miškų, kurių didžioji dalis priklauso šiam rajonui. Šalčininkų rajono miškai pasižymi grybingumu. Pagal grybingumo rajonavimą, kartu su Varėnos, Švenčionių, Vilniaus rajonais, Šalčininkų rajonas priskirtas III grybingumo rajonui. Be Rūdninkų girios prie vertingiausių kraštovaizdžių priskiriamos ir Ašmenos aukštumos kalvos bei plynaukštės, taip pat Merkio, Šalčios, Visinčios, Gaujos upių ir jų intakų slėniai (R74). Saugomų teritorijų valstybės kadastre iš viso įtraukta 51 saugoma teritorija bei jose esantys objektai (R75).

Šalčininkų rajono savivaldybės teritorijoje įsteigti 23 draustiniai, iš kurių 12 saugomi valstybės (R76). Nemaža jų dalis patenka į Dieveniškų istorinio regioninio parko teritoriją. Didžiausias pagal plotą – Zygmantiškių geomorfologinis draustinis, įsteigtas Rūdninkų girios Zygmantiškių kopagūbrio apsaugai.

Rajono gyvūnija įprasta plačialapiams ir mišriems miškams, tinka gyventi vabzdžiams, varliagyviams, ropliams, paukščiams žinduoliams. Šalčininkų rajonas pasižymi paukščių įvairove, tarp jų tokios saugomos rūšys kaip vapsvaėdžiai, tetervinai, kurtiniai, juodosios meletos ir kt. Taip pat rajone gausu žinduolių. Tai žinomi gyvūnai – lapės, vilkai, kiaunės, barsukai, žebenkštys, bebrai ir kt. Pagrindiniai medžioklės objektai – šernai, stirnos, elniai ir briedžiai.

Nors turizmo paslaugų asortimentas plečiamas, tačiau vis dar nėra pakankamas: kraštą aplankantiems turistams praktiškai nesiūloma įsigyti regioninių produktų, turizmo paslaugų įvairovė yra nepakankama, sunku apgyvendinti didesnes turistų grupes ir t.t. (R77). Šalčininkų rajone ypač trūksta papildomų paslaugų (maitinimo, apgyvendinimo, konferencinio turizmo ir renginių) prie lankytinų objektų (R78).

1.9.Papildoma informacija

2. VVG teritorijos stiprybės, silpnybės, galimybės ir grėsmės (SSGG)

	Stiprybės	Teiginį pagrindžiančio situacijos analizės rodiklio Nr.	Susijusių VVG teritorijos poreikių skaičius
1 stiprybė	Stabili jaunų, darbingo amžiaus žmonių dalis rajone	R22	4
2 stiprybė	VVG teritorijoje daugiausiai gyvena jauni, darbingo amžiaus gyventojai, tai suponuoja apie augančią darbuotojų pasiūlą	R23	4
3 stiprybė	Palanki geografinė padėtis gyvenimo, verslo ir turizmo požiūriu, sostinės "priemiesčio" teritorija	R3	5
4 stiprybė	Vilniaus regione, įskaitant Šalčininkų rajoną, kuria daugiau nei pusė šalies menininkų	R60	3
5 stiprybė	Valstybės "pertvarkos" nepaliestas biudžetinių įstaigų - mokyklų, bibliotekų, kultūros centrų tinklas	R62	3
6 stiprybė	Patraukli, daugiakultūrinė, turinti nemažai gamtinių ir kultūrinių išteklių, istorinių objektų vystyti turizmo ir rekreacijos paslaugoms, teritorija	R11	5
7 stiprybė	Daug veiklių NVO (kaimo bendruomenių ir kitų organizacijų)	R53	4
	Silpnybės	Teiginį pagrindžiančio situacijos analizės rodiklio Nr.	
1 silpnybė	Šalčininkų rajono gyventojų skaičius per pastaruosius 6 m. krito 6,2 proc.	R12	4
2 silpnybė	Darbo užmokestis (neto), regione siekia 1 106 Eur, tačiau Šalčininkų rajone nesiekia nei regiono, nei šalies vidurkio ir yra - 780,00 Eur.	R44	3
3 silpnybė	Socialinio pasitenkinimo indekso lygis yra pats žemiausias regione - 1.4 balas	R58	3
4 silpnybė	Trūksta šiuolaikiškų erdvių ir iniciatyvų bendradarbiavimui ir tinklaveikai	R57	3
5 silpnybė	Rajone nepakankamai išvystyta viešoji turizmo infrastruktūra ir paslaugos	R77	4
6 silpnybė	Neužtikrinamas turizmo traukos vietovių ir turizmo objektų pasiekiamumas bei pritaikymas visų poreikiams, nesukurta bendra regiono strategija	R59	4
7 silpnybė	Papildomų paslaugų (maitinimo, apgyvendinimo, konferencinio turizmo, renginių) prie lankytinų objektų stoka	R78	3

8 silpnybė	Dalis socialinės infrastruktūros objektų nusidėvėję, reikalaujantys atnaujinimo, naujų, tvarių ir skaitmeninių technologijų panaudojimo	R37	2
	Galimybės	Teiginį pagrindžiančio rodiklio Nr. ar kitas informacijos šaltinis	
1 galimybė	Nuoseklus darbas užimtumo, socialinės aprėpties, pajamų didinimo srityse, gali padėti Šalčininkų r. lygiuotis į kitas Lietuvos savivaldybes	R63	3
2 galimybė	Užtikrinti kokybiškas prevencijos priemones, gerinti sveikatos raštingumą, socialinius įgūdžius, informuotumą apie socialines paslaugas	R40	2
3 galimybė	Tenkinti gyventojų psichinės ir fizinės sveikatos ir sveikatinimo poreikius	R38	4
4 galimybė	Didėjantis gyventojų poreikis keliauti ir leisti laisvalaikį šalies viduje skatina Šalčininkų r. ekonominį ir socialinį tvarumą	R15	5
5 galimybė	Socialinės infrastruktūros, turizmo ir kitų paslaugų gyventojams ir lankytojams skaitmenizavimas padės mažinti socialinę ir ekonominę atskirtį	R60	4
6 galimybė	Didėjantis valstybės dėmesys į tvariai ir socialiai atsakingą ekonomiką skatina vystyti verslus, viešąsias paslaugas, jų kokybę ir prieinamumą	R72	5
7 galimybė	Kompleksiškai organizuojant viešąsias paslaugas būtų galima pasiekti masto ekonomijos efektą ir taupyti lėšas	R64	3
	Grėsmės	Teiginį pagrindžiančio rodiklio Nr. ar kitas informacijos šaltinis	
1 grėsmė	Ryškūs vidiniai netolygumai tarp Vilniaus miesto ir kitų regiono savivaldybių, kurie vis didėja	R4	5
2 grėsmė	Vilniaus regione kultūros bei turizmo sektorių kuriama socialinė ir ekonominė vertė pasiskirsto netolygiai	R60	5
3 grėsmė	Dėl netolygiai išvystytų socialinių paslaugų bei infrastruktūros trūkumo neužtikrinami mažiau galimybių turinčių gyventojų poreikiai.	R39	3
4 grėsmė	Nepalanki geopolitinė situacija pasaulyje (Rusijos karas su Ukraina, šalia Baltarusija)	R7	5
5 grėsmė	ES, nacionaliniai reguliaciniai reikalavimai didina kaštus viešųjų paslaugų teikimui	R65	3
6 grėsmė	Didėjanti aplinkos tarša ir klimato kaitos problemos dar labiau didina socialinę atskirtį	R54	5
7 grėsmė	Didėjantis turizmo sektoriaus ir NVO teikiamų paslaugų konkurencingumas kituose Lietuvos regionuose	R77	5

3. VVG teritorijos poreikiai ir jų pagrindimas

3.1. VVG teritorijos poreikių sąrašas

1	2
Poreikio numeris	Poreikis
1 poreikis	Plėtoti socialinės infrastruktūros atnaujinimą, „žalinimą“, modernizavimą, skatinti išmaniųjų, skaitmeninių poilsio ir paslaugų infrastruktūros plėtrą
2 poreikis	Plėtoti kūrybinę ekonomiką ir turizmą, puoselėti išskirtinę krašto kultūrą (tradicijas) ir istoriją
3 poreikis	Plėtoti NVO gebėjimus ir sąlygas perimti ir (arba) teikti viešąsias paslaugas, vystyti socialinį verslą ir didinti viešųjų paslaugų prieinamumą
4 poreikis	Plėtoti veiklas, susijusias su socialine, ekonomine ir ekologine plėtra bendruomenėje. Skatinti Šalčininkų rajone veikiančias įmones, įstaigas ir organizacijas bendrų veiklų vykdymui, paslaugų paketų kūrimui
5 poreikis	Didinti verslo produktyvumą ir skatinti tvaraus verslo vystymą

3.2. VVG teritorijos poreikių pagrindimas

	1 poreikis
Poreikis	Plėtoti socialinės infrastruktūros atnaujinimą, „žalinimą“, modernizavimą, skatinti išmaniųjų, skaitmeninių poilsio ir paslaugų infrastruktūros plėtrą
Poreikio sąsaja su stiprybėmis ir (arba) galimybėmis	Poreikis suformuluotas atsižvelgiant į 3-7 stiprybes ir 3-6 galimybes. Socialinės infrastruktūros plėtojimas yra labai svarbus socialinės atskirties mažinimo ir užimtumo augimo veiksnys. Siekiant gerinti gyvenimo sąlygas, grąžinti į rajoną jaunas žmones gyventi ir auginti vaikus, pritraukti turistus ir taip mažinti socialinę atskirtį privalome užtikrinti, kad socialinė infrastruktūra atitiktų šių dienų poreikius, būtų moderni ir įtrauki, daugiafunkciška ir prieinama kiekvienam.
Poreikio sąsaja su silpnybėmis ir (arba) grėsmėmis	Poreikis formuluotas atsižvelgiant į 4-6 ir 8 silpnybes ir numatytas 1,3,6 ir 7 grėsmes. Tikimasi, kad panaudojant jau egzistuojantį potencialą ir galimybes bus išvengta grėsmių ir bent iš dalies sumažintos ir (arba) visiškai panaikintos silpnybės.

Poreikio sąsaja su situacijos analizės rodikliais (poreikio dydžio, problemos masto, intervencijos poreikio kiekybinis pagrindimas)	Atsižvelgiant į prastą socialinės infrastruktūros stovį, vieną mažiausių darbo užmokesčių Vilniaus regione, Šalčininkų rajonui sutvarkius šias opias problemas, atsirastų galimybė atsidurti tarp patraukliausių gyventi savivaldybių (R63). Šalčininkų r. sav. yra siūloma kompleksiskai organizuoti viešąsias paslaugas taip įveiklinant masto ekonomija lėšoms taupyti (R64). Padidinti viešųjų paslaugų organizavimą gali būti sudėtingiau nei atrodo, taip yra dėl Europos Sąjungos didinamų kaštų viešosios paslaugoms vykdyti (R65).
Poreikio sąsaja su aukštesnio lygmens strateginiais dokumentais	1) Šalčininkų rajono savivaldybės SPP 2023-2030 m.; 2) 2021-2027 metų Europos sąjungos fondų investicijų programa; 3) Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 m. strateginis planas; 4) Vilniaus regiono plėtros planas 2022-2030; 5) Interreg Baltijos jūros regiono programa 2021-2027 m.; 6) 2021–2030 m. nacionalinis pažangos planas. VPS priemonės susiję su šių strategijų tikslais, tačiau tiesioginių investicijų iš VPS nenumatyta.
Poreikio sąsaja su VVG teritorijos gyventojų nuomone	Poreikiai formuoti vadovaujantis 3 pagrindiniais aspektais : 1) informacijos (dokumentų/situacijos) analize; 2) minėtos tikslinės grupės poreikiais - 10 tikslinių susitikimų po 8 val. su 5 skirtingomis tikslinėmis grupėmis; 3) Nacionaliniais ir ES plėtros prioritetais
Poreikį tenkinančių VPS priemonių skaičius	3
Susijęs nacionalinis poreikis 1	h.4 . Modernizuoti kaimo vietoves didinant gyvenimo sąlygų jose patrauklumą
Susijęs nacionalinis poreikis 2	k.4. Mažinti skaitmeninę atskirtį žemės ūkyje ir kaimo vietovėse
Susijęs nacionalinis poreikis 3	Netaikoma
Ar poreikis siejasi su rezultato rodikliu R.3 (skaitmeninės technologijos; pilnas rodiklio pavadinimas 6 lape)?	Ne
Ar poreikis siejasi su rezultato rodikliu R.37 (darbo vietos; pilnas rodiklio pavadinimas 6 lape)?	Taip
Poreikis siejasi su rezultato rodikliu R.39 (kaimo verslai; pilnas rodiklio pavadinimas 6 lape)	Ne
Poreikis siejasi su rezultato rodikliu R.41 (paslaugos ir infrastruktūra; pilnas rodiklio pavadinimas 6 lape)	Taip
Poreikis siejasi su rezultato rodikliu R.42 (socialinė įtrauktis; pilnas rodiklio pavadinimas 6 lape)	Taip
	2 poreikis

Poreikis	Plėtoti kūrybinę ekonomiką ir turizmą, puoselėti išskirtinę krašto kultūrą (tradicijas) ir istoriją
Poreikio sąsaja su stiprybėmis ir (arba) galimybėmis	Poreikis suformuluotas atsižvelgiant į 3-6 stiprybes ir 4-6 galimybes. Valstybės dėmesys kūrybiškumo skatinimui sudaro prielaidas, pasitelkiant regiono patrauklumą turistams ir menininkams, stiprinti bendradarbiavimą ir lyderystę kūrybinės ekonomikos ir turizmo srityse, pritaikyti viešojo turizmo infrastruktūrą lankytojų poreikiams. Tai didintų atsparumą nepalankiems veiksniams ir leistų išlaikyti turizmo sektoriaus konkurencingumą, ieškoti naujų galimybių kūrybinių industrijų rinkoje.
Poreikio sąsaja su silpnybėmis ir (arba) grėsmėmis	Poreikis formuluotas atsižvelgiant į 4-6 ir 8 silpnybes ir numatytas 1,3,6 ir 7 grėsmes. Tikimasi, kad panaudojant jau egzistuojantį potencialą ir galimybes bus išvengta grėsmių ir bent iš dalies sumažintos ir (arba) visiškai panaikintos silpnybės.
Poreikio sąsaja su situacijos analizės rodikliais (poreikio dydžio, problemos masto, intervencijos poreikio kiekybinis pagrindimas)	Šalčininkų r. sav. 2022 m. duomenimis yra 309 nekilnojamų kultūros vertybių (R59), įtrauktų į Kultūros vertybių registrą. Tai gyvenvietės, dvarų pastatai ir jų fragmentai, bažnyčios, sodybos, senosios kapinaitės, piliakalniai ir kt. Šalčininkų r. sav. 2022 m. yra užregistruota 116 kilnojamų kultūros vertybių. Netolimas atstumas nuo Vilniaus paverčia Šalčininkų rajoną, patogią bei įperkama vietą gyventi. Gamtos ir įperkamo būsto kombinacija suvilioja asmenis kraustyti į Šalčininkų rajoną. Tarp naujakurių, Šalčininkų rajone, atsikraustė ir būrys garsių Lietuvos menininkų (R60).
Poreikio sąsaja su aukštesnio lygmens strateginiais dokumentais	1) Šalčininkų rajono savivaldybės SPP 2023-2030 m.; 2) 2021-2027 metų Europos sąjungos fondų investicijų programa; 3) Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 m. strateginis planas; 4) Vilniaus regiono plėtros planas 2022-2030; 5) Interreg Baltijos jūros regiono programa 2021-2027 m.; 6) 2021–2030 m. nacionalinis pažangos planas. VPS priemonės susiję su šių strategijų tikslais, tačiau tiesioginių investicijų iš VPS nenumatyta.
Poreikio sąsaja su VVG teritorijos gyventojų nuomone	Poreikiai formuoti vadovaujantis 3 pagrindiniais aspektais : 1) informacijos (dokumentų/situacijos) analize; 2) minėtos tikslinės grupės poreikiais - 10 tikslinių susitikimų po 8 val. su 5 skirtingomis tikslinėmis grupėmis; 3) Nacionaliniais ir ES plėtros prioritetais
Poreikį tenkinančių VPS priemonių skaičius	1
Susijęs nacionalinis poreikis 1	h.2. Didinti kaimo gyventojų užimtumą ir socialinę įtrauktį

Susijęs nacionalinis poreikis 2	k.4. Mažinti skaitmeninę atskirtį žemės ūkyje ir kaimo vietovėse
Susijęs nacionalinis poreikis 3	Netaikoma
Ar poreikis siejasi su rezultato rodikliu R.3 (skaitmeninės technologijos; pilnas rodiklio pavadinimas 6 lape)?	Ne
Ar poreikis siejasi su rezultato rodikliu R.37 (darbo vietos; pilnas rodiklio pavadinimas 6 lape)?	Taip
Poreikis siejasi su rezultato rodikliu R.39 (kaimo verslai; pilnas rodiklio pavadinimas 6 lape)	Ne
Poreikis siejasi su rezultato rodikliu R.41 (paslaugos ir infrastruktūra; pilnas rodiklio pavadinimas 6 lape)	Taip
Poreikis siejasi su rezultato rodikliu R.42 (socialinė įtrauktis; pilnas rodiklio pavadinimas 6 lape)	Ne
	3 poreikis
Poreikis	Plėtoti NVO gebėjimus ir sąlygas perimti ir (arba) teikti viešąsias paslaugas, vystyti socialinį verslą ir didinti viešųjų paslaugų prieinamumą
Poreikio sąsaja su stiprybėmis ir (arba) galimybėmis	Poreikis suformuluotas atsižvelgiant į 5 , 7 stiprybes ir 2,3,6,7 galimybes. Sėkmingam viešųjų paslaugų vystymui yra būtinas bendradarbiavimas su vietos valdžia, tik tuomet NVO gali pasiekti daugiau žmonių ir turėti didesnę poveikį visuomenei. Tai taip pat gali padėti pasiekti ir viešųjų paslaugų teikimo ar perėmimo sutarčių, t.y vienas iš pardavimo skatinimo būdų ir tikslinės grupės pasiekiamumo galimybės.
Poreikio sąsaja su silpnybėmis ir (arba) grėsmėmis	Poreikis formuluotas atsižvelgiant į 1-3 ir 7-8 silpnybes ir numatytas 1-3,6 ir 7 grėsmes. Tikimasi, kad panaudojant jau egzistuojantį potencialą ir galimybes bus išvengta grėsmių ir bent iš dalies sumažintos ir (arba) visiškai panaikintos silpnybės.
Poreikio sąsaja su situacijos analizės rodikliais (poreikio dydžio, problemos masto, intervencijos poreikio kiekybinis pagrindimas)	Šalčininkų rajone 2023 m. veikia 97 nevyriausybinių organizacijų (NVO) (R51), kurių didžiąją dalį sudarė asociacijos. Rajone šiuo metu yra 23 kaimo bendruomenės, atstovaujančio visas kaimiškas seniūnijas, o kai kuriose seniūnijose yra susikūrę net po kelias kaimo bendruomenes (R52). Pažymėtina, jog Šalčininkų rajono savivaldybėje yra daug veiklių NVO (R53), kurios turi didelį potencialą perinti viešųjų paslaugų teikimą ar vykdyti bendruomeninį verslą, tačiau šiuo metu joms

	trūksta tiek žinių, tiek techninių išteklių tai daryti.
Poreikio sąsaja su aukštesnio lygmens strateginiais dokumentais	1) Šalčininkų rajono savivaldybės SPP 2023-2030 m.; 2) 2021-2027 metų Europos sąjungos fondų investicijų programa; 3) Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 m. strateginis planas; 4) Vilniaus regiono plėtros planas 2022-2030; 5) Interreg Baltijos jūros regiono programa 2021-2027 m.; 6) 2021–2030 m. nacionalinis pažangos planas. VPS priemonės susiję su šių strategijų tikslais, tačiau tiesioginių investicijų iš VPS nenumatyta.
Poreikio sąsaja su VVG teritorijos gyventojų nuomone	Poreikiai formuoti vadovaujantis 3 pagrindiniais aspektais : 1) informacijos (dokumentų/situacijos) analize; 2) minėtos tikslinės grupės poreikiais - 10 tikslinių susitikimų po 8 val. su 5 skirtingomis tikslinėmis grupėmis; 3) Nacionaliniais ir ES plėtros prioritetais
Poreikį tenkinančių VPS priemonių skaičius	2
Susijęs nacionalinis poreikis 1	h.2. Didinti kaimo gyventojų užimtumą ir socialinę įtrauktį
Susijęs nacionalinis poreikis 2	h.1. Skatinti kaimo gyventojų ir kaimo bendruomenių verslo iniciatyvas
Susijęs nacionalinis poreikis 3	h.4 . Modernizuoti kaimo vietoves didinant gyvenimo sąlygų jose patrauklumą
Ar poreikis siejasi su rezultato rodikliu R.3 (skaitmeninės technologijos; pilnas rodiklio pavadinimas 6 lape)?	Ne
Ar poreikis siejasi su rezultato rodikliu R.37 (darbo vietos; pilnas rodiklio pavadinimas 6 lape)?	Taip
Poreikis siejasi su rezultato rodikliu R.39 (kaimo verslai; pilnas rodiklio pavadinimas 6 lape)	Taip
Poreikis siejasi su rezultato rodikliu R.41 (paslaugos ir infrastruktūra; pilnas rodiklio pavadinimas 6 lape)	Taip
Poreikis siejasi su rezultato rodikliu R.42 (socialinė įtrauktis; pilnas rodiklio pavadinimas 6 lape)	Taip

	4 poreikis
Poreikis	Plėtoti veiklas, susijusias su socialine, ekonomine ir ekologine plėtra bendruomenėje. Skatinti Šalčininkų rajone veikiančias įmones, įstaigas ir organizacijas bendrų veiklų vykdymui, paslaugų paketų kūrimui
Poreikio sąsaja su stiprybėmis ir (arba) galimybėmis	Poreikis suformuluotas atsižvelgiant į visas stiprybes ir galimybes. Pagrindinė problema - nemokėjimas kurti bendrus paslaugų paketus, kurie būtų naudingi ir patrauklūs klientams, kas padidintų jų konkurencingumą rinkoje ir leistų pasiūlyti klientams daugiau paslaugų už mažesnę kainą. Galima organizuoti seminarus ir mokymus, stovyklas ir kitas iniciatyvas, kurie padėtų susipažinti su kitų organizacijų veikla, jų darbo procesais ir patirtimi.
Poreikio sąsaja su silpnybėmis ir (arba) grėsmėmis	Poreikis formuluotas atsižvelgiant į 2-4,6 silpnybes ir numatytas 1,4 ,6 ir 7 grėsmes. Tikimasi, kad panaudojant jau egzistuojantį potencialą ir galimybes bus išvengta grėsmių ir bent iš dalies sumažintos ir (arba) visiškai panaikintos silpnybės.
Poreikio sąsaja su situacijos analizės rodikliais (poreikio dydžio, problemos masto, intervencijos poreikio kiekybinis pagrindimas)	Neformaliojo švietimo veiklą Šalčininkų r. sav. vykdo 4 neformaliojo švietimo mokyklos: 1 sporto mokykla, 2 muzikos mokyklos bei 1 meno mokykla. Šalčininkų rajone dar veikia ir specialioji mokykla bei pedagoginė psichologinė tarnyba. Šalčininkų r. sav. 2021-202 m. m. neformaliajame ugdyme dalyvavo 80,6 proc. Šalčininkų rajono mokinių, o 2017-2018 m. m. 37,5 proc. (t. y. 43,1 proc. p. augimas). Šalčininkų r. savivaldybėje nėra profesinių ar aukštojo mokslo įstaigų, todėl norintieji studijuoti važiuoja į didesnius miestus [19]. Taip pat trūksta neformalaus švietimo paslaugų suaugusiems, senjorams, bei šių paslaugų įvairumo.
Poreikio sąsaja su aukštesnio lygmens strateginiais dokumentais	1) Šalčininkų rajono savivaldybės SPP 2023-2030 m.; 2) 2021-2027 metų Europos sąjungos fondų investicijų programa; 3) Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 m. strateginis planas; 4) Vilniaus regiono plėtros planas 2022-2030; 5) Interreg Baltijos jūros regiono programa 2021-2027 m.; 6) 2021–2030 m. nacionalinis pažangos planas. VPS priemonės susiję su šių strategijų tikslais, tačiau tiesioginių investicijų iš VPS nenumatyta.

Poreikio sąsaja su VVG teritorijos gyventojų nuomone	Poreikiai formuoti vadovaujantis 3 pagrindiniais aspektais: 1) informacijos (dokumentų/situacijos) analize; 2) minėtos tikslinės grupės poreikiais - 10 tikslinių susitikimų po 8 val. su 5 skirtingomis tikslinėmis grupėmis; 3) Nacionaliniais ir ES plėtros prioritetais
Poreikį tenkinančių VPS priemonių skaičius	3
Susijęs nacionalinis poreikis 1	g.3 . Skatinti verslų kūrimąsi kaime, žemės ūkio veiklos įvairinimą
Susijęs nacionalinis poreikis 2	h.1. Skatinti kaimo gyventojų ir kaimo bendruomenių verslo iniciatyvas
Susijęs nacionalinis poreikis 3	h.2. Didinti kaimo gyventojų užimtumą ir socialinę įtrauktį
Ar poreikis siejasi su rezultato rodikliu R.3 (skaitmeninės technologijos; pilnas rodiklio pavadinimas 6 lape)?	Ne
Ar poreikis siejasi su rezultato rodikliu R.37 (darbo vietos; pilnas rodiklio pavadinimas 6 lape)?	Ne
Poreikis siejasi su rezultato rodikliu R.39 (kaimo verslai; pilnas rodiklio pavadinimas 6 lape)	Ne
Poreikis siejasi su rezultato rodikliu R.41 (paslaugos ir infrastruktūra; pilnas rodiklio pavadinimas 6 lape)	Taip
Poreikis siejasi su rezultato rodikliu R.42 (socialinė įtrauktis; pilnas rodiklio pavadinimas 6 lape)	Taip
	5 poreikis
Poreikis	Didinti verslo produktyvumą ir skatinti tvaraus verslo vystymą
Poreikio sąsaja su stiprybėmis ir (arba) galimybėmis	Poreikis suformuluotas atsižvelgiant į 1-3 stiprybes ir 1,4 ir 7 galimybes. Pagrindinės problemos, kurios lemia verslo NEproduktyvumą yra: automatizuotų ir skaitmenizuotų procesų trūkumas, naujų, modernių technologijų diegimas ir naudojimas, neefektyvūs ir nemotyvuoti darbuotojai. Taigi svarbu užtikrinti, kad verslo veikla būtų tvari, moderni ir atitiktų aplinkosaugos, socialinius ir ekonominius reikalavimus. Taip pat svarbu gerinti darbuotojų efektyvumą ir kt.
Poreikio sąsaja su silpnybėmis ir (arba) grėsmėmis	Poreikis formuluotas atsižvelgiant į 1-3, 7,9 silpnybes ir numatytas 1,4 ,6 ir 7 grėsmes. Tikimasi, kad panaudojant jau egzistuojančią potencialą ir galimybes bus išvengta grėsmių ir bent iš dalies sumažintos ir (arba) visiškai panaikintos silpnybės.

Poreikio sąsaja su situacijos analizės rodikliais (poreikio dydžio, problemos masto, intervencijos poreikio kiekybinis pagrindimas)	Šalčininkų r. VVG teritorija nėra industrinis kraštas. Didžiausia kompanija veikianti Šalčininkų r. savivaldybėje yra UAB „Arbena“, tai yra medinių namelių gamintoja, šioje įmonėje dirba 146 darbuotojai. Mažų ir vidutinių įmonių, tenkančių 10 tūkst. gyventojų, Šalčininkų r. savivaldybėje 2022 m. yra 151, Vilniaus apskrityje 485, o šalyje 330. Šalčininkų r. savivaldybėje, šis rodiklis, augo (14,5 proc.) sparčiau nei šalyje (13,4 proc.), bei sparčiau nei Vilniaus apskrityje (11,1 proc.) [14]. 2022 m. Šalčininkų rajono VVG teritorijoje veikia 12 kaimo turizmo sodybų (R48) [16]. Pažymėtina, jog Šalčininkų rajono istoriją skleidžia įvairūs amatininkai.
Poreikio sąsaja su aukštesnio lygmens strateginiais dokumentais	1) Šalčininkų rajono savivaldybės SPP 2023-2030 m.; 2) 2021-2027 metų Europos sąjungos fondų investicijų programa; 3) Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 m. strateginis planas; 4) Vilniaus regiono plėtros planas 2022-2030; 5) Interreg Baltijos jūros regiono programa 2021-2027 m.; 6) 2021–2030 m. nacionalinis pažangos planas. VPS priemonės susiję su šių strategijų tikslais, tačiau tiesioginių investicijų iš VPS nenumatyta.
Poreikio sąsaja su VVG teritorijos gyventojų nuomone	Poreikiai formuoti vadovaujantis 3 pagrindiniais aspektais : 1) informacijos (dokumentų/situacijos) analize; 2) minėtos tikslinės grupės poreikiais - 10 tikslinių susitikimų po 8 val. su 5 skirtingomis tikslinėmis grupėmis; 3) Nacionaliniais ir ES plėtros prioritetais
Poreikį tenkinančių VPS priemonių skaičius	2
Susijęs nacionalinis poreikis 1	g.3 . Skatinti verslų kūrimąsi kaime, žemės ūkio veiklos įvairinimą
Susijęs nacionalinis poreikis 2	h.4 . Modernizuoti kaimo vietoves didinant gyvenimo sąlygų jose patrauklumą
Susijęs nacionalinis poreikis 3	h.2. Didinti kaimo gyventojų užimtumą ir socialinę įtrauktį
Ar poreikis siejasi su rezultato rodikliu R.3 (skaitmeninės technologijos; pilnas rodiklio pavadinimas 6 lape)?	Ne
Ar poreikis siejasi su rezultato rodikliu R.37 (darbo vietos; pilnas rodiklio pavadinimas 6 lape)?	Taip
Poreikis siejasi su rezultato rodikliu R.39 (kaimo verslai; pilnas rodiklio pavadinimas 6 lape)	Taip
Poreikis siejasi su rezultato rodikliu R.41 (paslaugos ir infrastruktūra; pilnas rodiklio pavadinimas 6 lape)	Ne

Poreikis siejasi su rezultato rodikliu R.42 (socialinė įtrauktis; pilnas rodiklio pavadinimas 6 lape)	Ne
---	----

4. VPS temos pagrindimas (pildoma teminėms VPS)

VPS tema: Socialiai ir ekonomiškai tvarus ir įtraukus Šalčininkų rajonas

Socialiai ir ekonomiškai tvarus reiškia, kad veikla yra vykdoma taip, kad būtų užtikrintas ilgalaikis socialinis ir ekonominis stabilumas. Tai apima visuomenės ir aplinkos gerovę.

Socialinis tvarumas reiškia, kad veikla yra vykdoma atsižvelgiant į socialinį teisingumą ir lygybę, gerbiant žmogaus teises, gerinant gyvenimo kokybę ir kuriant sąlygas žmonėms siekti savo tikslų. Tai reiškia atsižvelgimą į visuomenės poreikius, vertinant poveikį socialiniams veiksniams ir siekiant, kad visuomenės grupės nebūtų diskriminuojamos.

Ekonominis tvarumas reiškia, kad veikla yra vykdoma taip, kad būtų užtikrintas ekonominis stabilumas ilgalaikėje perspektyvoje. Tai reiškia atsižvelgimą į ilgalaikį pelną, žalingo poveikio aplinkai ir žmonėms minimizavimą ir skatinant tvarią naudojimąsi gamtos ištekliais.

Taigi, socialiai ir ekonomiškai tvarus požiūris yra būtinas siekiant užtikrinti ilgalaikę visuomenės ir aplinkos gerovę. Tai gali būti pasiekama per tvarią ir socialiai atsakingą verslo praktiką, tvarų vartojimą, socialinį bei politinį įsipareigojimą bei bendradarbiavimą siekiant visuomenės ir ekonominės pažangos.

Šalčininkų rajono kontekste, siekiant socialinio ir ekonominio tvarumo, bus sprendžiami bendruomenėje kylantys socialiniai ir ekonominiai iššūkiai, tokie kaip didesnis nei regione nedarbo lygis, ribotos galimybės naudotis pagrindinėmis paslaugomis, socialinė nelygybė. Tai būtų galima pasiekti tikslingai investuojant į neformalų švietimą, socialinių paslaugų ir infrastruktūros plėtrą ir modernizavimą, ekonominės plėtros iniciatyvas, kuriose prioritetą yra socialinė ir aplinkosauginė atsakomybė, bei skatinant partnerystę ir bendradarbiavimą tarp įstaigų, įmonių ir organizacijų.

VVG teritorijos situacijos analizės rodikliai pagrindžiantys pasirinktą temą: Šalčininkų rajonas išsiskiria daugiakultūriškumu, daugiakalbiškumu, gamtiniais, istoriniais ir kultūriniais ištekliais. Šalčininkų rajono savivaldybė – patraukli vieta turizmui ir rekreacijos paslaugoms vystyti. Rajonas pasižymi derlingomis teritorijomis, taip pat jis turtingas vertingais gamtovaizdžiais. Ypač didelė rajono vertybė – miškai.

Atsižvelgiant į prastą socialinės infrastruktūros stovį, vieną mažiausių darbo užmokesčių Vilniaus regione, Šalčininkų rajonui sutvarkius šias opias problemas, atsirastų galimybė atsidurti tarp patraukliausių gyventi savivaldybių (R63). Šalčininkų r. sav. yra siūloma kompleksškai organizuoti viešąsias paslaugas taip įveiklinant masto ekonomija lėšoms taupyti (R64). Padidinti viešųjų paslaugų organizavimą gali būti sudėtingiau nei atrodo, taip yra dėl Europos Sąjungos didinančių kaštų viešosios paslaugoms vykdyti (R65).

Šalčininkų rajono savivaldybė, kaip gyvenamoji vietovė, patraukli švari oru ir nedideliu triukšmo lygiu (nėra industrinis kraštas, miškingas kraštas), nedideliais atstumais iki švietimo ir ugdymo įstaigų, gražia gamta ir geromis galimybėmis naudotis gamtiniais ištekliais. Netolimas atstumas nuo Vilniaus paverčia Šalčininkų rajoną, patogią bei įperkama vieta gyventi. Gamtos ir įperkamo būsto kombinacija suvilioja asmenis kraustyti į Šalčininkų rajoną.

SSGG analizės teiginiai pagrindžiantys pasirinktą temą: VPS tema pasirinkta atsižvelgiant į visas stiprybes ir galimybes. Įgyvendinant skirtingas VPS priemones tikimasi, kad panaudojant jau egzistuojantį potencialą ir galimybes bus išvengta grėsmių ir bent iš dalies sumažintos ir (arba) visiškai panaikintos silpnybės.

VPS poreikiai susiję su pasirinkta tema:

- Plėtoti socialinės infrastruktūros atnaujinimą, „žalinimą“, modernizavimą, skatinti išmaniųjų, skaitmeninių poilsio ir paslaugų infrastruktūros plėtrą;
- Plėtoti kūrybinę ekonomiką ir turizmą, puoselėti išskirtinę krašto kultūrą (tradicijas) ir istoriją;
- Plėtoti NVO gebėjimus ir sąlygas perimti ir (arba) teikti viešąsias paslaugas, vystyti socialinį verslą ir didinti viešųjų paslaugų prieinamumą;
- Plėtoti veiklas, susijusias su socialine, ekonomine ir ekologine plėtra bendruomenėje. Skatinti Šalčininkų rajone veikiančias įmones, įstaigas ir organizacijas bendrų veiklų vykdymui, paslaugų paketų kūrimui;
- Didinti verslo produktyvumą ir skatinti tvaraus verslo vystymą.

Poreikiai formuoti vadovaujantis 3 pagrindiniais aspektais: 1) informacijos (dokumentų/situacijos) analize; 2) minėtos tikslinės grupės poreikiais - 10 tikslinių susitikimų po 8 val. su 5 skirtingomis tikslinėmis grupėmis; 3) Nacionaliniais ir ES plėtros prioritetais

5. VVG pristatymas ir vertybės, VVG teritorijos vizija iki 2030 m. ir VVG misija

5.1. Apibendrinta informacija apie VVG

5.1.1. VVG įsteigimo data	2003-12-30
5.1.2. VVG būstinės adresas	<i>Vilniaus g. 49, Šalčininkai</i>
5.1.3. VVG narių skaičius	56 VVG narių sąrašas pateiktas 1 priede .
5.1.4. VVG kolegialaus valdymo organo narių skaičius	12 VVG kolegialaus valdymo organo narių sąrašas pateiktas 2 priede .
5.1.5. VPS administracijos darbuotojų ir etatų skaičius	Darbuotojų skaičius: 6 Etatų skaičius: 3,5 VPS administracijos darbuotojų sąrašas pateiktas 3 priede .
5.1.6. VVG pirmininkas	Josif Rybak
5.1.7. VVG kolegialaus valdymo organo pirmininkas	Anton Bandalevič
5.1.8. VPS administravimo vadovas	Liana Rybak

5.2. Apibendrinta informacija apie VVG kolegialaus valdymo organo sudėtį

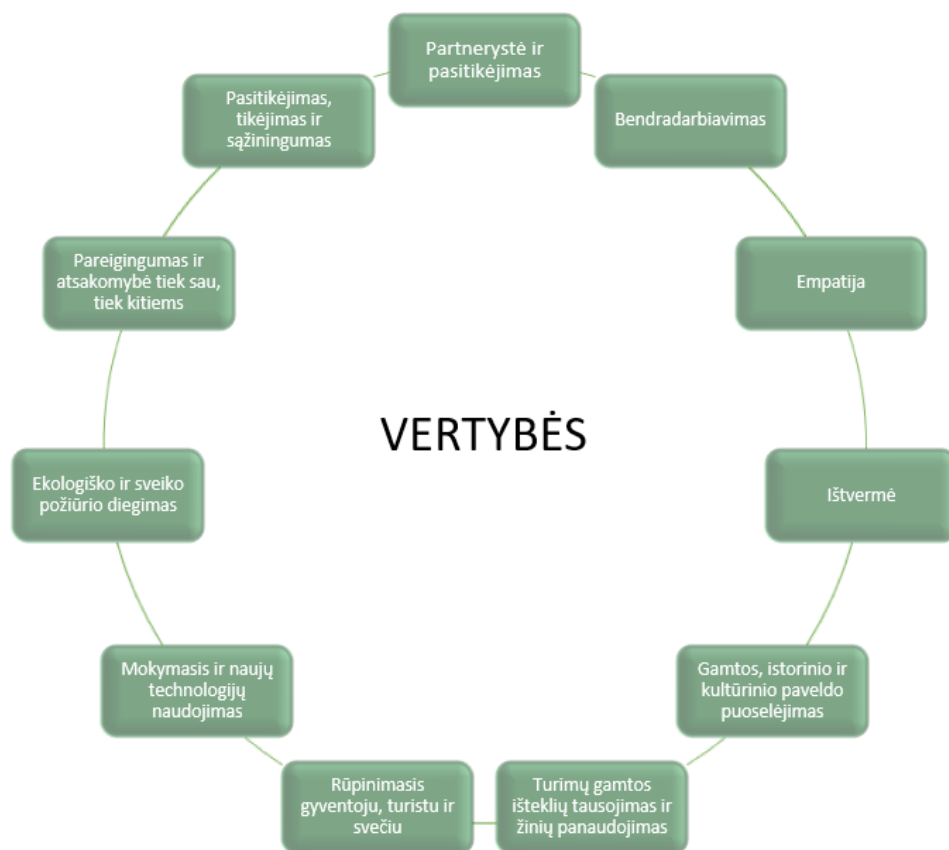
VVG kolegialaus valdymo organo narių skaičius, iš viso	12	(teikiant VPS)
Narių pasiskirstymas pagal sektorius:		
Sektorius, atstovaujami interesai	Narių skaičius	Narių dalis, proc.
Viešojo administravimo (valdžios) sektorius	3	25,00
Verslo sektorius (privatūs ekonominiai interesai)	4	33,33
Pilietinės visuomenės sektorius (socialiniai interesai)	5	41,67
Kita	0	0,00
Iš viso:	12	100,00
Narių pasiskirstymas pagal lytį:		
Lytis	Narių skaičius	Narių dalis, proc.
Moterys	7	58,33
Vyrai	5	41,67
Iš viso:	12	100

Narių pasiskirstymas pagal amžių:		
Amžiaus grupė	Narių skaičius	Narių dalis, proc.
Asmenys iki 29 m. (imtinai)	1	8,33
Asmenys nuo 30 iki 40 m. (imtinai)	2	16,67
Asmenys nuo 41 m.	9	75,00
Iš viso:	12	100

5.3. Informacija apie VVG kolegialaus valdymo organo kompetencijų įvairovės užtikrinimą

VVG kolegialaus valdymo organo kompetencijų įvairovės užtikrinimo būdas(-ai)	Pasirinkto būdo pagrindimas ir detalizuojanti informacija
☐ VVG kolegialaus organo nariai turi mokslo ar ekspertinių žinių žaliosios pertvarkos, sumanių kaimų ir (ar) miestų srityse; ☐ VVG sudarė patariamąją novatorių darbo grupę, pasitelkdama mokslo ar ekspertinių žinių žaliosios pertvarkos, sumanių kaimų ir (ar) miestų srityse turinčius ekspertus; ☐ VVG sudarė bendradarbiavimo sutartį su mokslo įstaiga(-omis), turinčiomis žinių žaliosios pertvarkos, sumanių kaimų ir (ar) miestų srityse; ☒ Netaikoma.	Norėdami įvesti tekstą, spustelėkite arba bakstelėkite čia.

5.4.VVG vertybės

5.4.1. pav. Šalčininkų rajono VVG vertybės

5.5.VVG teritorijos vizija iki 2030 m.

Vizija

Daugiakultūrinėje aplinkoje gyvenantys darbštūs ir kūrybingi žmonės, siekiantys sukurti turistams, poilsiautojams ir vietos gyventojams patrauklią vietovę, kur plėtojant ir puoselėjant vietos tradicijas, produktų ir paveldo kultūrą, sutelkiant vietos kūrybingus žmones teikiamos aktyvaus ir turiningo laisvalaikio, poilsio, kultūros ir socialinės paslaugos

5.5.1. pav. Šalčininkų rajono VVG vizija iki 2030 m.

Misija

Kultūrų ir istorijos išskirtinumu, aktyviais ir kūrybingais žmonėmis, saugia aplinka gyventi, dirbti ir poilsiauti patraukli vietovė

5.6.1. pav. Šalčininkų rajono VVG misija

II skyrius: Ko mes siekiame? (VPS tikslai, rodikliai ir siekiami pokyčiai)

6. VVG teritorijai aktualūs BŽŪP tikslai

1	2	3	4	5	6
	BŽŪP tikslas	Ar tikslas įgyvendinamas VVG teritorijoje	VPS tikslą įgyvendinančių priemonių skaičius	Priemonių, kurioms tikslas yra pagrindinis, skaičius	Priemonių, kurios tikslą įgyvendina horizontaliai, skaičius
A	BIVP priemonei taikomi BŽŪP tikslai (privalomi)				
8 konkretus tikslas (h punktas)	SO8. Skatinti užimtumą, augimą, lyčių lygybę, įskaitant moterų dalyvavimą ūkininkavimo veikloje, socialinę įtrauktį ir vietos plėtrą kaimo vietovėse, įskaitant žiedinę bioekonomiką ir tvarią miškininkystę	Taip	4	3	
Kompleksinis tikslas	XCO. Modernizuoti sektorių skatinant žemės ūkio ir kaimo vietovių žinias, inovacijas ir skaitmeninimą bei dalijimąsi jomis, taip pat skatinant jų diegimą	Taip	4	1	
B	BŽŪP tikslai, kurie VPS gali būti įgyvendinami horizontaliai (pasirenkami)				
4 konkretus tikslas (d punktas)	SO4. Prisidėti prie klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie jos, be kita ko, mažinant išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį ir didinant anglies dioksido sekvestraciją, taip pat plėtoti tvariąją energetiką	Taip	3	0	4
5 konkretus tikslas (e punktas)	SO5. Skatinti tvarų vystymąsi ir veiksmingą gamtos išteklių, pavyzdžiui, vandens, dirvožemio ir oro, valdymą, be kita ko, mažinant priklausomybę nuo cheminių medžiagų	Ne	0	0	0
6 konkretus tikslas (f punktas)	SO6. Prisidėti prie biologinės įvairovės nykimo sustabdymo ir sustabdymo, gerinti ekosistemų funkcijas ir išsaugoti buveines bei kraštovaizdžius	Ne	0	0	0
9 konkretus tikslas (i punktas)	SO9. Gerinti Sąjungos žemės ūkio atsaką į visuomenės poreikius, susijusius su maistu ir sveikata, mažinti maisto atliekų kiekį, gerinti gyvūnų gerovę ir kovoti su atsparumu antimikrobinėms medžiagoms	Taip	1	0	1
C	Kiti BŽŪP tikslai (neprivalomi)				

1 konkretus tikslas (a punktas)	SO1. Remti perspektyvias ūkių pajamas ir žemės ūkio sektoriaus atsparumą visoje Sąjungoje, siekiant didinti ilgalaikį aprūpinimą maistu ir žemės ūkio įvairovę, taip pat užtikrinti žemės ūkio gamybos ekonominį tvarumą Sąjungoje	Ne	0	0	
2 konkretus tikslas (b punktas)	SO2. Labiau orientuotis į rinką ir didinti ūkių konkurencingumą tiek trumpuoju, tiek ilguoju laikotarpiu, be kita ko, daugiau dėmesio skiriant moksliniams tyrimams, technologijoms ir skaitmenizacijai	Ne	0	0	
3 konkretus tikslas (c punktas)	SO3. Gerinti ūkininko padėtį vertės grandinėje	Ne	0	0	
7 konkretus tikslas (g punktas)	SO7. Pritraukti jaunuosius ūkininkus ir kitus naujus ūkininkus, palaikyti jų veiklą ir palengvinti tvarią verslo plėtrą kaimo vietovėse	Ne	0	0	

7. Kiekybiniai VPS tikslai

7.1. VPS produkto ir rezultato rodikliai iki 2029 m.

	2	3
Rodiklio kodas	Rodiklio pavadinimas	Kiekybinis tikslas iki 2029 m.
A	ES bendrieji rezultato rodikliai:	
R.3	Žemės ūkio sektoriaus skaitmeninimas. Ūkių, pagal BŽŪP gaunančių paramą skaitmeninems ūkininkavimo technologijoms plėtoti, skaičius	0
R.37	Ekonomikos augimas ir darbo vietų kūrimas kaimo vietovėse. BŽŪP projektais remiamas naujų darbo vietų kūrimas	8
R.39	Kaimo ekonomikos plėtojimas. Kaimo verslo įmonių, įskaitant bioekonomikos įmones, kurių naudojantis pagal BŽŪP skiriama parama, skaičius	7
R.41	Europos kaimo tinklų kūrimas. Kaimo gyventojų, kuriems, naudojantis BŽŪP parama, sudarytos palankesnės sąlygos naudotis paslaugomis ir infrastruktūra, skaičius	8104
R.42	Socialinės įtraukties skatinimas. Asmenų, kuriems taikomi remiami socialinės įtraukties projektai, skaičius	100
B	ES bendrieji produkto rodikliai:	
L700	Vietos lygiu įgyvendintų projektų skaičius (apima vietos ir bendradarbiavimo projektus)	19
L710	Vietos lygiu įgyvendintų projektų, skirtų vietos lygmens inovacijoms, skaičius	0
C	Nacionaliniai bendrieji rezultato rodikliai:	
C.1	<i>Igyvendinant vietos projektus sukurtų darbo vietų pasiskirstymas pagal lytį:</i>	8
N-R.37.1	Sukurtų darbo vietų skaičius moterims	0
N-R.37.2	Sukurtų darbo vietų skaičius vyrams	0
N-R.37.3	Sukurtų darbo vietų skaičius bet kurios lyties asmenims	8

C.2	<i>Igyvendinant vietos projektus sukurtų darbo vietų pasiskirstymas pagal amžių:</i>	8
N-R.37.4	Sukurtų darbo vietų skaičius asmenims iki 40 m. (imtinai)	0
N-R.37.5	Sukurtų darbo vietų skaičius asmenims nuo 41 m.	0
N-R.37.6	Sukurtų darbo vietų skaičius bet kurio amžiaus asmenims	8
D	Nacionaliniai bendrieji produkto rodikliai:	
D.1	<i>Vietos projektų teritorinis pasiskirstymas (seniūnijos):</i>	
N-P.1	VVG teritorijos seniūnijų, kuriose įgyvendinami vietos projektai, skaičius (PLANUOJAMAS)	10
N-P.2	VVG teritorijos seniūnijų skaičius, iš viso	13
N-P.3	VVG teritorijos seniūnijų, kuriose įgyvendinami vietos projektai, dalis, proc.	77
D.2	<i>Vietos projektų teritorinis pasiskirstymas (gyvenamosios vietovės):</i>	
N-P.4	VVG teritorijos kaimo gyvenamųjų vietovių, kurių gyventojams sudarytos palankesnės sąlygos naudotis paslaugomis ir infrastruktūra, skaičius (PLANUOJAMAS)	140
N-P.5	VVG teritorijos kaimo gyvenamųjų vietovių skaičius, iš viso	441
N-P.6	VVG teritorijos kaimo gyvenamųjų vietovių, kurių gyventojams sudarytos palankesnės sąlygos naudotis paslaugomis ir infrastruktūra, dalis, proc.	32
E	VPS rodikliai (produkto, rezultato):	

7.2. Metinės rodiklių reikšmės

1. ES bendrieji rezultato rodikliai:

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Rodiklio kodas	Rodiklis	Iš viso	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.	2028 m.	2029 m.
R.3	Žemės ūkio sektoriaus skaitmeninimas. Ūkių, pagal BŽŪP gaunančių paramą skaitmeninėms ūkininkavimo technologijoms plėtoti, skaičius	0	0	0	0	0	0	0
R.37	Ekonomikos augimas ir darbo vietų kūrimas kaimo vietovėse. BŽŪP projektais remiamas naujų darbo vietų kūrimas	8,00	0,00	0,00	2,00	3,50	2,50	0,00
R.39	Kaimo ekonomikos plėtojimas. Kaimo verslo įmonių, įskaitant bioekonomikos įmones, kurių naudojančių pagal BŽŪP skiriama parama, skaičius	7	0	0	2	3	2	0
R.41	Europos kaimo tinklų kūrimas. Kaimo gyventojų, kuriems, naudojantis BŽŪP parama, sudarytos palankesnės sąlygos naudotis paslaugomis ir infrastruktūra, skaičius	8 104	0	0	2 668	2 768	2 668	0
R.42	Socialinės įtraukties skatinimas. Asmenų, kuriems taikomi remiami socialinės įtraukties projektai, skaičius	100	0	20	20	60	0	0

2. VPS rodikliai (produkto, rezultato):

☐ Netaikoma

☒ Taikoma

Jeigu taikoma, žr. VPS II dalies 11.1 lapą (4 lentelė).

8. Pokyčiai, kurių siekiama VVG teritorijoje (kiekybine išraiška)

1	2	3	4	5	6
VPS priemonės numeris	VPS turinio elementas	VPS priemonių pavadinimai, susiję poreikiai	Pokyčio rodiklio pradinė reikšmė	Pokyčio rodiklio pradinės reikšmės metai	Pokyčio rodiklio siekiama reikšmė 2029 m.
1 priemonė	Priemonės pavadinimas	Sumanaus kaimo kūrimas ir plėtra	Pokytis: 1) Tvariai vystoma aplinka sudaro sukuria galimybes būti sveikiems, rūpintis savo sveikata, aktyviai gyventi, sportuoti, jaustis gerai tiek fiziškai, tiek psichologiškai 2) Įgyvendinamos aplinkai draugiškos iniciatyvos, paslaugos bei žmonių sąmoningumas prisideda prie artėjimo link klimatui neutralių seniūnijų, o tai kartu prisideda ir prie bendros "Žaliojo kurso strategijos" tikslo; 3) Išaugęs paslaugų skaičius poilsio, pramogų, aktyvaus laisvalaikio sektoriuose (12 naujų paslaugų)		
	Susijusių poreikių skaičius	3			
	Susijęs poreikis 1	Plėtoti socialinės infrastruktūros atnaujinimą, „žalinimą“, modernizavimą, skatinti išmaniųjų, skaitmeninių poilsio ir paslaugų infrastruktūros plėtrą			
	Susijęs poreikis 2	Plėtoti kūrybinę ekonomiką ir turizmą, puoselėti išskirtinę krašto kultūrą (tradicijas) ir istoriją			
	Susijęs poreikis 3	Didinti verslo produktyvumą ir skatinti tvaraus verslo vystymą			
	Pokytį pagrindžiantis rodiklis 1	Sukurtų naujų, mobilių, skaitmeninių ir (arba) skaitmenizuotų, modernių viešųjų paslaugų ir (arba) viešųjų erdvių Šalčininkų rajone skaičius, vnt. (Šalčininkų rajono seniūnijų informacija)	0	2022	6
	Pokytį pagrindžiantis rodiklis 2	Sukurtų bendrų naujų, mobilių, skaitmeninių ir (arba) skaitmenizuotų, modernių turizmo objektų ir (arba) turizmo paslaugų rinkodaros ir (arba) pardavimo iniciatyvų ir (arba) paslaugų paketų ir (arba) jų rinkinių skaičius Plungės rajone, vnt. (Šalčininkų rajono seniūnijų informacija)	0	2022	1
2 priemonė	Priemonės pavadinimas	Skatinti integruotą socialinę plėtrą Šalčininkų rajono kaimiškose vietovėse	Pokytis: 1) Skatinamas tarpsektorinis bendradarbiavimas ir sisteminga partnerystė (planuojama ne mažiau 2 skirtingų sektorių partnerystė); 2) Pagerėjusi socialinė - psichologinė atmosfera, padidėjęs socialinis gyventojų saugumas, socialinių paslaugų įvairovė (sukurtos ne mažiau kaip 2 naujos socialinės paslaugos tikslinei grupei)		
	Susijusių poreikių skaičius	3			
	Susijęs poreikis 1	Plėtoti socialinės infrastruktūros atnaujinimą, „žalinimą“, modernizavimą, skatinti išmaniųjų, skaitmeninių poilsio ir paslaugų infrastruktūros plėtrą			

	Susijęs poreikis 2	Plėtoti NVO gebėjimus ir sąlygas perimti ir (arba) teikti viešąsias paslaugas, vystyti socialinį verslą ir didinti viešųjų paslaugų prieinamumą			
	Susijęs poreikis 3	Plėtoti veiklas, susijusias su socialine, ekonomine ir ekologine plėtra bendruomenėje. Skatinti Šalčininkų rajone veikiančias įmones, įstaigas ir organizacijas bendrų veiklų vykdymui, paslaugų paketų kūrimui			
	Pokytį pagrindžiantis rodiklis 1	Sukurtos nevyriausybinių ir (arba) privačiojo sektoriaus ir vietos valdžios socialinės partnerystės skaičius, vnt. (Šalčininkų rajono savivaldybės duomenys)	0	2022	1
3 priemonė	Priemonės pavadinimas	Skatinti įtraukčių neformalių iniciatyvų ir veiklų plėtrą	Pokytis: 1) Suaktyvėję kaimo bendruomenės, nevyriausybinių organizacijos; 2) Į bendruomenines veiklas įtrauktas jaunimas; 3) Padidėjęs gyventojų ekologinis, aplinkosauginis sąmoningumas; 4) Kaimo bendruomenės ir nevyriausybinių organizacijos talpina savyje unikalius ir autentiškus sprendimus, auginančius vietovę, mus ir visą Lietuvą. Siekis, kad šie sprendimai būtų ištransliuoti ir įgyvendinti per vietos projektus.		
	Susijusių poreikių skaičius	2			
	Susijęs poreikis 1	Plėtoti NVO gebėjimus ir sąlygas perimti ir (arba) teikti viešąsias paslaugas, vystyti socialinį verslą ir didinti viešųjų paslaugų prieinamumą			
	Susijęs poreikis 2	Plėtoti veiklas, susijusias su socialine, ekonomine ir ekologine plėtra bendruomenėje. Skatinti Šalčininkų rajone veikiančias įmones, įstaigas ir organizacijas bendrų veiklų vykdymui, paslaugų paketų kūrimui			
	Susijęs poreikis 3				
	Pokytį pagrindžiantis rodiklis 1	Asmenų skaičius, kurie projektų įgyvendinimo metu įgijo žinių apie naujų technologijų, skaitmenizavimo galimybių pritaikomumą / tvarumo ir aplinkosaugos temomis, įsitraukė į sveikos gyvensenos skatinimo veiklas, proc (Lietuvos statistikos departamento duomenys [interaktyvus]. Prieiga per internetą: https://osp.stat.gov.lt/gyventojai1)	25600 gyventojų	2022	2 proc
4 priemonė	Priemonės pavadinimas	Aplinkai palankaus smulkaus verslo kūrimas ir plėtra	Pokytis: 1) Išaugęs veikiančių ūkio subjektų apgyvendinimo, maitinimo ir kitame paslaugų sektoriuje skaičius; 2) Paslaugų verslo sezoniškumo sumažėjimas; 3) Sustiprėję partnerystės ryšiai tarp vietos verslininkų, nevyriausybinių sektoriaus ir turizmo verslo atstovų vystant skaitmenizavimą ir nuotolinę pardavimą; 4) Šalčininkų r. sav. patraukli turistinė vieta, siūlanti tradicinę kultūrą, tradicinį gyvenimo būdą, išsaugotą aplinką, vietinę virtuvę ir pabėgimą nuo greito gyvenimo būdo		
	Susijusių poreikių skaičius	3			
	Susijęs poreikis 1	Plėtoti socialinės infrastruktūros atnaujinimą, „žalinimą“, modernizavimą, skatinti išmaniųjų, skaitmeninių poilsio ir paslaugų infrastruktūros plėtrą			
	Susijęs poreikis 2	Didinti verslo produktyvumą ir skatinti tvaraus verslo vystymą			

	Susijęs poreikis 3 Pokytį pagrindžiantis rodiklis 1	Išaugęs veikiančių ūkio subjektų skaičius, proc. Lietuvos statistikos departamentas. Statistinių rodiklių analizė – Veikiantys ūkio subjektai metų pradžioje; nuolatinių gyventojų skaičius metų pradžioje. Žiūrėta [2023-02-20] Prieigai internete: https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize#/	519 ūkio subjektai	222	2 proc.
--	--	---	-----------------------	-----	---------

9. Apibendrinta informacija apie VPS

VVG pavadinimas	ŠALČININKŲ RAJONO VIETOS
VVG kodas (4 didžiosios raidės)	VEIKLOS GRUPĖ
VVG teritorijos seniūnijų skaičius	ŠALČ
VVG teritorijos kaimo gyvenamųjų vietovių skaičius	13
	441

Parengta Vietos plėtros strategija (VPS) yra teminė	Taip
VVG teritorijos poreikių skaičius	5
VVG teritorijai aktualių BŽŪP tikslų skaičius	4
VPS priemonių skaičius	4

Pagrindiniai rezultatai:	Planuojama rodiklio reikšmė
Žemės ūkio sektoriaus skaitmeninimas. Ūkių, pagal BŽŪP gaunančių paramą skaitmeninėms ūkininkavimo technologijoms plėtoti, skaičius	0
Dalis nuo visų ūkių VVG teritorijoje, proc.	0,00
Ekonomikos augimas ir darbo vietų kūrimas kaimo vietovėse. BŽŪP projektais remiamas naujų darbo vietų kūrimas	8
Kaimo ekonomikos plėtojimas. Kaimo verslo įmonių, įskaitant bioekonomikos įmones, kurių naudojamasi pagal BŽŪP skiriama parama, skaičius	7
Europos kaimo tinklų kūrimas. Kaimo gyventojų, kuriems, naudojamasi BŽŪP parama, sudarytos palankesnės sąlygos naudotis paslaugomis ir infrastruktūra, skaičius	8 104
Dalis nuo visų VVG teritorijos gyventojų, proc.	31,58
Socialinės įtraukties skatinimas. Asmenų, kuriems taikomi remiami socialinės įtraukties projektai, skaičius	100
Dalis nuo visų VVG teritorijos gyventojų, proc.	0,39
Konteksto rodikliai:	Pradinė rodiklio reikšmė
Ūkių skaičius VVG teritorijoje	1 103
Gyventojų skaičius VVG teritorijoje	25 660

III skyrius: Kaip mes pasieksime užsibrėžtus tikslus? (VPS priemonės, finansinis planas, įgyvendinimo organizavimas ir valdymas)

10.VPS priemonės

10.1. VPS priemonių sąrašas

1	2	3	4	5	6	7	8	9
VPS priemonės numeris	VPS priemonė	Priemonės rūšis (iš sąrašo)	Planuojama paremti projektų (rodiklis L700)	Planuojama paramos suma priemone i, Eur	Išlaidų dalis, nuo vietos projektų įgyvendinimo išlaidų, proc.	Priemonės kodas (bendras)	Priemonės kodas (unikalus)	Išlaidų kategorija
1 priemonė	Sumanaus kaimo kūrimas ir plėtra	Viešųjų paslaugų prieinamumo didinimas (ne pelno)	6	660000,00	50,51	LEADER-20VVG-08	ŠALČ-LEADER-20VVG-08-01	Vietos projektų įgyvendinimo išlaidos
2 priemonė	Skatinti integruotą socialinę plėtrą Šalčininkų rajono kaimiškose vietovėse	Socialinis verslas	1	120000,00	9,18	LEADER-20VVG-06	ŠALČ-LEADER-20VVG-06-02	Vietos projektų įgyvendinimo išlaidos
3 priemonė	Skatinti įtraukčių neformalių iniciatyvų ir veiklų plėtrą	Veiklos projektai	6	106745,40	8,17	LEADER-20VVG-09	ŠALČ-LEADER-20VVG-09-03	Vietos projektų įgyvendinimo išlaidos
4 priemonė	Aplinkai palankaus smulkaus verslo kūrimas ir plėtra	Ne žemės ūkio verslo kūrimas ir plėtra	6	420000,00	32,14	LEADER-20VVG-03	ŠALČ-LEADER-20VVG-03-04	Vietos projektų įgyvendinimo išlaidos

10.2. VPS priemonių sąsajos su BŽŪP tikslais

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
VPS priemonės numeris	VPS priemonė	Iš viso įgyvendina BŽŪP tikslų	8 konkretus tikslas (h)	Kompleksinis tikslas (k)	4 konkretus tikslas (d)	5 konkretus tikslas (e)	6 konkretus tikslas (f)	9 konkretus tikslas (i)	1 konkretus tikslas (a)	2 konkretus tikslas (b)	3 konkretus tikslas (c)	7 konkretus tikslas (g)
1 priemonė	Sumanaus kaimo kūrimas ir plėtra	3	Taip	Taip	Taip	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne
2 priemonė	Skatinti integruotą socialinę plėtrą Šalčininkų rajono kaimiškose vietovėse	3	Taip	Taip	Taip	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne
3 priemonė	Skatinti įtraukių neformalių iniciatyvų ir veiklų plėtrą	3	Taip	Taip	Ne	Ne	Ne	Taip	Ne	Ne	Ne	Ne
4 priemonė	Aplinkai palankaus smulkaus verslo kūrimas ir plėtra	3	Taip	Taip	Taip	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne

10.3. VPS priemonių sąsajos su VVG teritorijos poreikiais

1	2	3	4	5	6	7	8
VPS priemonės numeris	VPS priemonė	Iš viso tenkinama poreikis	1 poreikis	2 poreikis	3 poreikis	4 poreikis	5 poreikis
			Plėtoti socialinės infrastruktūros atnaujinimą, „žalinimą“, modernizavimą, skatinti išmaniųjų, skaitmeninių	Plėtoti kūrybinę ekonomiką ir turizmą, puoselėti išskirtinę krašto kultūrą	Plėtoti NVO gebėjimus ir sąlygas perimti ir (arba) teikti viešąsias paslaugas,	Plėtoti veiklas, susijusias su socialine, ekonomine ir ekologine plėtra bendruomenėje. Skatinti	Didinti verslo produktyvumą ir skatinti tvaraus verslo vystymą

			poilsio ir paslaugų infrastruktūros plėtra	(tradicijos) ir istoriją	vystyti socialinę verslą ir didinti viešųjų paslaugų prieinamumą	Šalčininkų rajone veikiančias įmones, įstaigas ir organizacijas bendrų veiklų vykdymui, paslaugų paketų kūrimui	
1 priemonė	Sumanaus kaimo kūrimas ir plėtra	3	Taip	Taip	Ne	Ne	Taip
2 priemonė	Skatinti integruotą socialinę plėtrą Šalčininkų rajono kaimiškose vietovėse	3	Taip	Ne	Taip	Taip	Ne
3 priemonė	Skatinti įtraukų neformalių iniciatyvų ir veiklų plėtrą	2	Ne	Ne	Taip	Taip	Ne
4 priemonė	Aplinkai palankaus smulkaus verslo kūrimas ir plėtra	2	Taip	Ne	Ne	Ne	Taip

10.4. VPS priemonių aprašymas

	1 priemonė
Priemonės pavadinimas	Sumanaus kaimo kūrimas ir plėtra
Priemonės rūšis	Viešųjų paslaugų prieinamumo didinimas (ne pelno)
VVG teritorijos poreikių, kuriuos tenkina priemonė, skaičius	3
BŽŪP tikslų, kuriuos įgyvendina priemonė, skaičius	3
Pagrindinis BŽŪP tikslas, kurį įgyvendina VPS priemonė	XCO. Modernizuoti sektorių skatinant žemės ūkio ir kaimo vietovių žinias, inovacijas ir skaitmeninimą bei dalijimąsi jomis, taip pat skatinant jų diegimą
Ar priemonė prisideda prie 4 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Taip

Ar priemonė prisideda prie 5 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Ne
Ar priemonė prisideda prie 6 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Ne
Ar priemonė prisideda prie 9 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Ne
A dalis. Priemonės intervencijos logika:	
Priemonės tikslas, ryšys su pagrindiniu BŽŪP tikslu ir VVG teritorijos poreikiais (problemomis ir (arba) potencialu), ryšys su VPS tema (jei taikoma)	Poreikis suformuluotas atsižvelgiant į 3-6 stiprybes ir 4-6 galimybes. Valstybės dėmesys kūrybiškumo skatinimui sudaro prielaidas, pasitelkiant regiono patrauklumą turistams ir menininkams, stiprinti bendradarbiavimą ir lyderystę kūrybinės ekonomikos ir turizmo srityse, pritaikyti viešojo turizmo infrastruktūrą lankytojų poreikiams. Tai didintų atsparumą nepalankiems veiksniams ir leistų išlaikyti turizmo sektoriaus konkurencingumą, ieškoti naujų galimybių kūrybinių industrijų rinkoje.
Pokytis, kurio siekiama VPS priemone	Pokytis: 1) Tvariai vystoma aplinka sudaro galimybes būti sveikiems, rūpintis savo sveikata, aktyviai gyventi, sportuoti, jaustis gerai tiek fiziškai, tiek psichologiškai 2) Įgyvendinamos aplinkai draugiškos iniciatyvos, paslaugos bei žmonių sąmoningumas prisideda prie artėjimo link klimatui neutralių seniūnijų, o tai kartu prisideda ir prie bendros "Žaliojo kurso strategijos" tikslo; 3) Išaugęs paslaugų skaičius poilsio, pramogų, aktyvaus laisvalaikio sektoriuose (12 naujų paslaugų)

Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo d įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	Taikomi reikalavimai (bent 1): 1) investicijos į pažangaus (sumanaus) kaimo kūrimą, klimatą ir ekologiškumą, tvarios infrastruktūros vystymą, technologinius ir skaitmeninius sprendimus 2) projekto veiklos skirtos kovoti su socialine atskirtimi, kylančia dėl su klimatu susijusių iššūkių (įrengiamos edukacinės, neformalaus ugdymo, sveikatinimo erdvės ir pan.) 3) veiklos, susijusios su informuotumu apie medžių gyvavimo ciklą ir jo svarbą 4) ekologinio ir tvaraus turizmo ir poilsio plėtra
Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo e įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	0
Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo f įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	0
Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo i įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	0
B dalis. Pareiškėjų ir projektų tinkamumo sąlygos, projektų atrankos principai:	
Pagal priemonę remiamos veiklos	Pagal priemonę gali būti pasirenkamos viena arba kelios remtinės veiklos, kurių išplėstinis sąrašas pateikiamas VPS 7 priede. Remiama: 1) infrastruktūros pritaikymas 2) įrangos įsigijimas 3) paslaugų įsigijimas 4) AEI diegimas 5) skaitmeninių, kitų pažangių sprendimų diegimas
Tinkami pareiškėjai ir partneriai (jei taikomas reikalavimas projektus įgyvendinti su partneriais)	Pareiškėjai arba partneriai: 1) VšĮ 2) Asociacija 3) BĮ 4) Šalčininkų RSA
Priemonės tikslinė grupė (pildoma, jei nesutampa su tinkamais pareiškėjais ir (arba) partneriais)	Tikslinė grupė Šalčininkų rajono : 1) gyventojai; 2) turistai, poilsiautojai
Tinkamumo sąlygos pareiškėjams ir projektams	Tinkamumo sąlyga: 1) pareiškėjo BĮ veiklos numatytos projekte nėra jos įprastinė veikla, finansuojama savivaldybės biudžeto lėšomis projekto, metu ir rezultatais kuriamos papildomos veiklos Tinkamumo sąlyga VP: 1) jei projekto metu vykdomi rangos darbai ir (arba) įsigyjama įranga, technika ir (arba) kitos prekės numatytas AEI panaudojimas ir (ar) energijos efektyvumo didinimas

Projektų atrankos principai	Kriterijai (bent 2): 1) projekto metu vykdoma daugiau remtinų veiklų, kurių išplėstinis sąrašas pateikiamas VPS 7 priede; 2) VP įgyvendina didesnę skaičių sumanaus kaimo principų (VPS 7 priedas); 3) didesnis projekto naudos gavėjų skaičius; 4) projekto metu derinamos "kietosios investicijos (rangos darbai; įranga ir pan." ir minkštosios veiklos (neformalus ugdymas; edukavimas; stovyklos ir pan. kuriems paramos neprašoma, tai numatyta kaip tęstinė investicinės projekto dalies veikla)
Planuojamų kvietimų teikti paraiškas skaičius	3
C dalis. Paramos dydžiai:	
Didžiausia paramos suma vietos projektui, Eur	110 000,00 Eur
Paramos lyginamoji dalis, proc.	#REF!
Planuojama paramos suma priemonei, Eur	660 000,00
Planuojama paremti projektų (rodiklis L700)	6
Paaaiškinimas, kaip nustatyta rodiklio L700 reikšmė	Pagal priemonę planuojamų paremti projektų skaičius apskaičiuotas pagal maksimalią galimą paramos sumą vienam projektui.
D dalis. Priemonės indėlis į ES ir nacionalinių horizontaliųjų principų įgyvendinimą:	
<i>Subregioninės vietovės principas:</i>	
Ar siekiama, kad pagal priemonę finansuojami projektai apimtų visas VVG teritorijos seniūnijas?	Ne
Pasirinkimo pagrindimas	Šia priemonę siekiame platesnio investicijų ir veiklų vykdymo, pasiskirstymo ir didesnio naudos gavėjų skaičiaus (pokyčio) (žr. 10.22 punktą)
<i>Partnerystės principas:</i>	
Ar siekiama, kad pagal priemonę finansuojami projektai būtų vykdomi su partneriais?	Ne
Pasirinkimo pagrindimas	Šia priemonę siekiame platesnio investicijų ir veiklų vykdymo, pasiskirstymo ir didesnio naudos gavėjų skaičiaus (pokyčio) (žr. 10.22 punktą)
<i>Inovacijų principas:</i>	

Ar siekiama, kad pagal priemonę finansuojami projektai būtų skirti inovacijoms vietos lygiu diegti?	Ne
Pasirinkimo pagrindimas	Inovacijų diegimui paramos suma vienam projektui yra per maža. Šia priemonę siekiame platesnio investicijų ir veiklų vykdymo, pasiskirstymo (žr. 10.22 punktą)
Planuojama paremti projektų, skirtų inovacijoms vietos lygiu diegti (rodiklis L710)	0
Lyčių lygybė ir nediskriminavimas:	
Ar pagal priemonę finansuojami projektai, skirti lyčių lygybei ir nediskriminavimui?	Taip
Pasirinkimo pagrindimas (jei taip, kaip bus užtikrinta)	Igyvendinant VPS sieksime horizontalaus principo - lyčių lygybės - įgyvendinimo. sudarysime sąlygas visiems teikti vietos projektus neatsižvelgiant į projekto vykdytojų ir tikslinės grupės atstovų lytį.
Jaunimas:	
Ar pagal priemonę finansuojami projektai, skirti jaunimui?	Ne
Pasirinkimo pagrindimas (jei taip, kaip bus užtikrinta)	0
E dalis. Priemonės rezultato rodikliai:	
SP rezultato rodiklių taikymas priemonei:	
R.3	Ne
R.37	Taip
R.39	Ne
R.41	Taip
R.42	Ne
VPS rodiklių taikymas priemonei:	
ŠALČ-P.1	Ne
ŠALČ-P.2	Ne
ŠALČ-P.3	Ne
ŠALČ-P.4	Ne
ŠALČ-P.5	Ne

ŠALČ-P.6	Ne
ŠALČ-P.7	Ne
ŠALČ-P.8	Ne
ŠALČ-P.9	Ne
ŠALČ-P.10	Ne
F dalis. Pagal priemonę remiamų projektų pobūdis:	
Remiami pelno projektai	Ne
Remiami projektai, susiję su žinių perdavimu, įskaitant konsultacijas, mokymą ir keitimąsi žiniomis apie tvarią, ekonominę, socialinę, aplinką ir klimatą tausojančią veiklą (aktualu rodikliui L801)	Ne
Remiami projektai, susiję su gamintojų organizacijomis, vietinėmis rinkomis, trumpomis tiekimo grandinėmis ir kokybės schemomis, įskaitant paramą investicijoms, rinkodaros veiklą ir kt. (aktualu rodikliui L802)	Ne
Remiami projektai, susiję su atsinaujinančios energijos gamybos pajėgumais, įskaitant biologinę (aktualu rodikliui L803)	Taip
Remiami projektai, prisidedantys prie aplinkos tvarumo, klimato kaitos švelninimo bei prisitaikymo prie jos tikslų įgyvendinimo kaimo vietovėse (aktualu rodikliui L804)	Taip
Remiami projektai, kurie kuria darbo vietas (aktualu rodikliui L805)	Taip
Remiami kaimo verslų, įskaitant bioekonomiką, projektai (aktualu rodikliui L 806)	Ne
Remiami projektai, susiję su sumanių kaimų strategijomis (aktualu rodikliui L807)	Taip
Remiami projektai, gerinantys paslaugų prieinamumą ir infrastruktūrą (aktualu rodikliui L808)	Taip

Remiami socialinės įtraukties projektai (aktualu rodikliui L809)	Ne
	2 priemonė
Priemonės pavadinimas	Skatinti integruotą socialinę plėtrą Šalčininkų rajono kaimiškose vietovėse
Priemonės rūšis	Socialinis verslas
VVG teritorijos poreikių, kuriuos tenkina priemonė, skaičius	3
BŽŪP tikslų, kuriuos įgyvendina priemonė, skaičius	3
Pagrindinis BŽŪP tikslas, kurį įgyvendina VPS priemonė	SO8. Skatinti užimtumą, augimą, lyčių lygybę, įskaitant moterų dalyvavimą ūkininkavimo veikloje, socialinę įtrauktį ir vietos plėtrą kaimo vietovėse, įskaitant žiedinę bioekonomiką ir tvarią miškininkystę
Ar priemonė prisideda prie 4 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Taip
Ar priemonė prisideda prie 5 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Ne
Ar priemonė prisideda prie 6 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Ne
Ar priemonė prisideda prie 9 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Ne
A dalis. Priemonės intervencijos logika:	

<p>Priemonės tikslas, ryšys su pagrindiniu BŽŪP tikslu ir VVG teritorijos poreikiais (problemomis ir (arba) potencialu), ryšys su VPS tema (jei taikoma)</p>	<p>Priemonės tikslas - mažinti socialinę atskirtį plėtojant socialines paslaugas ir mažinti disbalansas tarp regionų. Vykdoma socialinių paslaugų pertvarka sudaro prielaidas integruoti pažeidžiamas gyventojų grupes į visuomenę, teikti kompleksiškas, individualius poreikius atitinkančias paslaugas bendruomenėje ar šeimoje, t. y. sumažinti kokybiškų, prieinamų paslaugų trūkumą ir sumažinti neigiamas visuomenės nuostatas, susijusias su pažeidžiamų grupių integracija. Priemone taip pat siekiama prisitaikyti prie naujų technologijų, socialinių inovacijų įgyvendinimo. Technologijos gali padėti NVO efektyviau ir greičiau pasiekti savo tikslus ir suteikti geriausias galimybes didinti paslaugų prieinamumą. Tai taip pat gali padėti NVO užmegzti ryšius su savo klientais ar partneriais. VPS tema visiškai atitinka priemonės tikslą. Pagrindinė problema: 1) Socialinio pasitenkinimo indekso lygis yra pats žemiausias regione - 1.4 balas</p>
<p>Pokytis, kurio siekiama VPS priemone</p>	<p>Pokytis: 1) Skatinamas tarpsektorinis bendradarbiavimas ir sisteminga partnerystė (planuojama ne mažiau 2 skirtingų sektorių) partnerystė); 2) Pagerėjusi socialinė - psichologinė atmosfera, padidėjęs socialinis gyventojų saugumas, socialinių paslaugų įvairovė (sukurtos ne mažiau kaip 2 naujos socialinės paslaugos tikslinei grupei)</p>
<p>Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo d įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)</p>	<p>Taikomi reikalavimai (bent 1 iš alternatyvų): 1) investicijos į pažangaus (sumanaus) kaimo kūrimą, klimatą ir ekologiškumą, tvarios infrastruktūros vystymą, technologinius ir skaitmeninius sprendimus; 2) į VP įgyvendinimą įtrauktos veiklos, susijusios su aplinkosauginiu švietimu ir jo svarba, tvarumu, ekologinių sprendimų įgyvendinimu, fizinio aktyvumo skatinimu; 4) veiklos, susijusios su neformaliuoju ugdymu siekiant ekologinio ir tvaraus tobulėjimo bei augimo.</p>

Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo e įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	0
Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo f įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	0
Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo i įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	0
B dalis. Pareiškėjų ir projektų tinkamumo sąlygos, projektų atrankos principai:	
Pagal priemonę remiamos veiklos	Pagal priemonę gali būti pasirenkamos viena arba kelios remtinės veiklos, kurių išplėstinis sąrašas pateikiamas VPS 7 priede. Remiama: 1) infrastruktūros pritaikymas 2) įrangos įsigijimas 3) paslaugų įsigijimas 4) AEI diegimas 5) skaitmeninių, kitų pažangių sprendimų diegimas
Tinkami pareiškėjai ir partneriai (jei taikomas reikalavimas projektus įgyvendinti su partneriais)	Pareiškėjai: 1) VšĮ 2) Asociacija 3) MB /Partneriai: 1) BĮ 2) Šalčininkų RSA
Priemonės tikslinė grupė (pildoma, jei nesutampa su tinkamais pareiškėjais ir (arba) partneriais)	Tikslinė grupė Šalčininkų rajono: 1) gyventojai 2) socialiai pažeidžiami asmenys ir (arba) jų grupės
Tinkamumo sąlygos pareiškėjams ir projektams	Tinkamumo sąlyga pareiškėjams: netaikoma Tinkamumo sąlygos VP: 1) jei projekto metu vykdomi rangos darbai ir (arba) įsigyjama įranga, technika ir (arba) kitos prekės numatytas AEI panaudojimas ir (ar) energijos efektyvumo didinimas; 2) ne mažiau kaip 40 proc. naudos gavėjų ir (arba) VP veiklų dalyvių yra asmenys iš socialiai pažeidžiamos grupės ir (arba) VP rezultatais skirti jų problemų sprendimui

Projektų atrankos principai	Kriterijai (bent 2): 1) projekto metu vykdoma daugiau remtinų veiklų, kurių išplėstinis sąrašas pateikiamas VPS 7 priede; 2) VP veiklos įtraukia ir (arba) rezultatai yra skirti (daro poveikį) didesnei socialinės grupės daliai ir (arba) jos problemų sprendimui; 3) VP veiklas įgyvendina didesnis partnerių iš skirtingų sektorių, įstaigų ir (arba) organizacijų skaičius 4) VP skirtas vaikų ir (arba) jaunimo su negalia problemų sprendimui
Planuojamų kvietimų teikti paraiškas skaičius	1
C dalis. Paramos dydžiai:	
Didžiausia paramos suma vietoje projektui, Eur	120 000,00 Eur
Paramos lyginamoji dalis, proc.	Intensyvumas: 1) 95 proc. kai pareiškėjas VšĮ; Asociacija; BĮ (žr. 10.21 punktą); 2) 40 proc. kai pareiškėjas RSA; BĮ
Planuojama paramos suma priemonei, Eur	120 000,00
Planuojama paremti projektų (rodiklis L700)	1
Paaiškinimas, kaip nustatyta rodiklio L700 reikšmė	Pagal priemonę planuojamų paremti projektų skaičius apskaičiuotas pagal maksimalią galimą paramos sumą vienam projektui.
D dalis. Priemonės indėlis į ES ir nacionalinių horizontaliųjų principų įgyvendinimą:	
<i>Subregioninės vietovės principas:</i>	
Ar siekiama, kad pagal priemonę finansuojami projektai apimtų visas VVG teritorijos seniūnijas?	Ne
Pasirinkimo pagrindimas	Šia priemonę siekiame platesnio investicijų ir veiklų vykdymo, pasiskirstymo ir didesnio naudos gavėjų skaičiaus (pokyčio) (žr. 10.22 punktą)
<i>Partnerystės principas:</i>	
Ar siekiama, kad pagal priemonę finansuojami projektai būtų vykdomi su partneriais?	Taip, pasirinktinai

Pasirinkimo pagrindimas	Per atrankos principus: 3) VP veiklas įgyvendina didesnis partnerių iš skirtingų sektorių, įstaigų ir (arba) organizacijų skaičius (žr. 10.22 punktą)
<i>Inovacijų principas:</i>	
Ar siekiama, kad pagal priemonę finansuojami projektai būtų skirti inovacijoms vietos lygiu diegti?	Ne
Pasirinkimo pagrindimas	Inovacijų diegimui paramos suma vienam projektui yra per maža. Šia priemonę siekiame platesnio investicijų ir veiklų vykdymo, pasiskirstymo (žr. 10.22 punktą)
Planuojama paremti projektų, skirtų inovacijoms vietos lygiu diegti (rodiklis L710)	0
<i>Lyčių lygybė ir nediskriminavimas:</i>	
Ar pagal priemonę finansuojami projektai, skirti lyčių lygybei ir nediskriminavimui?	Taip
Pasirinkimo pagrindimas (jei taip, kaip bus užtikrinta)	Įgyvendinant VPS sieksime horizontalaus principo - lyčių lygybės - įgyvendinimo. sudarysime sąlygas visiems teikti vietos projektus neatsižvelgiant į projekto vykdytojų ir tikslinės grupės atstovų lytį.
<i>Jaunimas:</i>	
Ar pagal priemonę finansuojami projektai, skirti jaunimui?	Taip
Pasirinkimo pagrindimas (jei taip, kaip bus užtikrinta)	Per atrankos principus: 4) VP skirtas vaikų ir (arba) jaunimo socialinių problemų sprendimui (žr. 10.22 punktą)
E dalis. Priemonės rezultato rodikliai:	
<i>SP rezultato rodiklių taikymas priemonei:</i>	
R.3	Ne
R.37	Taip
R.39	Taip
R.41	Taip
R.42	Taip

<i>VPS rodiklių taikymas priemonei:</i>	
ŠALČ-P.1	Ne
ŠALČ-P.2	Ne
ŠALČ-P.3	Ne
ŠALČ-P.4	Ne
ŠALČ-P.5	Ne
ŠALČ-P.6	Ne
ŠALČ-P.7	Ne
ŠALČ-P.8	Ne
ŠALČ-P.9	Ne
ŠALČ-P.10	Ne
F dalis. Pagal priemonę remiamų projektų pobūdis:	
Remiami pelno projektai	Taip
Remiami projektai, susiję su žinių perdavimu, įskaitant konsultacijas, mokymą ir keitimąsi žiniomis apie tvarią, ekonominę, socialinę, aplinką ir klimatą tausojančią veiklą (aktualu rodikliui L801)	Ne
Remiami projektai, susiję su gamintojų organizacijomis, vietinėmis rinkomis, trumpomis tiekimo grandinėmis ir kokybės schemomis, įskaitant paramą investicijoms, rinkodaros veiklą ir kt. (aktualu rodikliui L802)	Ne
Remiami projektai, susiję su atsinaujinančios energijos gamybos pajėgumais, įskaitant biologinę (aktualu rodikliui L803)	Taip
Remiami projektai, prisidedantys prie aplinkos tvarumo, klimato kaitos švelninimo bei prisitaikymo prie jos tikslų įgyvendinimo kaimo vietovėse (aktualu rodikliui L804)	Taip
Remiami projektai, kurie kuria darbo vietas (aktualu rodikliui L805)	Taip

Remiami kaimo verslų, įskaitant bioekonomiką, projektai (aktualu rodikliui L 806)	Taip
Remiami projektai, susiję su sumanių kaimų strategijomis (aktualu rodikliui L807)	Ne
Remiami projektai, gerinantys paslaugų prieinamumą ir infrastruktūrą (aktualu rodikliui L808)	Taip
Remiami socialinės įtraukties projektai (aktualu rodikliui L809)	Taip
	3 priemonė
Priemonės pavadinimas	Skatinti įtraukių neformalių iniciatyvų ir veiklų plėtrą
Priemonės rūšis	Veiklos projektai
VVG teritorijos poreikių, kuriuos tenkina priemonė, skaičius	2
BŽŪP tikslų, kuriuos įgyvendina priemonė, skaičius	3
Pagrindinis BŽŪP tikslas, kurį įgyvendina VPS priemonė	SO8. Skatinti užimtumą, augimą, lyčių lygybę, įskaitant moterų dalyvavimą ūkininkavimo veikloje, socialinę įtrauktį ir vietos plėtrą kaimo vietovėse, įskaitant žiedinę bioekonomiką ir tvarią miškininkystę
Ar priemonė prisideda prie 4 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Taip
Ar priemonė prisideda prie 5 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Ne
Ar priemonė prisideda prie 6 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Ne
Ar priemonė prisideda prie 9 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Taip
A dalis. Priemonės intervencijos logika:	

<p>Priemonės tikslas, ryšys su pagrindiniu BŽŪP tikslu ir VVG teritorijos poreikiais (problemomis ir (arba) potencialu), ryšys su VPS tema (jei taikoma)</p>	<p>Priemonės tikslas - siekiant, kad socialinė ir ekonominė plėtra būtų tikra, svarbu užtikrinti, kad visi gyventojai turėtų vienodas galimybes dalyvauti vystymosi procese, būtina remti ir skatinti veiksmus, kurie skirti įvairioms neformalioms iniciatyvoms remti, kurios skatina žmonių socialinę integraciją, susijusią ne tik su užimtumu, emocine ir fizine sveikata, sveika gyvensena, bet ir su klimato kaitos keliamais iššūkiais. Bendradarbiavimas su kitomis organizacijomis gali suteikti vertingos patirties ir padėti išvengti klaidų. NVO gali dalyvauti mokymuose ir seminaruose, kuriuose gali įgyti žinių ir įgūdžių perimti ir teikti viešąsias paslaugas, vystyti socialinį verslą ir didinti viešųjų paslaugų prieinamumą. VPS tema visiškai atitinka priemonės tikslą. Pagrindinė problema: 1) daug veiklių NVO, bendruomenių, tačiau trūksta šiuolaikiškų erdvių ir iniciatyvų bendradarbiavimui ir tinklaveikai</p>
<p>Pokytis, kurio siekiama VPS priemone</p>	<p>Pokytis: 1) Suaktyvėję kaimo bendruomenės, nevyriausybines organizacijos; 2) Į bendruomenines veiklas įtrauktas jaunimas; 3) Padidėjęs gyventojų ekologinis, aplinkosauginis sąmoningumas; 4) Kaimo bendruomenės ir nevyriausybines organizacijos talpina savyje unikalius ir autentiškus sprendimus, auginančius vietovę, mus ir visą Lietuvą. Siekis, kad šie sprendimai būtų ištransliuoti ir įgyvendinti per vietos projektus.</p>
<p>Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo d įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)</p>	<p>Taikomi reikalavimai (bent 1 iš alternatyvų): 1) projekto veiklos prisideda prie gyventojų ekologinio, aplinkosauginio sąmoningumo ugdymo (stovyklos, neformalus ugdymas, gamtos ir miško terapija ir pan.) 2) veiklos, susijusios su informuotumu apie medžių gyvavimo ciklą ir jo svarbą.</p>
<p>Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo e įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)</p>	<p>0</p>
<p>Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo f įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)</p>	<p>0</p>

Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	Taikomi reikalavimai (bent 1 iš alternatyvų): 1) veiklos, susijusios su gyventojų neformalaus ugdymo veiklomis, kurios siekia tvaraus tobulėjimo ir sveikatingumo ugdymo; 2) veiklos, susijusios su informuotumu apie sveiką gyvenseną; maisto nešvaistymą; natūralaus maisto svarbą žmogaus organizmui; žmogaus fizinės sveikatos balanso palaikymą ir pan.
B dalis. Pareiškėjų ir projektų tinkamumo sąlygos, projektų atrankos principai:	
Pagal priemonę remiamos veiklos	Pagal priemonę gali būti pasirenkamos viena arba kelios remtinios veiklos, kurių išplėstinis sąrašas pateikiamas VPS 7 priede. Remiama: 1) paslaugų įsigijimas; 2) intelektinės ir užimtumo veiklos; 3) įrangos ir (arba) technikos įsigijimas
Tinkami pareiškėjai ir partneriai (jei taikomas reikalavimas projektus įgyvendinti su partneriais)	Pareiškėjai arba partneriai: 1) VšĮ 2) Asociacija 3) BĮ
Priemonės tikslinė grupė (pildoma, jei nesutampa su tinkamais pareiškėjais ir (arba) partneriais)	Tikslinė grupė Šalčininkų rajono: 1) gyventojai 2) veikiančios įmonės, įstaigos ir organizacijos 3) socialiai pažeidžiami asmenys
Tinkamumo sąlygos pareiškėjams ir projektams	Tinkamumo sąlyga pareiškėjams: netaikoma Tinkamumo sąlygos VP: 1) VP įtraukiamos veiklos susijusios su ekologiniu, aplinkosauginiu švietimu ir (arba) sveika gyvensena ir fiziniu aktyvumu; 2) VP skatinama partnerystė tarp sektorių ir (arba) organizacijų ir (arba) įstaigų; 3) ne mažiau kaip 20 proc. naudos gavėjų ir (arba) VP veiklų dalyvių yra asmenys iš socialiai pažeidžiamos grupės ir (arba) VP rezultatais skirti jų problemų sprendimui

Projektų atrankos principai	Kriterijai (bent 2): 1) projekto metu vykdoma daugiau remtinų veiklų, kurių išplėstinis sąrašas pateikiamas VPS 7 priede; 2) projekto naudos gavėjais yra ne mažiau kaip 2 skirtingų sektorių ir (arba) organizacijų ir (arba) įstaigų atstovai; 3) VP tikslinė grupė vaikai iki 18 metų ir (arba) senjorai; 4)VP numatytos vykdyti veiklos, jų rezultatai apima bent 2 Šalčininkų kaimiškas seniūnijas
Planuojamų kvietimų teikti paraiškas skaičius	3
C dalis. Paramos dydžiai:	
Didžiausia paramos suma vietos projektui, Eur	17 790,90 Eur
Paramos lyginamoji dalis, proc.	90 proc.
Planuojama paramos suma priemonei, Eur	106 745,40
Planuojama paremti projektų (rodiklis L700)	6
Paaikškinimas, kaip nustatyta rodiklio L700 reikšmė	Pagal priemonę planuojamų paremti projektų skaičius apskaičiuotas pagal maksimalią galimą paramos sumą vienam projektui.
D dalis. Priemonės indėlis į ES ir nacionalinių horizontaliųjų principų įgyvendinimą:	
<i>Subregioninės vietovės principas:</i>	
Ar siekiama, kad pagal priemonę finansuojami projektai apimtų visas VVG teritorijos seniūnijas?	Ne
Pasirinkimo pagrindimas	Šia priemonę siekiame platesnio investicijų ir veiklų vykdymo, pasiskirstymo ir didesnio naudos gavėjų skaičiaus (pokyčio) (žr. 10.22 punktą)
<i>Partnerystės principas:</i>	
Ar siekiama, kad pagal priemonę finansuojami projektai būtų vykdomi su partneriais?	Taip, pasirinktinai
Pasirinkimo pagrindimas	Per atrankos principus: 2) projekto naudos gavėjais yra ne mažiau kaip 2 skirtingų sektorių ir (arba) organizacijų ir (arba) įstaigų atstovai; 4)VP numatytos vykdyti veiklos, jų rezultatai apima bent 2 Šalčininkų kaimiškas seniūnijas (žr. 10.22 punktą)

<i>Inovacijų principas:</i>	
Ar siekiama, kad pagal priemonę finansuojami projektai būtų skirti inovacijoms vietos lygiu diegti?	Ne
Pasirinkimo pagrindimas	Inovacijų diegimui paramos suma vienam projektui yra per maža. Šia priemonę siekiame platesnio investicijų ir veiklų vykdymo, pasiskirstymo (žr. 10.22 punktą)
Planuojama paremti projektų, skirtų inovacijoms vietos lygiu diegti (rodiklis L710)	0
<i>Lyčių lygybė ir nediskriminavimas:</i>	
Ar pagal priemonę finansuojami projektai, skirti lyčių lygybei ir nediskriminavimui?	Taip
Pasirinkimo pagrindimas (jei taip, kaip bus užtikrinta)	Igyvendinant VPS sieksime horizontalaus principo - lyčių lygybės - įgyvendinimo. Sudarysime sąlygas visiems teikti vietos projektus neatsižvelgiant į projekto vykdytojų ir tikslinės grupės atstovų lytį.
<i>Jaunimas:</i>	
Ar pagal priemonę finansuojami projektai, skirti jaunimui?	Taip
Pasirinkimo pagrindimas (jei taip, kaip bus užtikrinta)	Per atrankos principus: 3) VP tikslinė grupė vaikai iki 18 metų ir (arba) senjorai (žr. 10.22 punktą)
E dalis. Priemonės rezultato rodikliai:	
<i>SP rezultato rodiklių taikymas priemonei:</i>	
R.3	Ne
R.37	Ne
R.39	Ne
R.41	Taip
R.42	Taip
<i>VPS rodiklių taikymas priemonei:</i>	
ŠALČ-P.1	Ne
ŠALČ-P.2	Ne
ŠALČ-P.3	Ne

ŠALČ-P.4	Ne
ŠALČ-P.5	Ne
ŠALČ-P.6	Ne
ŠALČ-P.7	Ne
ŠALČ-P.8	Ne
ŠALČ-P.9	Ne
ŠALČ-P.10	Ne
F dalis. Pagal priemonę remiamų projektų pobūdis:	
Remiami pelno projektai	Ne
Remiami projektai, susiję su žinių perdavimu, įskaitant konsultacijas, mokymą ir keitimąsi žiniomis apie tvarią, ekonominę, socialinę, aplinką ir klimatą tausojančią veiklą (aktualu rodikliui L801)	Ne
Remiami projektai, susiję su gamintojų organizacijomis, vietinėmis rinkomis, trumpomis tiekimo grandinėmis ir kokybės schemomis, įskaitant paramą investicijoms, rinkodaros veiklą ir kt. (aktualu rodikliui L802)	Ne
Remiami projektai, susiję su atsinaujinančios energijos gamybos pajėgumais, įskaitant biologinę (aktualu rodikliui L803)	Taip
Remiami projektai, prisidedantys prie aplinkos tvarumo, klimato kaitos švelninimo bei prisitaikymo prie jos tikslų įgyvendinimo kaimo vietovėse (aktualu rodikliui L804)	Taip
Remiami projektai, kurie kuria darbo vietas (aktualu rodikliui L805)	Ne
Remiami kaimo verslų, įskaitant bioekonomiką, projektai (aktualu rodikliui L 806)	Ne
Remiami projektai, susiję su sumanių kaimų strategijomis (aktualu rodikliui L807)	Ne

Remiami projektai, gerinantys paslaugų prieinamumą ir infrastruktūrą (aktualu rodikliui L808)	Taip
Remiami socialinės įtraukties projektai (aktualu rodikliui L809)	Taip
	4 priemonė
Priemonės pavadinimas	Aplinkai palankaus smulkaus verslo kūrimas ir plėtra
Priemonės rūšis	Ne žemės ūkio verslo kūrimas ir plėtra
VVG teritorijos poreikių, kuriuos tenkina priemonė, skaičius	3
BŽŪP tikslų, kuriuos įgyvendina priemonė, skaičius	3
Pagrindinis BŽŪP tikslas, kurį įgyvendina VPS priemonė	SO8. Skatinti užimtumą, augimą, lyčių lygybę, įskaitant moterų dalyvavimą ūkininkavimo veikloje, socialinę įtrauktį ir vietos plėtrą kaimo vietovėse, įskaitant žiedinę bioekonomiką ir tvarią miškininkystę
Ar priemonė prisideda prie 4 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Taip
Ar priemonė prisideda prie 5 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Ne
Ar priemonė prisideda prie 6 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Ne
Ar priemonė prisideda prie 9 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Ne
A dalis. Priemonės intervencijos logika:	

Priemonės tikslas, ryšys su pagrindiniu BŽŪP tikslu ir VVG teritorijos poreikiais (problemomis ir (arba) potencialu), ryšys su VPS tema (jei taikoma)	Priemonės tikslas - skatinti verslumą ir ekonomikos augimą, tuo pačiu skatinti atsakingą požiūrį į aplinkosaugą. Tai gali būti pasiekama skatinant vietos verslų kūrimą ir plėtrą, taip pat skatinant tvarų vartojimą ir atsakingą gamybos procesų valdymą. Tvariai ir socialiai atsakingai ekonomikos vystymuisi būtina pasitelkti regiono patrauklumą turistams ir menininkams, stiprinti bendradarbiavimą tarp privataus ir viešojo sektoriaus, pritaikyti turizmo infrastruktūrą lankytojų poreikiams. Tai didintų atsparumą nepalankiems veiksniams ir leistų išlaikyti turizmo sektoriaus konkurencingumą, ieškoti naujų galimybių kūrybinių industrijų rinkoje. VPS tema visiškai atitinka priemonės tikslą. Pagrindinė problema: 1) papildomų paslaugų (maitinimo, apgyvendinimo, konferencinio turizmo, renginių) prie lankytinų objektų stoka 2) rajone nepakankamai išvystyta viešoji turizmo infrastruktūra ir paslaugos 3) klimato kaitos problemos
Pokytis, kurio siekiama VPS priemone	Pokytis: 1) Išlaugęs veikiančių ūkio subjektų apgyvendinimo, maitinimo ir kitame paslaugų sektoriuje skaičius; 2) Paslaugų verslo sezoniškumo sumažėjimas; 3) Sustiprėję partnerystės ryšiai tarp vietos verslininkų, nevyriausybinių sektoriaus ir turizmo verslo atstovų vystant skaitmenizavimą ir nuotolinę pardavimą; 4) Šalčininkų r. sav. patraukli turistinė vieta, siūlanti tradicinę kultūrą, tradicinį gyvenimo būdą, išsaugotą aplinką, vietinę virtuvę ir pabėgimą nuo greito gyvenimo būdo
Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo d įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	Taikomi reikalavimai (bent 1 iš alternatyvų): 1) investicijos į pažangaus (sumanaus) kaimo kūrimą, klimatą ir ekologiškumą, tvarios infrastruktūros vystymą, technologinius ir skaitmeninius sprendimus; 2) VP veiklos apima viso ir (arba) dalies žiedinės ekonomikos ciklo įgyvendinimą 3) VP veiklos nukreiptos į tvaraus turizmo vystymą
Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo e įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	0
Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo f įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	0

Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	0
B dalis. Pareiškėjų ir projektų tinkamumo sąlygos, projektų atrankos principai:	
Pagal priemonę remiamos veiklos	Pagal priemonę gali būti pasirenkamos viena arba kelios remtinios veiklos, kurių išplėstinis sąrašas pateikiamas VPS 7 priede. Remiama: 1) infrastruktūros pritaikymas 2) įrangos įsigijimas 3) paslaugų įsigijimas 4) AEI diegimas 5) skaitmeninių, kitų pažangių sprendimų diegimas
Tinkami pareiškėjai ir partneriai (jei taikomas reikalavimas projektus įgyvendinti su partneriais)	Tinkami pareiškėjai: 1) UAB 2) MB) 3) Ūkininkas / Partneriai: negalimi
Priemonės tikslinė grupė (pildoma, jei nesutampa su tinkamais pareiškėjais ir (arba) partneriais)	Tikslinė grupė Šalčininkų rajono: 1) gyventojai; 2) poilsiautojai 3) vietos ir užsienio turistai; 4) darbingi asmenys
Tinkamumo sąlygos pareiškėjams ir projektams	Pareiškėjams: pateikiama VPS 7 priede VP: 1) jei VP metu vykdomi rangos darbai ir (arba) įsigyjama įranga, technika ir (arba) kitos prekės numatytas AEI panaudojimas ir (ar) energijos efektyvumo didinimas; 2) VP veiklos nėra susiję su statybų verslo kūrimu ir (arba) plėtra ir (arba) paslaugų statybų verslui teikimu; 3) VP veiklų metu investicijos atliekamos į gamybinių ir kitų pastatų ir verslo infrastruktūros kūrimą ir (arba) plėtrą, tačiau nėra investuojama į administracinių pastatų ir (arba) patalpų įrengimą ir (arba) atnaujinimą

Projektų atrankos principai	Kriterijai (bent 2): 1) projekto metu vykdoma daugiau remtinų veiklų, kurių išplėstinis sąrašas pateikiamas VPS 7 priede; 2) modernių ir (arba) skaitmeninių technologijų panaudojimas 3) VP projekte įtraukiamas vietos išteklių (gamtos, kultūros, istorijos, žmonių ir kt.) išnaudojimas (panaudojimas), juos populiarinant ir panaudojant verslo kūrimo ir (arba) plėtros procese 4) vykdomas tvarus, antrinių daiktų ir (arba) žaliavų panaudojimą skatinantis verslas 5) sukurtas didesnis DV skaičius
Planuojamų kvietimų teikti paraiškas skaičius	3
C dalis. Paramos dydžiai:	
Didžiausia paramos suma vietos projektui, Eur	70 000,00 Eur
Paramos lyginamoji dalis, proc.	65 proc.
Planuojama paramos suma priemonei, Eur	420 000,00
Planuojama paremti projektų (rodiklis L700)	6
Paaiškinimas, kaip nustatyta rodiklio L700 reikšmė	Pagal priemonę planuojamų paremti projektų skaičius apskaičiuotas pagal maksimalią galimą paramos sumą vienam projektui.
D dalis. Priemonės indėlis į ES ir nacionalinių horizontaliųjų principų įgyvendinimą:	
<i>Subregioninės vietovės principas:</i>	
Ar siekiama, kad pagal priemonę finansuojami projektai apimtų visas VVG teritorijos seniūnijas?	Ne
Pasirinkimo pagrindimas	Šia priemonę siekiame platesnio investicijų ir veiklų vykdymo, pasiskirstymo ir didesnio naudos gavėjų skaičiaus (pokyčio) (žr. 10.22 punktą)
<i>Partnerystės principas:</i>	
Ar siekiama, kad pagal priemonę finansuojami projektai būtų vykdomi su partneriais?	Ne
Pasirinkimo pagrindimas	0
<i>Inovacijų principas:</i>	
Ar siekiama, kad pagal priemonę finansuojami projektai būtų skirti inovacijoms vietos lygiu diegti?	Ne

Pasirinkimo pagrindimas	Inovacijų diegimui paramos suma vienam projektui yra per maža. Šia priemonę siekiame platesnio investicijų ir veiklų vykdymo, pasiskirstymo (žr. 10.22 punktą)
Planuojama paremti projektų, skirtų inovacijoms vietos lygiu diegti (rodiklis L710)	0
<i>Lyčių lygybė ir nediskriminavimas:</i>	
Ar pagal priemonę finansuojami projektai, skirti lyčių lygybei ir nediskriminavimui?	Taip
Pasirinkimo pagrindimas (jei taip, kaip bus užtikrinta)	Igyvendinant VPS sieksime horizontalaus principo - lyčių lygybės - įgyvendinimo. Sudarysime sąlygas visiems teikti vietos projektus neatsižvelgiant į projekto vykdytojų ir tikslinės grupės atstovų lytį.
<i>Jaunimas:</i>	
Ar pagal priemonę finansuojami projektai, skirti jaunimui?	Ne
Pasirinkimo pagrindimas (jei taip, kaip bus užtikrinta)	0
E dalis. Priemonės rezultato rodikliai:	
<i>SP rezultato rodiklių taikymas priemonei:</i>	
R.3	Ne
R.37	Ne
R.39	Ne
R.41	Ne
R.42	Ne
<i>VPS rodiklių taikymas priemonei:</i>	
ŠALČ-P.1	Ne
ŠALČ-P.2	Ne
ŠALČ-P.3	Ne
ŠALČ-P.4	Ne
ŠALČ-P.5	Ne
ŠALČ-P.6	Ne
ŠALČ-P.7	Ne

ŠALČ-P.8	Ne
ŠALČ-P.9	Ne
ŠALČ-P.10	Ne
F dalis. Pagal priemonę remiamų projektų pobūdis:	
Remiami pelno projektai	Taip
Remiami projektai, susiję su žinių perdavimu, įskaitant konsultacijas, mokymą ir keitimąsi žiniomis apie tvarią, ekonominę, socialinę, aplinką ir klimatą tausojančią veiklą (aktualu rodikliui L801)	Ne
Remiami projektai, susiję su gamintojų organizacijomis, vietinėmis rinkomis, trumpomis tiekimo grandinėmis ir kokybės schemomis, įskaitant paramą investicijoms, rinkodaros veiklą ir kt. (aktualu rodikliui L802)	Ne
Remiami projektai, susiję su atsinaujinančios energijos gamybos pajėgumais, įskaitant biologinę (aktualu rodikliui L803)	Taip
Remiami projektai, prisidedantys prie aplinkos tvarumo, klimato kaitos švelninimo bei prisitaikymo prie jos tikslų įgyvendinimo kaimo vietovėse (aktualu rodikliui L804)	Taip
Remiami projektai, kurie kuria darbo vietas (aktualu rodikliui L805)	Taip
Remiami kaimo verslų, įskaitant bioekonomiką, projektai (aktualu rodikliui L 806)	Taip
Remiami projektai, susiję su sumanių kaimų strategijomis (aktualu rodikliui L807)	Taip
Remiami projektai, gerinantys paslaugų prieinamumą ir infrastruktūrą (aktualu rodikliui L808)	Taip
Remiami socialinės įtraukties projektai (aktualu rodikliui L809)	Ne

10.5. VPS sąsaja su VVG teritorijos strateginiais dokumentais ir Europos Sąjungos Baltijos jūros regiono strategija (ESBJRS)

VPS sąsaja su VVG teritorijos strateginiais dokumentais ir Europos Sąjungos Baltijos jūros regiono strategija (ESBJRS) aprašyta **5 priede**.

10.6. VPS priemonių rezultato rodikliai

VPS priemonių rezultato rodikliai, jų reikšmių pagrindimas ir planuojamų sukurti darbo vietų paskirstymas pagal amžių ir lytį pateikti **4 priede**.

11. Kvietimų teikti paraiškas skelbimo grafikas

VPS priemonės numeris	VPS priemonė	2024 m.				2025 m.			
		I ketv.	II ketv.	III ketv.	IV ketv.	I ketv.	II ketv.	III ketv.	IV ketv.
1 priemonė	Sumanaus kaimo kūrimas ir plėtra	0,00	0,00	220 000,00	0,00	0,00	0,00	220 000,00	0,00
2 priemonė	Skatinti integruotą socialinę plėtrą Šalčininkų rajono kaimiškose vietovėse	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	120 000,00	0,00
3 priemonė	Skatinti įtraukų neformalių iniciatyvų ir veiklų plėtrą	0,00	0,00	35 581,80	0,00	0,00	0,00	35 581,80	0,00
4 priemonė	Aplinkai palankaus smulkaus verslo kūrimas ir plėtra	0,00	0,00	140 000,00	0,00	0,00	0,00	140 000,00	0,00
	Iš viso	0,00	0,00	395 581,80	0,00	0,00	0,00	515 581,80	0,00

Pastaba: Faktinis kvietimų skaičius konkrečiais metais gali būti didesnis. Konkrečių metų kvietimai suplanuojami rengiant metinį kvietimų grafiką, kuris skelbiamas VVG svetainėje.

VPS priemonės numeris	VPS priemonė	2026 m.				2027 m.			
		I ketv.	II ketv.	III ketv.	IV ketv.	I ketv.	II ketv.	III ketv.	IV ketv.
1 priemonė	Sumanaus kaimo kūrimas ir plėtra	0,00	0,00	220 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2 priemonė	Skatinti integruotą socialinę plėtrą Šalčininkų rajono kaimiškose vietovėse	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3 priemonė	Skatinti įtraukių neformalių iniciatyvų ir veiklų plėtrą	0,00	0,00	35 581,80	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4 priemonė	Aplinkai palankaus smulkaus verslo kūrimas ir plėtra	0,00	0,00	140 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Iš viso	0,00	0,00	395 581,80	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Pastaba: Faktinis kvietimų skaičius konkrečiais metais gali būti didesnis. Konkrečių metų kvietimai suplanuojami rengiant metinį kvietimų grafiką, kuris skelbiamas VVG svetainėje.

12. VPS finansinis planas

12.1. VPS išlaidos pagal išlaidų kategorijas ir priemonių rūšis

1	2	3	4	5	6	7
Išlaidų kategorija	Priemonės kodas (bendras)	Priemonės rūšis	VPS priemonių skaičius	Planuojama paramos suma, Eur	Išlaidų dalis, nuo atitinkamos kategorijos išlaidų, proc.	
Vietos projektų įgyvendinimo išlaidos	LEADER-20VVG-01	Ne žemės ūkio verslo pradžia	0	0,00	0,0	100
Vietos projektų įgyvendinimo išlaidos	LEADER-20VVG-02	Ne žemės ūkio verslo plėtra	0	0,00	0,0	
Vietos projektų įgyvendinimo išlaidos	LEADER-20VVG-03	Ne žemės ūkio verslo kūrimas ir plėtra	1	420 000,00	32,1	
Vietos projektų įgyvendinimo išlaidos	LEADER-20VVG-04	Ūkio subjektų (fizinį ir (arba) juridinių asmenų) bendradarbiavimas	0	0,00	0,0	
Vietos projektų įgyvendinimo išlaidos	LEADER-20VVG-05	Žemės ūkio verslas	0	0,00	0,0	
Vietos projektų įgyvendinimo išlaidos	LEADER-20VVG-06	Socialinis verslas	1	120 000,00	9,2	
Vietos projektų įgyvendinimo išlaidos	LEADER-20VVG-07	Bendruomeninis verslas	0	0,00	0,0	

Vietos projektų įgyvendinimo išlaidos	LEADER-20VVG-08	Viešųjų paslaugų prieinamumo didinimas (ne pelno)	1	660 000,00	50,5	
Vietos projektų įgyvendinimo išlaidos	LEADER-20VVG-09	Veiklos projektai	1	106 745,40	8,2	
Vietos projektų įgyvendinimo išlaidos	LEADER-20VVG-10	Mokymų projektai	0	0,00	0,0	
VPS administravimo išlaidos	LEADER-20VVG-11	Teritorinis VVG bendradarbiavimas	0	0,00	0,0	100
VPS administravimo išlaidos	LEADER-20VVG-12	Tarptautinis VVG bendradarbiavimas	0	0,00	0,0	
VPS administravimo išlaidos	-	VVG veiklos išlaidos	0	326 686,35	100,0	
VPS administravimo išlaidos	-	VVG teritorijos gyventojų aktyvumo skatinimo išlaidos	0		0,0	
Vietos projektų įgyvendinimo išlaidos, iš viso				1 306 745,40	80,0	100
VPS administravimo išlaidos, iš viso				326 686,35	20,0	
Iš viso				1 633 431,75	100	100

12.2. Metinis VPS išlaidų planas

1	2	3	4	5	6	7	8
Išlaidų kategorija	Planuojama išlaidų suma, iš viso, Eur	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.	2028 m.	2029 m.
Planuojama metinė išlaidų suma, Eur							
Vietos projektų įgyvendinimo išlaidos	1 306 745,40	395 581,80	515 581,80	395 581,80	0,00	0,00	0,00
VPS administravimo išlaidos (be VVG bendradarbiavimo projektų išlaidų)	326 686,35	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
VVG bendradarbiavimo projektų išlaidos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Iš viso	1 633 431,75	395 581,80	515 581,80	395 581,80	0,00	0,00	0,00
Planuojama metinė išlaidų dalis, proc.							
Vietos projektų įgyvendinimo išlaidos	100,00	30,27	39,46	30,27	0,00	0,00	0,00
VPS administravimo išlaidos (be VVG bendradarbiavimo projektų išlaidų)	0,00						
VVG bendradarbiavimo projektų išlaidos	100,00	30,27	39,47	30,26			
Iš viso	80,00	24,22	31,56	24,22	0,00	0,00	0,00

13. ES ir nacionalinių horizontaliųjų principų ir prioritetų įgyvendinimas

1	2
VPS priemonių skaičius, iš viso	4
<i>Subregioninės vietovės principas:</i>	
VPS priemonių, pagal kurias siekiama, kad finansuojami projektai apimtų visas VVG teritorijos seniūnijas, skaičius	0
<i>Partnerystės principas:</i>	
VPS priemonių, pagal kurias finansuojami projektai turi būti PRIVALOMAI vykdomi su partneriais, skaičius	0
VPS priemonių, pagal kurias finansuojami projektai gali būti PASIRINKTINAI vykdomi su partneriais, skaičius	2
<i>Inovacijų principas:</i>	
VPS priemonių, pagal kurias finansuojami projektai turi būti PRIVALOMAI skirti inovacijoms vietos lygiu diegti, skaičius	0
VPS priemonių, pagal kurias finansuojami projektai gali būti PASIRINKTINAI skirti inovacijoms vietos lygiu diegti, skaičius	0
Planuojama paremti projektų, iš viso (rodiklis L700)	19
Planuojama paremti projektų, skirtų inovacijoms vietos lygiu diegti (rodiklis L710)	0
Projektų, skirtų inovacijoms vietos lygiu diegti, dalis, proc.	0
<i>Lyčių lygybė ir nediskriminavimas:</i>	
VPS priemonių, pagal kurias finansuojami projektai, skirti moterų ir vyrų lygių galimybių skatinimui ir nediskriminavimui, skaičius	4
<i>Jaunimas:</i>	
VPS priemonių, pagal kurias finansuojami projektai, skirti jaunimui, skaičius	2

13.1. Subregioninės vietovės principas

Vietos plėtros strategijos rengimo procese buvo laikomasi teritorinio principo, užtikrinančio programos įgyvendinimą visoje Šalčininkų rajono VVG teritorijoje ir vietos išteklių racionalų naudojimą. Vietovė, su ištekliais ir gyventojų poreikiais, yra pamatinis LEADER programos elementas. Šalčininkų rajono VVG inicijavo diskusijas su vietos verslininkais, ūkininkais, kultūros, švietimo ir kitų sričių specialistais, tarėsi su bendruomeninių ir kitų nevyriausybinių organizacijų atstovais.

Siekiant ištirti Šalčininkų rajono VVG vietovių gyventojų poreikius ir identifikuoti ilgalaikes vietos plėtros problemas ir išteklius jas spręsti, jų gebėjimus įgyvendinti veiksmus, susijusius su Šalčininkų rajono VVG plėtra, remiantis teritoriniu principu organizavome susitikimus, diskusijas su visų kaimo bendruomenių, mokyklų, kultūros centrų, seniūnijų, jaunimo ir kitų organizacijų atstovais, vietos verslo atstovais. Informacinių susitikimų, diskusijų metu buvo atliekama smulkesnių teritorinių vienetų poreikių analizė, taip pat aptariamos projektų idėjos, galinčios integruoti smulkiųjų teritorinių vienetų projektus į bendrąjį Šalčininkų rajono vietovių plėtros vaizdinį.

Renginiai, kurių metu buvo identifikuoti Šalčininkų rajono VVG gyventojų problemos ir poreikiai vyko :

I grupė susitikimų skirta nustatyti gyventojų poreikius, išsiaiškinti rajono problemas.

2023-01-25 Nevyriausybinių organizacijos

2023-01-25 Jaunimo atstovai

2023-01-26 Kultūros atstovai

2023-01-26 Verslo atstovai

2023-01-27 Socialinės srities atstovai

II grupė susitikimų skirta pristatyti nustatytus poreikius, išgryninti idėjas.

2023-02-22 Kultūros atstovai

2023-02-23 Nevyriausybinių organizacijų

2023-02-23 Verslo atstovai

2023-02-24 Jaunimo atstovai

2023-02-24 Socialinės srities atstovai

Taigi, teritorinis principas reiškia VPS įgyvendinimą visoje VVG teritorijoje, vietos gyventojų poreikių, išteklių identifikavimą ir puoselėjimą. Specifinių teritorijos poreikių tenkinimas ir teritorijos ypatumų išnaudojimas – pagrindinis teritorinio principo laikymosi požymis ir pridėtinė vertė.

Principo laikymasis įgyvendinant VPS:

Siekiant užtikrinti darnią Šalčininkų rajono VVG teritorijos plėtrą bendrais veiksmais vykdomos veiklos savivaldybės gyventojų gyvenimo kokybei gerinti, planuojama bendromis pastangomis siekti strateginių tikslų įgyvendinimo. Vietos gyventojų, nevyriausybinių organizacijų, verslo ir valdžios atstovų bendradarbiavimas ir veikimas kartu užtikrina tolygią, integruotą Šalčininkų rajono VVG teritorijos plėtrą. Siekiant tinkamai panaudoti vietos išteklius bei užtikrinti vietos interesų grupių bendradarbiavimą buvo pasirinktos kelios sritys: numatyta skatinti verslumą ir darbo vietų kūrimą, skatinti viešųjų bei socialinių paslaugų plėtrą, tokiu būdu mažinant kaimo gyventojų, ypač jaunų žmonių, išvykimą, gerinti aplinką ir gyvenimo kokybę kaime, skatinti aktyvumą. Numatytos plėtros sritys pareikalaus įvairių interesų grupių bendradarbiavimo, gebėjimo veikti kartu, o tai didins VVG teritorijos gyvybingumą, stiprins vietos gyventojų atsakomybę už ilgalaikę ir nenutrūkstamą teritorijos plėtrą, bendromis žiniomis ir bendru sutarimu bus sukuriamas pagrindas, leidžiantis tos vietovės gyventojams atrasti aplinkos privalumus bei aktyviai plėtoti išteklius. Vietos išteklių tinkamas panaudojimas, apspręstas vietos interesų grupių glaudaus bendradarbiavimo, taps vietovės ekonominio stabilumo ir tolimesnio klestėjimo pagrindu, sukurs didesnę pridėtinę vertę. Visose Šalčininkų rajono VVG teritorijos seniūnijose yra įgyvendinti vietos projektai.

13.2. „Iš apačios į viršų“ principas

Principo laikymasis rengiant VPS:

Taikant „iš apačios į viršų“ principą Šalčininkų rajono VVG teritorijoje rengiant VPS suteikta galimybė įvairioms vietos organizacijoms ir gyventojams dalyvauti formuojant ir įgyvendinant vietos politiką, inicijuoti permainas VVG teritorijoje ir aktyviai jas įgyvendinti, siekta įtraukti į problemų nustatymo ir sprendimo procesus visus bendruomenės narius, galinčius pasiūlyti įvairių teritorijoje esančių problemų sprendimo būdų. Nevyriausybinių organizacijų, kiti pilietinės visuomenės, verslo ir vietos valdžios atstovai buvo įtraukti į visus vietos plėtros strategijos rengimo etapus:

- tiriant VVG teritorijos socialinę, ekonominę ir aplinkos situacijas ir SSGG. Vietos bendruomenė buvo įtraukta: 1) organizuojant susitikimus (juose vyko įvairiems sektoriams atstovaujančių gyventojų diskusijos apie vietovės dabartinę situaciją, vietovės stiprybes ir silpnybes, pageidaujamus pokyčius iki 2027 m.); 2) pateikiant reikalingus Šalčininkų rajono VVG duomenis (pvz., seniūnijos teikė informaciją apie VVG teritorijos gyventojus; savivaldybės administracijos skyrių specialistai teikė duomenis apie švietimo, socialinės srities būklę, ES fondų pritraukimą į teritoriją; savivaldybei pavaldžios įstaigos teikė informaciją apie savo veiklą ir t. t.);
- nustatant VVG teritorijos gyventojų poreikius. Vietos gyventojai buvo kviečiami į viešus susitikimus, kurių metu buvo galimybės išreikšti savo nuomonę dėl Šalčininkų rajono VVG gyventojų poreikių. Vietos gyventojai buvo raginami diskutuoti tarpusavyje dėl naujo VPS laikotarpio galimybių, susitarti tarpusavyje dėl pageidaujamų pokyčių ir kryptių naujuoju programos laikotarpiu ir išsakyti savo nuomonę.

- nustatant VPS priemones; planuojant VPS įgyvendinimą; planuojant VPS įgyvendinimo finansinius išteklius. Susitikimų metu vykusios diskusijos su vietos gyventojais apie naujo laikotarpio planus ir galimybes leido susidaryti vaizdą, kokių pokyčių nauju laikotarpiu tikimasi ir kokiais būdais vietos bendruomenė yra pasirengusi ištraukti į pokyčių kūrimą. Išgryninant prioritetus bei priemones, rengiant finansinį planą bei VPS įgyvendinimo etapus buvo atsižvelgta į vietos bendruomenės prioritetus ir lūkesčius.

Principo laikymasis įgyvendinant VPS:

„Iš apačios į viršų“ principo taip pat bus laikomasi ir įgyvendinant vietos plėtros strategiją. Strategijos įgyvendinimo metu bus bendradarbiaujama su skirtingais sektoriais ir visuomeninėmis organizacijomis, bendruomenėmis.

Rengiant kvietimus teikti vietos projektams dokumentaciją apie tai iš anksto bus skelbiama interneto svetainėje www.salcininkuvvg.lt, Šalčininkų rajono VVG nariai skleis informaciją asmeniškai. Projekto dokumentai bus paskelbti jau minėtoje interneto svetainėje, vietos gyventojai bus kviečiami per nustatytą laiką pateikti pastabas ir pasiūlymus.

Kvietimai teikti vietos projektų paraiškas bus skelbiami ne tik Šalčininkų rajono VVG interneto svetainėje, bet ir asmeniškai kreipiantis į bendruomenės lyderius, jog šie informaciją apie galimybes pasinaudoti VPS parama paskleistų savo rate.

Vietos gyventojai galės siūlyti vietos projektų atrankos kriterijus, kuriuos apsvarstys Šalčininkų rajono VVG valdyba. Atliekant surinktų vietos projektų vertinimą, informacija apie atskirų vertinimo etapų rezultatus bus skelbiama interneto svetainėje www.salcininkuvvg.lt.

VPS įgyvendinimo rezultatai reguliariai bus pristatomi jau minėtoje Šalčininkų rajono VVG interneto svetainėje, vietos spaudoje ir susitikimų su vietos bendruomene metu. Vietos lyderių bus prašoma pagalbos organizuojant susitikimus. Taip pat bus vykdomos gyventojų apklausos, jų metu bus prašoma išsakyti, kiek naudingi Šalčininkų rajono VVG teritorijai yra įgyvendinti projektai, ar jų poveikis toks, kokio buvo tikimasi ir pan. Tai padės Šalčininkų rajono VVG valdybai įvertinti, ar VPS projektų įgyvendinimas vyksta pagal planą, o gal yra reikalingi pakeitimai.

Šalčininkų rajono VVG teritorijos aktyvinimo veiklos bus organizuojamos nuolat tikslinantis, kokios paramos labiausiai reikia potencialiems vietos projektų pareiškėjams. Vietos gyventojai, įstaigos ir organizacijos bus kviečiami išreikšti nuomonę dėl pageidaujamų paramos formų. Šalčininkų rajono VVG ketina kviesti daugiau projekto patirties turinčius gyventojus ir organizacijas prisidėti perteikiant savo patirtį mažiau patyrusiems.

13.3. Partnerystės principas

Principo laikymasis rengiant VPS:

VPS rengimo metu buvo laikomasi partnerystės principo, kuris skatina įvairių sektorių atstovų tarpusavio diskusijų bei nuomonių ir interesų suderinamumo. Taip yra siekiama socialinės sanglaudos bei tvaresnių sprendimų vietos lygiu. Todėl partnerystės principas taikomas visose vietos plėtros procesuose. Visa VVG veikla grindžiama partneryste tarp viešųjų ir privačiųjų vietos socialinių ir ekonominių interesų grupių, kad nė viena interesų grupė nekontroliuotų sprendimų priėmimo. VPS rengimo metu partnerystė tarp pilietinės, verslo ir vietos valdžios buvo stiprinama šiomis priemonėmis:

- VVG valdymo organas suformuotas atsižvelgiant į pilietinės visuomenės, verslo ir vietos valdžios partnerystės stiprinimą. VVG nariai, siekdami stiprinti partnerystės principą, kandidatus į valdymo organą proporcingai siūlė iš visų trijų sektorių. Toks VVG narių siūlymas rodo stiprų partnerystės suvokimą ir siekį ją išlaikyti bei stiprinti.
- VVG, vykdydama gyventojų poreikių tyrimą, į susitikimus su vietos bendruomene seniūnijose sėkmingai įtraukė pilietinės visuomenės, verslo ir vietos valdžios atstovus. Skirtingų sektorių atstovai

diskusijose išgrynino svarbiausias vietovės problemas bei lūkesčius, taip pat numatė savo indėlį, siekiant gyvenamosios vietovės gerovės.

Principo laikymasis įgyvendinant VPS:

VVG veikla grindžiama partneryste tarp 3 sektorių – pilietinės visuomenės, verslo ir vietos valdžios, todėl visi su VPS įgyvendinimu susiję sprendimai bus priimami bendru partnerių sutarimu. Šalčininkų rajono VVG įstatuose numatyta VVG valdybos narių rotacija (kas 3 metai keičiant ne mažiau kaip trečdalį valdybos narių) taip pat prisidės užtikrinant lanksčią, atvirą ir nediskriminuojančią VVG veiklą.

- Įgyvendinant VPS, VVG sieks toliau užtikrinti konstruktyvią pilietinės visuomenės, verslo ir vietos valdžios partnerystę sėkmingos bei tvarios Šalčininkų rajono plėtros labui.
- VPS įgyvendinimo laikotarpiu VVG valdymo organas išlaikys proporcingą pilietinės visuomenės, verslo ir vietos valdžios atstovavimą.
- Įgyvendinant VPS bus organizuojami susitikimai su vietos bendruomenėmis siekiant pristatyti VPS įgyvendinimo eigą, paskatinti vykdyti vietos projektus. Į susitikimus bus kviečiami pilietinės visuomenės, verslo ir vietos valdžios atstovai.
- Į VPS įgyvendinimo stebėseną ir kontrolę bus įtraukiami pilietinės visuomenės, verslo ir vietos valdžios atstovai.
- Gyventojų aktyvinimo veiklos bus orientuotos į partnerystės stiprinimą, siekiant inicijuoti tęstinius, vienas kitą papildančius projektus. Šalčininkų rajono VVG teritorijos parengtoje vietos plėtros strategijoje yra numatytos specialios priemonės, kurios tikslingai skatins įvairių sektorių pareiškėjų bendradarbiavimą ir partnerystę.

13.4. Bendradarbiavimo principas

Principo laikymasis rengiant VPS:

VPS rengimo metu bendradarbiavimo principo buvo laikomasi:

- Dalyvaujant VVG tinkle, LEADER renginiuose, kurie susiję su VPS rengimu ir pasirengimu jį įgyvendinti.

Principo laikymasis įgyvendinant VPS:

VPS įgyvendinimo metu bendradarbiavimo principo bus laikomasi:

- Dalyvaujant VVG tinkle, nacionaliniuose ir Europos tinkluose, LEADER renginiuose, kurie susiję su VPS rengimu ir pasirengimu jį įgyvendinti.
- Bendradarbiaujant su kitomis Lietuvos VVG. Šalčininkų rajono dalyvaus regiono VVG susitikimuose pasitarti dėl neaiškumų, kilusių įgyvendinant VPS.
- Įgyvendinant strategiją Šalčininkų rajono VVG ketina inicijuoti vietos lygmens bendradarbiavimą (tarp miesto ir kaimo).
- Bendradarbiaujant su kitomis užsienio VVG. Palaikysime santykius su esamais partneriais ir ieškosime naujų partnerių bei kitų galimybių įgyvendinti tarptautinių projektų idėjas.

13.5. Inovacijų principas

Principo laikymasis rengiant VPS:

Šalčininkų rajono VVG atstovai susitikimuose su vietos gyventojais viešai deklaravo būtinybę diegti kuo daugiau inovatyvių sprendimų.

Ieškant VPS pagrindinių sprendimų buvo akcentuojami visos teritorijos plėtros poreikiai, kuriuos galima spręsti socialinės partnerystės pagrindu. Todėl naujuoju laikotarpiu galimybės spręsti vietos plėtros klausimus yra siejamos ne tiek su atskirų naujų socialinių, ekonominių, aplinkosauginių ar technologinių sprendinių parengimu, kiek su naujomis strateginėmis VPS kryptimis ir valdymo inovacijomis.

VPS rengimo metu buvo aprobuotos naujos VPS strateginės kryptys: vietos bendruomenės įgalinimas veikti tinkluose; bendruomenės įgalinimas kurti ir stiprinti socialinės ekonomikos sektorių, įveiklinant viešuosius pastatus ir vykdant visuomenei naudingą veiklą; novatoriškų verslo projektų įgyvendinimas efektyviai panaudojant vietos išteklius ir didinant jų pridėtinę vertę; jaunimo vaidmens didinimas taikant naujas užimtumo formas.

Principo laikymasis įgyvendinant VPS:

Inovacijų diegimo sprendimai (plačiaja prasme) yra numatyti visose VPS priemonėse.

Vietos projektų pareiškėjai bus konsultuojami vietos projektų paraiškų rengimo metu, prireikus bus organizuojama metodinė pagalba inovacijų diegimo klausimais; vietos projektų įgyvendinimo taisyklėse bus detalizuoti reikalavimai vietos projektams, užtikrinantys novatorišką vietos projektų pobūdį. Vietos projektų atrankos metu taikoma balų sistema leis atrinkti pačius geriausius novatoriškus vietos projektus, kuriems bus skirtas finansavimas iš VPS.

VPS įgyvendinimo viešinimo kampanijos metu novatoriški projektai bus pristatomi kaip pavyzdiniai, prieš kiekvieną kvietimą teikti vietos projektų paraiškas bus papildomai informuojama, kokie yra reikalavimai vietos projektų novatoriškumui.

13.6. Jaunimas

Principo laikymasis rengiant VPS:

Šalčininkų rajono VVG veiksmai, susiję su principo laikymusi rengiant VPS:

Jaunimas ir jaunimo atstovai, kaip tikslinė grupė buvo pasitelkti atliekant VVG teritorijos socialinės, ekonominės ir aplinkos situacijos analizę bei SSGG:

- jauni asmenys buvo kviečiami dalyvauti susitikimuose, kurių metu buvo analizuojama dabartinė VVG teritorijos situacija. Buvo surengtos diskusijos su jaunimo atstovais, kurių metu surinkta informacija apie jaunų asmenų situaciją, gyvenamosios vietovės privalumus (stiprybes) ir trūkumus (silpnybes), bei kylančias problemas.
- jau minėtuose susitikimuose jauni asmenys, išsakė savo nuomonę apie jaunimo poreikius. Susitikimai buvo skirti aptarti prioritetinius jaunimo poreikius naujuoju programavimo laikotarpiu. Susitikimų metu buvo užfiksuoti svarbiausi jaunimo žmonių poreikiai – tai jaunimo užimtumo galimybių didinimas (tiek organizuojant veiklas, skirtas jaunimui, tiek gerinant viešąją infrastruktūrą), jaunimo veiklos koordinavimas, jaunimo galimybių įsijungti į ekonominę veiklą (ypač turistų aptarnavimą) sudarymas.
- Šalčininkų rajono VVG įtraukė jaunus asmenis iki 29 metų į VVG valdybą.

Principo laikymasis įgyvendinant VPS:

Jauni asmenys bus įtraukti į atskirus VPS administravimo ir įgyvendinimo procesus:

- organizuojant Šalčininkų rajono VVG valdymo organo darbą, visu VPS įgyvendinimo laikotarpiu bus laikomasi principo, jog asmenys iki 40 m. amžiaus dalyvautų VVG valdyboje ir du asmenys – iki 29 m. amžiaus.
- kviečiant teikti vietos projektų paraiškas, papildomai bus teikiama informacija, kokios yra galimybės vietos jaunimui, įgyvendinant VPS lėšomis finansuojamus projektus ir atkreipiamas dėmesys, jog projektams, kurių naudos gavėjai arba projektų dalyviai yra 14-29 m. ar 30-40 m. asmenys, bus papildomai skiriami naudos ir kokybės balai;

- bus atrenkami tik patys geriausi vietos projektai, atitinkantys 14-29 m. ir 30-40 m. asmenų poreikius. Vietos projektų paraiškose esant nepakankamai informacijos apie projekto naudą jauniems asmenims, vietos projektų pareiškėjų bus prašoma pateikti papildomą informaciją, kaip vietos projektas pakeis jaunų asmenų situaciją ilgalaikės perspektyvos požiūriu. Bus atsisakoma remti vienkartinės akcijas, skirtas 14-29 m. ar 30-40 m. asmenims. Projekto pareiškėjų bus prašoma pagrįsti, jog projektas, kurio tikslinė grupė yra jauni asmenys, priklausantys 14-29 m. ar 30-40 m. amžiaus grupei (arba kurią įgyvendinant šie asmenys dalyvauja), teikia ilgalaikę naudą;

- pristatant VPS įgyvendinimo rezultatus bus atrenkami pavyzdiniai, 14-29 m. ar 30-40 m. amžiaus asmenims skirti projektai, kurie bus viešinami kaip gerosios praktikos pavyzdžiai. Vietos projektų pareiškėjai bus raginami atsižvelgti į jaunų asmenų poreikius ir į projekto rengimą įtraukti asmenis, priklausančius 14-29 m. ar 30-40 m. amžiaus grupei;

- vykdant VVG teritorijos gyventojų aktyvumo skatinimo veiklas potencialūs vietos projektų pareiškėjai bus konsultuojami individualiai apie galimybes parengti jaunų asmenų (priklausančių 14-29 m. ar 30-40 m. amžiaus grupei) poreikius atitinkančius projektus. Prireikus bus organizuojamos specialistų konsultacijos. Vietos bendruomenė bus raginama kartu, sutelktai gerinti jaunų asmenų gyvenimo kokybę, suplanuojant tokias projektų veiklas, kurios būtų priimtinos įvairių amžiaus grupių gyventojams, tačiau būtinai ir jauniems asmenims.

13.7. Lyčių lygybė ir nediskriminavimas

Principo laikymasis rengiant VPS:

Į VPS rengimo procesą buvo raginami įsitraukti visi vietos gyventojai, neišskiriant gyventojų pagal lytį, amžių, įsitikinimus ir pan. Diskusijos bei susitikimais su vietos gyventojais aprėpė vyrus ir moteris, jaunimą ir vyresnio amžiaus gyventojus, taip pat skirtingų profesijų, skirtingo socialinio statuso ir skirtingo dydžio pajamas uždirbančius gyventojus

Principo laikymasis įgyvendinant VPS:

- administracijos darbuotojai bus atrenkami tik pagal jiems taikomus kvalifikacijos reikalavimus. Kliūtimi dirbti VVG administracijoje negalės būti tokie kriterijai kaip tautinė kilmė, religija ar įsitikinimai, negalia, šeimyninė padėtis, lytinė orientacija;

- organizuojant VVG valdybos darbą visu VPS įgyvendinimo laikotarpiu bus išlaikomas kriterijus, jog VVG valdyboje būtų įvairaus amžiaus atstovų. Bus laikomasi principo, jog būti išrinktam VVG valdybos nariu kliūtimi negali būti tautinė kilmė, religija ar įsitikinimai, negalia, šeimyninė padėtis, lytinė orientacija, taip išlaikoma lyčių pusiausvyrą;

- kviečiant teikti vietos projektų paraiškas bus taikoma tinkamumo sąlyga pagrįsti, kad vietos projektas prisideda prie moterų ir vyrų lygių galimybių ir nediskriminavimo skatinimo principo įgyvendinimo ir/arba natūralios neigiamos įtakos šio principo įgyvendinimui;

- bus tvirtinami tik projektai, atitinkantys reikalavimą nepažeisti moterų ir vyrų lygių galimybių ir nediskriminavimo skatinimo principo;

- pristatant VPS įgyvendinimo rezultatus bus pateikiami gerosios praktikos pavyzdžiai (jau įgyvendinti projektai), kuriais buvo prisidedama prie moterų ir vyrų lygių galimybių ir nediskriminavimo skatinimo principo įgyvendinimo. Potencialiems vietos projektų pareiškėjams bus nuolat primenama apie būtinybę imtis veiksmų, kad būtų prisidedama prie minėto principo įtvirtinimo Šalčininkų rajono VVG teritorijoje;

- vykdant Šalčininkų rajono VVG teritorijos gyventojų aktyvumo skatinimo veiklas potencialūs vietos projektų pareiškėjai bus individualiai konsultuojami moterų ir vyrų lygių galimybių ir nediskriminavimo skatinimo principo įgyvendinimo klausimais, esant poreikiui potencialiems pareiškėjams bus teikiama kita metodinė pagalba.

14. VPS viešinimo ir VVG teritorijos gyventojų aktyvumo skatinimo veiksmai

14.1. Informacija apie VPS viešinimą ir derinimą su visuomene VPS rengimo metu

VPS rengimo metu gautos pastabų ir veiksmų, kurių buvo imtasi reaguojant į pastabas, suvestinė pateikta **6 priede**.

14.2. VPS viešinimo ir VVG teritorijos gyventojų aktyvumo skatinimo strategija VPS įgyvendinimo metu

Rengiant VPS siekiama pristatyti ir stiprinti „Iš apačios į viršų“ principo įgyvendinimą. Puoselėjant ir populiarinant kuriamus produktus ir paslaugas, siekiama atkreipti dėmesį į rajono vertybių išsaugojimą bei tokiu būdu mažinti socialinę atskirtį rajone. Parengta viešinimo strategija (pateikiama žemiau) skirta viešinti VPS, pasiekti kuo daugiau tikslinės grupės atstovų bei efektyviai informuoti visuomenę kiekviename strategijos įgyvendinimo etape.

VPS viešinimo strategija siekiama didinti Šalčininkų rajono VVG bei vietos plėtros strategijos žinomumą, prieinamumą visiems gyventojams. Įgyvendinat viešinimo strategiją vadovausimės šiais žingsniais nustatant:

Viešinimo tikslai:

- ✓ Skatinti rajono gyventojus ir organizacijas kurti ir plėsti verslo iniciatyvas;
- ✓ Didinti užimtumą ir socialinę įtrauktį;
- ✓ Modernizuoti kaimo vietas;
- ✓ Skatinti tvarią ūkinę veiklą.

Atsižvelgiant į pateiktus viešinimo tikslus, bus kuriama darni vidinė bei išorinė komunikacija.

Viešinimo uždaviniai:

- ✓ Informuoti potencialius pareiškėjus bei naudos gavėjus apie galimybes dalyvauti įgyvendinant VPS;
- ✓ Teikti praktinius patarimus;
- ✓ Vykdyti abipusę komunikaciją su tikslinėmis grupėmis, sukuriant ilgalaikį žinomumo efektą.

Tikslinė grupė:

- ✓ VVG teritorijos gyventojai;
- ✓ VVG teritorijoje veikiančios įmonės, įstaigos ir organizacijos;
- ✓ VVG teritorijos socialiai pažeidžiami asmenys ir (arba) jų grupės;
- ✓ VVG teritorijos poilsiautojai;
- ✓ Vietos ir užsienio turistai;
- ✓ VVG teritorijos darbingi asmenys.

Viešinimo strategijos veiksmų planas:

- 1) **Viešieji ryšiai.** Nuolat įgyvendinamas komunikacijos užtikrinimas tarp sektoriaus organizacijų ir potencialių pareiškėjų bei naudos gavėjų gyvuose susitikimuose ir ryšio priemonėmis.
- 2) **Žiniasklaidos programa.** Reguliariai įgyvendinamos programos kurių pagrindinis dėmesys skiriamas tikslinės auditorijos didinimui, informacijos parengimas ir perdavimas žiniasklaidos priemonėms (Šalčininkų VVG internetinėje svetainėje, savivaldybės ir jos biudžetinių įstaigų internetinės svetainės, vietinė spauda).
- 3) **Tiesioginės rinkodaros programa.** Reguliarus informacijos ir kitos medžiagos parengimas, ir išplatšinimas tikslinei auditorijai.

Viešinimo kanalai:

- ✓ Visa su VPS rengimu ir įgyvendinimu susijusi informacija bus pateikta svetainėse: www.salcininkuvvg.lt, www.salcininkai.lt;
- ✓ Socialiniai tinklai - Facebook, Instagram;
- ✓ Žiniasklaidos priemonės – savivaldybės ir jos biudžetinių įstaigų interneto svetainėse, vietinėje spaudoje;
- ✓ Susitikimai su tikslinėmis grupėmis (gyvi ir ryšio priemonėmis);
- ✓ Viešinimo plakatas.

Viešinimo strategija bus naudojama rengiant kvietimus teikti vietos projektų paraiškas, vykdant vietos projektų atranką ir viešinant įgyvendinimo rezultatus.

Potencialiems pareiškėjams bei projektų vykdytojams bus nuolat vykdomos sekančios veiklos:

- Nuolatinis VVG teritorijos gyventojų, organizacijų, verslo subjektų informavimas apie parengtą VPS, jos tikslus bei priemones;
- Nuolatinis VVG teritorijos gyventojų, organizacijų, verslo subjektų konsultavimas projektinių idėjų atitikimo VPS priemonėms klausimais;
- Reguliarūs potencialių vietos projektų vykdytojų mokymai paraiškų pildymo, mokėjimo prašymų ir ataskaitų pildymo ir su jais susijusių papildomų dokumentų rengimo klausimais;
- Reguliariai vykdomos viešųjų ryšių kampanijos, bendravimas su vietos žiniasklaida;
- Organizuojami reguliarūs susitikimai su potencialiais projektų vykdytojais ir VPS įgyvendinimo pristatymai, kurie užtikrins, kad įgyvendinant VPS būtų laikomasi visų LEADER metodo bei horizontaliųjų principų.

Šios VPS įgyvendinimo bei pareiškėjų ir projektų vykdytojų informavimo priemonės pasirinktos atsižvelgiant į 2014-2020 metų vietos plėtros strategiją, kadangi įgyvendinant strategiją šių priemonių įgyvendinimas efektyviausias. Naujuoju laikotarpiu, atsižvelgiant į šiuolaikinę visuomenę bei inovatyvių technologijų panaudojimą, daugiau veiklų bus vykdoma nuotoliniu būdu, konsultuojant, organizuojant susitikimus elektroninėmis ryšio priemonėmis.

15. VPS įgyvendinimo vidaus valdymo, stebėsenos ir vertinimo sistema

15.1. VPS įgyvendinimo vidaus valdymo, stebėsenos ir vertinimo sistemos apibūdinimas

Šalčininkų rajono VVG sukurta horizontalios ir vertikalios partnerystės principu, vienija pilietinės visuomenės atstovus. VVG valdymo sistema ir organizacinė struktūra vykdoma pagal Šalčininkų rajono VVG numatytus įstatus, Šalčininkų rajono VVG administracijos vidaus darbo tvarką, Šalčininkų rajono VVG valdybos darbo reglamentą. VVG narių skaičius yra kintantis, nes ji yra atvira naujiems nariams – tiek juridiniams, tiek fiziniams, veikiantiems ar gyvenantiems VVG teritorijoje, kas numatyta narystės Šalčininkų rajono VVG tvarkos apraše. VVG užtikrina lanksčią, atvirą ir nediskriminuojančią (lyties, tautinės kilmės, amžiaus, religijos ar įsitikinimų, negalios, šeimyninės padėties, lytinės orientacijos pagrindu) priėmimo tvarką.

VVG valdymą ir stebėseną reglamentuoja įstatai. Juose apibrėžta kiekvieno valdymo organo funkcijos ir veiklos ribos. Valdyme išskiriamos trys pakopos:

- vietos veiklos grupės narių visuotinis susirinkimas;
- vietos veiklos grupės valdyba;
- vietos veiklos grupės pirmininkas.

Už nediskriminuojančių ir skaidrių VPS vykdymo ir stebėsenos procedūrų įgyvendinimą atsakinga Šalčininkų rajono VVG. Įgyvendinant VPS bus laikomasi horizontaliųjų principų.

Horizontalieji principai reiškia vertybių ir praktikos rinkinį, kuriame pirmenybė teikiama teisingumui, įtraukčiai ir demokratiniam sprendimų priėmimui. Jie bus naudojami kuriant ir

įgyvendinant projektus bei pačia VPS. Vertinant projektus ir atrenkant projektų vykdytojus vadovausimės šiais principais:

- **lygybė:** į VPS valdymo ir stebėsenos procedūras įtrauksime visų lyčių atstovus ir sieksime pašalinti disbalansą bei diskriminaciją. Taip pat sudarysime sąlygas visiems teikti vietos projektus neatsižvelgiant į projekto vykdytojų ir tikslinės grupės atstovų lytį.
- **įtraukimas:** visiems asmenims sieksime suteikti vienodas galimybes dalyvauti tiek VPS įgyvendinime, tiek stebėsenoje turėti lygias teises ir galimybes užimti darbo vietas, gauti švietimą, naudotis VVG paslaugomis ir kt. Be to, vadovaujantis šiuo principu sieksime skatinti socialinę integraciją ir užkirsti kelią socialinei atskirčiai.
- **dalyvavimas sprendimų priėmimo:** teiksime pirmenybę dalyvaujamesiems sprendimų priėmimo procesams, kai visi turi vienodą žodį priimant sprendimus. Šis principas yra svarbus visuomenės teisingumo ir socialinio teisėtumo aspektas, priimant sprendimus dėl projektų vykdytojų.
- **skaidrumas:** sieksime užtikrinti viešumo, atvirumo ir skaidrumo principą, informuodami visuomenę apie savo veiklą, priimtus sprendimus ir kitus svarbius dalykus.
- **atskaitomybė:** teiksime pirmenybę atskaitomybei už sprendimų priėmimo procesus ir rezultatus ir sieksime užtikrinti, kad sprendimus priimančys asmenys būtų atsakingi už savo veiksmus.
- **savitarpio pagalba:** skatinsime savitarpio pagalbą ir bendradarbiavimo veiksmus, pabrėždami bendruomenės paramos ir solidarumo svarbą. Šis principas yra svarbus, kadangi jis padeda užtikrinti socialinį teisingumą ir lygybę, atsakomybę bei solidarumą veikloje. Taip pat jis labai svarbus siekiant užtikrinti socialinę gerovę ir teisingumą projektų vykdytojams, nes tik įgyvendinant savitarpio pagalbos principą galima pasiekti harmoningą ir solidaria VVG veiklą.

Horizontalieji principai teikia pirmenybę teisingumui, įtraukčiai, demokratiniam sprendimų priėmimui ir kolektyviniams veiksams, kurie gali duoti teisingesnių ir tvaresnių rezultatų socialiniame, politiniame ir vystymosi VVG veiklos kontekste.

15.2. VPS įgyvendinimo vidaus valdymo, stebėsenos ir vertinimo funkcijos pagal subjektus

15.2.1.	VVG nariai	VVG nariai susipažįsta su VVG pirmininko, valdybos ataskaita apie VPS vykdymą; teikia rekomendacijas/siūlymus VVG valdybai dėl VPS vykdymo, renka VVG pirmininką bei valdybos narius.
15.2.2.	VVG kolegialaus valdymo organo nariai	VVG valdyba svarsto ir tvirtina VPS vykdymo, priežiūros ir stebėsenos tvarkas bei pakeitimus; priima sprendimą dėl VPS valdymo; svarsto ir tvirtina VPS vykdymo ataskaitas ir pakeitimus
15.2.3.	VPS administravimo vadovas	VPS administravimo vadovas teikia pasiūlymus dėl VPS vykdymo ir stebėsenos tvarkų; teikia pasiūlymus VVG valdybai dėl VPS vykdymo ir priežiūros grupės sudarymo (narių ir jų keitimo); koordinuoja ir prižiūri VPS vykdymo ir stebėsenos grupės veiklą, valdybos pritarimu sudaro darbo sutartis, kitas sutartis.
15.2.4.	VPS finansininkas ir (arba) buhalteris	VVG finansininkas identifikuoja VPS vykdymo problemas, surenka, išanalizuoja duomenis iš įvairių šaltinių apie VPS vykdymą; saugo su VPS vykdymu ir stebėseną susijusius dokumentus.
15.2.5.	VPS administratorius (-iai)	VPS administratorius identifikuoja VPS vykdymo problemas, renka ir sistemina informaciją iš įvairių šaltinių apie VPS vykdymo pažangą; rengia kvietimų medžiagą, ruošia VPS vykdymo ataskaitas; konsultuoja vietos projektų vykdytojus; atlieka vietos projektų vertinimą ir kitas funkcijas, numatytas pareigybės aprašyme.
15.2.6.	VPS viešųjų ryšių specialistas (-ai)	VPS viešųjų ryšių specialistas konsultuoja galimus pareiškėjus, inicijuoja susitikimus su vietos gyventojais, skelbia informaciją viešinimo priemonėse, viešina VPS plano pakeitimus (VVG interneto svetainė, spauda ir informaciniai bukletai).

IV dalis: VPS priedai

Priedas	Priedo pavadinimas
1 priedas	VVG narių sąrašas
2 priedas	VVG kolegialaus valdymo organo narių sąrašas
3 priedas	VVG administracijos darbuotojų pareigybės ir funkcijos
4 priedas	VPS priemonių rezultato rodikliai ir jų reikšmių pagrindimas
5 priedas	VPS sąsaja su VVG teritorijos strateginiais dokumentais ir Europos Sąjungos Baltijos jūros regiono strategija (ESBJRS)
6 priedas	VPS rengimo metu gautų pastabų suvestinė
7 priedas	Išplėstinis remtinų veiklų sąrašas
8 priedas	Išnašos
9 priedas	Norėdami įvesti tekstą, spustelėkite arba bakstelėkite čia.
10 priedas	Norėdami įvesti tekstą, spustelėkite arba bakstelėkite čia.
11 priedas	Norėdami įvesti tekstą, spustelėkite arba bakstelėkite čia.
12 priedas	Norėdami įvesti tekstą, spustelėkite arba bakstelėkite čia.
13 priedas	Norėdami įvesti tekstą, spustelėkite arba bakstelėkite čia.
14 priedas	Norėdami įvesti tekstą, spustelėkite arba bakstelėkite čia.
15 priedas	Norėdami įvesti tekstą, spustelėkite arba bakstelėkite čia.

1 Priedas. VVG narių sąrašas

Eil. Nr.	Organizacijos pavadinimas	Atstovo vardas ir pavardė	Atstovaujamas sektorius	Atstovaujama VVG teritorijos savivaldybė (jei aktualu) ir seniūnija	Papildoma informacija
1	2	3	4	5	6
1.	Akmenynės bendruomenės centras	Teresa Paškevič	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai) sektorius	Akmenynės seniūnija	
2.		Ašmankevičienė Donata	Viešojo administravimo (valdžios) sektorius	Šalčininkų seniūnija	Šalčininkų rajono savivaldybės administracijos, investicijų ir strateginio planavimo skyriaus vedėja
3.	Baltosios Vokės krašto bendruomenės centras	Genadij Baranovič	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai) sektorius	Baltosios Vokės seniūnija	
4.		Bandalevič Anton	Viešojo administravimo (valdžios) sektorius	Butrimonių seniūnija	Tarybos narys
5.		Baranovič Genadij	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai) sektorius	Baltosios Vokės seniūnija	Baltosios Vokės seniūnas
6.		Bogdiun Miroslov	Viešojo administravimo (valdžios) sektorius	Eišiškių seniūnija	Eišiškių seniūnas
7.	Butrimonių bendruomenės centras	Teresa Savel	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai) sektorius	Butrimonių seniūnija	
8.	Dailidžių bendruomenės centras	Tadeuš Rudzis	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai) sektorius	Butrimonių seniūnija	
9.	Dainavos bendruomenės centras	Stanislava Sakovič	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai) sektorius	Dainavos seniūnija	

Eil. Nr.	Organizacijos pavadinimas	Atstovo vardas ir pavardė	Atstovaujamas sektorius	Atstovaujama VVG teritorijos savivaldybė (jei aktualu) ir seniūnija	Papildoma informacija
10.		Danulevič Henryk	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Turgelių seniūnija	Tabariškių kaimo bendruomenės centro „Tabariškės kaip nutapytos“ pirmininkas
11.	Daugidonių bendruomenės centras	Stanislav Vencius	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Kalesninkų seniūnija	
12.	Dieveniškių bendruomenės centras	Olga Pavlovskaja	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Dieveniškių seniūnija	
13.		Dudoit Lucija	Viešojo administravimo (valdžios) sektorius	Šalčininkų seniūnija	Tarybos narė
14.	Eišiškių bendruomenės centras	Barbara Mickevič	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Eišiškių seniūnija	
15.	Eišiškių krašto bendruomenė „Eikšys“	Violeta Zdanovičienė	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Eišiškių seniūnija	
16.		Jutkevič Oksana	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Baltosios Vokės seniūnija	Žagarinės kaimo bendruomenės centro pirmininkė
17.		Kokoškina Regina	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Šalčininkų seniūnija	Fizinis asmuo
18.		Kolendo Kristina	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Šalčininkų seniūnija	Šalčininkų Socialinių Paslaugų Centro vadovė
19.		Kulevičius Andžej	Verslo sektorius (privatūs ekonominiai interesai)	Šalčininkų seniūnija	Ūkininkas
20.		Marcinkevič Ceslava	Viešojo administravimo (valdžios) sektorius	Dieveniškių seniūnija	Dieveniškių seniūnė

Eil. Nr.	Organizacijos pavadinimas	Atstovo vardas ir pavardė	Atstovaujamas sektorius	Atstovaujama VVG teritorijos savivaldybė (jei aktualu) ir seniūnija	Papildoma informacija
21.		Markevič Regina	Viešojo administravimo (valdžios) sektorius	Šalčininkų seniūnija	Šalčininkų rajono savivaldybės administracijos, švietimo ir sporto skyriaus vedėja
22.	Merkio aukštupio krašto bendruomenė	Aurelija Arlauskienė	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Jašiūnų seniūnija	
23.		Milevska Eva	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Butrimonių seniūnija	Butrimonių bendruomenės centro narė
24.		Molis Galina	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Pabarės seniūnija	Šalčininkų r. Pabarės pagrindinės mokyklos direktorė
25.		Morozienė Dorota	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Šalčininkų seniūnija	Šalčininkų rajono VVG VPS administratorė
26.		Novoslavskis Jurijus	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Šalčininkų seniūnija	Fizinis asmuo
27.		Obločinski Edgar	Verslo sektorius (privatūs ekonominiai interesai)	Šalčininkų seniūnija	UAB Divorsa
28.		Obločinska Oksana	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Šalčininkų seniūnija	Šalčininkų rajono šeimos ir vaiko gerovės centro vadovė
29.		Obločinska Elvina	Verslo sektorius (privatūs ekonominiai interesai)	Šalčininkų seniūnija	UAB Divorsa
30.	Pabarės bendruomenės centras	Valdemar Voitechovič	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Pabarės seniūnija	Pabarės bendruomenės centro pirmininkas

Eil. Nr.	Organizacijos pavadinimas	Atstovo vardas ir pavardė	Atstovaujamas sektorius	Atstovaujama VVG teritorijos savivaldybė (jei aktualu) ir seniūnija	Papildoma informacija
31.		Palevič Zdzislav	Viešojo administravimo (valdžios) sektorius	Šalčininkų seniūnija	Šalčininkų rajono savivaldybės tarybos narys
32.	Poškonių bendruomenės centras	Laima Subočienė	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Dieveniškų seniūnija	
33.		Rekst Viktorija	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Šalčininkų seniūnija	Fizinis asmuo
34.		Rybak Josif	Viešojo administravimo (valdžios) sektorius	Šalčininkų seniūnija	Šalčininkų rajono savivaldybės administracijos direktorius
35.		Rybak Liana	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Šalčininkų seniūnija	Šalčininkų rajono VVG projekto vadovė
36.		Rodevič Irina	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Šalčininkų seniūnija	Meno Mylėtojų Asociacijos "Ateities Jaunimas" pirmininkė
37.		Sakovič Stanislava	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Dainavos seniūnija	Dainavos seniūnė
38.		Savel Teresa	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Butrimonių seniūnija	Butrimonių bendruomenės centro pirmininkė
39.		Senkevič Michal	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Eišiškių seniūnija	Fizinis asmuo
40.		Skarbutovič Barbara	Verslo sektorius (privatūs ekonominiai interesai)	Šalčininkų seniūnija	UAB Urban studio direktorė

Eil. Nr.	Organizacijos pavadinimas	Atstovo vardas ir pavardė	Atstovaujamas sektorius	Atstovaujama VVG teritorijos savivaldybė (jei aktualu) ir seniūnija	Papildoma informacija
41.		Sokolovič Ceslav	Verslo sektorius (privatūs ekonominiai interesai)	Šalčininkų seniūnija	UAB Armplast
42.		Staniul Natalija	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Dieveniškių seniūnija	Dieveniškių bendruomenės centro narė
43.		Suckel Danuta	Verslo sektorius (privatūs ekonominiai interesai)	Dainavos seniūnija	Ūkininkė
44.		Stefanovič Renata	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Šalčininkų seniūnija	Fizinis asmuo
45.	Šalčininkėlių kaimo bendruomenės centras	Edgar Alkovskij	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Šalčininkų seniūnija	
46.	Šalčininkų rajono Kalesninkų bendruomenės centras	Danuta Vilbik	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Kalesninkų seniūnija	
47.	Tabariškių kaimo bendruomenės centras „Tabariškės kaip nutapytos“	Alicija Moločko	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Turgelių seniūnija	
48.		Tunevičienė Jolanta	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Šalčininkų seniūnija	Šalčininkų rajono VVG vyr. finansininkė
49.		Vachoviak Valentina	Verslo sektorius (privatūs ekonominiai interesai)	Dieveniškių seniūnija	V. Vachoviak gamybos-prekybos įmonė
50.		Vencius Stanislav	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Kalesninkų seniūnija	Daugidonių bendruomenės centro pirmininkas
51.		Vilkanec Ivanas	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Šalčininkų seniūnija	Šalčininkėlių bendruomenės centro narys

Eil. Nr.	Organizacijos pavadinimas	Atstovo vardas ir pavardė	Atstovaujamas sektorius	Atstovaujama VVG teritorijos savivaldybė (jei aktualu) ir seniūnija	Papildoma informacija
52.		Volska Irena	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Šalčininkų seniūnija	Šalčininkų Jano Sniadeckio gimnazijos direktorė
53.		Zdanovičienė Violeta	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Eišiškių seniūnija	Eišiškių krašto bendruomenės „Eikšys“ pirmininkė
54.		Ziminski Tadeuš	Verslo sektorius (privatūs ekonominiai interesai)	Eišiškių seniūnija	Ūkininkas
55.	Žagarinės kaimo bendruomenės centras	Oksana Jutkevič	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Baltosios Vokės seniūnija	
56.	Šalčininkų rajono savivaldybės administracija		Viešojo administravimo (valdžios) sektorius	Šalčininkų seniūnija	

2 Priedas. VVG kolegialaus valdymo organo (KVO) narių sąrašas

Eil. Nr.	Organizacijos pavadinimas	Atstovo vardas ir pavardė	Atstovaujamas sektorius	Atstovaujama VVG teritorijos savivaldybė (jei aktualu) ir seniūnija	KVO narys nuo	Papildoma informacija
1	2	3	4	5	6	7
1.	Šalčininkų rajono savivaldybė	Bandalevič Anton	Viešojo administravimo (valdžios) sektorius	Butrimonių seniūnija		
2.	Tabariškių bendruomenės centras „Tabariškės kaip nutapytos“	Danulevič Henryk	Pilietinės visuomenės sektorius (socialiniai interesai)	Turgelių seniūnija		
3.	Ūkininkas	Kulevičius Andžej	Verslo sektorius (privatūs ekonominiai interesai)	Šalčininkų seniūnija		
4.	Šalčininkų rajono savivaldybė	Marcinkevič Česlava	Viešojo administravimo (valdžios) sektorius	Dieveniškių seniūnija		
5.	UAB Divorsa	Obločinska Elvina	Verslo sektorius (privatūs ekonominiai interesai)	Šalčininkų seniūnija		
6.	Butrimonių bendruomenė	Milevska Eva	Pilietinės visuomenės sektorius (socialiniai interesai)	Butrimonių seniūnija		
7.	Dainavos bendruomenės centras	Sakovič Stanislava	Pilietinės visuomenės sektorius (socialiniai interesai)	Eišiškių seniūnija		
8.	UAB Armplast	Sokolovič Česlav	Verslo sektorius (privatūs ekonominiai interesai)	Eišiškių seniūnija		
9.	Dieveniškių bendruomenės centras	Staniul Natalja	Pilietinės visuomenės sektorius (socialiniai interesai)	Dieveniškių seniūnija		

Eil. Nr.	Organizacijos pavadinimas	Atstovo vardas ir pavardė	Atstovaujamas sektorius	Atstovaujama VVG teritorijos savivaldybė (jei aktualu) ir seniūnija	KVO narys nuo	Papildoma informacija
10.	Šalčininkų rajono savivaldybė	Stefanovič Renata	Viešojo administravimo (valdžios) sektorius	Šalčininkų seniūnija		
11.	Eišiškių krašto mylėtojų draugija	Zdanovičienė Violeta	Pilietinės visuomenės sektorius (socialiniai interesai)	Eišiškių seniūnija		
12.	Ūkininkas	Ziminski Tadeuš	Verslo sektorius (privatūs ekonominiai interesai)	Eišiškių seniūnija		

3 Priedas. VVG administracijos darbuotojai

Eil. Nr.	Pareigybė	Reikalavimai išsilavinimui ir kvalifikacijai	Funkcijos	Darbuotojo vardas ir pavardė
1	2	3	4	5
1.	VPS administravimo vadovas	<p>VPS administravimo vadovė turi atitikti šiuos reikalavimus:</p> <ul style="list-style-type: none"> • turėti aukštąjį išsilavinimą ir ne mažesnę nei 3 m. darbo patirtį projektų administravimo srityje; arba turėti ne mažesnę negu 5 m. darbo patirtį VPS įgyvendinimo srityje; • privalo išmanyti ir mokėti taikyti savo darbe Lietuvos Respublikos įstatymus, Vyriausybės nutarimus ir kitų norminių aktų reikalavimus ir nutarimus nukreiptus asociacijos Šalčininkų rajono vietos veiklos grupės iškeltų tikslų įgyvendinimui, reglamentuojančius, darbo santykius ir raštvedybą; • būti susipažinusiai su Lietuvos kaimo plėtros programa (KPP), gerai išmanyti Leader metodo įgyvendinimo tikslus; • turi būti atsakinga, sąžininga, komunikabili, kruopšti, būti pasiruošusi bendradarbiauti, turėti gerus bendravimo įgūdžius, sugebėti dirbti savarankiškai ir komandoje; • planuoti ir organizuoti savo darbą, mokėti kaupti, valdyti, sisteminti, apibendrinti informaciją. greitai orientuotis situacijoje, mokėti logiškai mąstyti, turėti puikius bendravimo 	<p>Funkcijos:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sudaro ir vykdo VPS įgyvendinimo planą, siūlo priemones numatytiems strategijos tikslams pasiekti; • dalyvauja konsultacijose, mokymuose, seminaruose, susitikimuose dėl strategijos įgyvendinimo tobulinimo ir derinimo; • nuolat seka visus projekto įgyvendinimo aspektus, rengia pranešimus apie numatomas arba esamas problemas ir vėlavimus vietos projektų rengime ir jų įgyvendinime; • užtikrina terminų laikymąsi strategijos įgyvendinimo laikotarpiu, laiku teikiamų dokumentų ir duomenų teisingumą; • teikia informacinę, konsultacinę ir metodinę pagalbą vietos projektų rengėjams; • palaiko ryšius su NMA, ŽŪM, ŽŪR, VVG tinklu, su rajono savivalda, bendruomenėmis, su įvairiomis organizacijomis, verslininkais, rėmėjais; • inicijuoja ir rengia kitus projektus, kurie padės kurti patrauklią aplinką gyventi ir dirbti kaimo vietovėse, didinant gyventojų užimtumą, skatinant bendruomenių verslumą; • nagrinėja organizacijų ir kitų asmenų prašymus, pareiškimus, pasiūlymus, skundus ir nustatyta tvarka teikia atsakymus, kiek leidžia jo kompetencija; • ruošia medžiagą Vietos veiklos grupės 	Liana Rybak

Eil. Nr.	Pareigybė	Reikalavimai išsilavinimui ir kvalifikacijai	Funkcijos	Darbuotojo vardas ir pavardė
1	2	3	4	5
		<p>įgūdžius, stiprius analitinius sugebėjimus, turėti strategijos įgyvendinimo pagal Leader metodą konsultavimo pagrindus, mokėti reprezentuoti organizaciją;</p> <ul style="list-style-type: none"> • gebėti rengti paraiškas paramai gauti, apskaičiuoti paraiškos biudžetus, gebėti rengti mokėjimo prašymus, ataskaitas, žinoti sutarčių sudarymo tvarką; • sklandžiai dėstyti mintis raštu, išmanyti dokumentų rengimo taisykles, mokėti dirbti kompiuteriu Word, Excel, PowerPoint ir buhalterinės apskaitos programomis; • privalo . turėti vairuotojo pažymėjimą ir ne mažiau 2 metų lengvojo automobilio vairavimo praktikos. 	<p>visuotiniams ir valdybos susirinkimams, vykdo VVG valdybos pavedimus.</p>	
2.	VPS finansininkas ir (arba) buhalteris	<p>VPS finansininkė turi atitikti šiuos reikalavimus:</p> <ul style="list-style-type: none"> • turėti aukštąjį išsilavinimą buhalterinės apskaitos tvarkymo srityje ir ne mažesnę nei 2 m. darbo patirtį buhalterinės apskaitos ir (arba) finansų valdymo srityje; arba turėti ne mažesnę negu 2 m. darbo patirtį buhalterinės apskaitos ir (arba) finansų valdymo srityje įgyvendinant VPS. • turi būti patikima, atsakinga, 	<p>Funkcijos:</p> <ul style="list-style-type: none"> • organizuoja finansinę ir buhalterinę apskaitą ir kontroliuoja, kad ataskaitiniai duomenys būtų teisingi ir savalaikiai pateikti finansų bei statistikos organams; • veda tarpusavio atsiskaitymą su įmonėmis ir organizacijomis; • užtikrina finansinių-ūkinių operacijų teisėtumą, tinkamą dokumentų įforminimą; • apskaito visas pinigines, materialines vertybes bei ilgalaikį turtą, laiku ir teisingai fiksuoja buhalterinės apskaitos operacijas; 	Jolanta Tunevičienė

Eil. Nr.	Pareigybė	Reikalavimai išsilavinimui ir kvalifikacijai	Funkcijos	Darbuotojo vardas ir pavardė
1	2	3	4	5
		<p>sąžininga, komunikabili, kruopšti, būti pasiruošusi bendradarbiauti, turėti gerus bendravimo įgūdžius, sugebėti dirbti savarankiškai ir komandoje.</p> <ul style="list-style-type: none"> planuoti ir organizuoti savo darbą, mokėti kaupti, valdyti, sisteminti, apibendrinti informaciją. sklandžiai dėstyti mintis raštu, išmanyti dokumentų rengimo taisykles, mokėti dirbti kompiuteriu Word, Excel, PowerPoint ir buhalterinės apskaitos programomis. privalo išmanyti ir mokėti taikyti savo darbe Lietuvos Respublikos įstatymus, reglamentuojančius nepelno organizacijų buhalterinę apskaitą, darbo santykius ir raštvedybą, būti susipažinusi su Lietuvos kaimo plėtros programa, LEADER iniciatyvų įgyvendinimu ir kitų paramos fondų apskaitos specifika 	<ul style="list-style-type: none"> užtikrina, kad laiku būtų atsiskaitoma su visomis valstybinėmis institucijomis; tikrina visus buhalterinius dokumentus ir sudaro metines, ketvirtines, mėnesines apyskaitas; užtikrina, kad laiku ir teisingai būtų apskaičiuojamas ir išmokamas darbo užmokestis; laikosi strategijos plano įgyvendinimo, rengia ir teikia informacinę, konsultacinę ir metodinę pagalbą Vietos projektų rengėjams finansiniais klausimais; pildo ir teikia VVG mokėjimo prašymus; priima ataskaitas iš Vietos projektų vykdytojų; pildo vietos veiklos grupės projekto ataskaitas; tikrina Vietos projektų mokėjimo prašymus; perduoda mokėjimo prašymus Agentūros KDTS; parengia Vietos projektų įgyvendinimo sutartis ir susitarimus dėl sutarčių pakeitimo 	
3.	VPS administratorius	<p>VPS administratorius turi atitikti šiuos reikalavimus:</p> <ul style="list-style-type: none"> turėti aukštąjį išsilavinimą ir ne mažesnę negu 1 m. darbo patirtį projektų administravimo srityje; arba turėti ne mažesnę negu 2 m. darbo patirtį VPS administravimo srityje. 	<p>Funkcijos:</p> <ul style="list-style-type: none"> Užtikrina administracinę biuro veiklą: – organizuoja vidaus dokumentų apyvartą (dalykinis susirašinėjimas); – aprūpina kanceliarinėmis prekėmis, eksploatacinėmis medžiagomis, sprendžia organizacinius klausimus; – organizuoja (ir derina su koordinuojančiomis institucijomis) viešuosius 	Olga Goj

Eil. Nr.	Pareigybė	Reikalavimai išsilavinimui ir kvalifikacijai	Funkcijos	Darbuotojo vardas ir pavardė
1	2	3	4	5
		<ul style="list-style-type: none"> • privalo išmanyti ir mokėti taikyti savo darbe Lietuvos Respublikos įstatymus, Vyriausybės nutarimus ir kitų norminių aktų reikalavimus ir nutarimus nukreiptus asociacijos Šalčininkų rajono vietos veiklos grupės iškeltų tikslų įgyvendinimui, reglamentuojančius, darbo santykius ir raštvedybą. • būti susipažinusi su Lietuvos kaimo plėtros programa (KPP), gerai išmanyti Leader metodo įgyvendinimo tikslus; • turi būti atsakingas, sąžiningas, komunikabilus, kruopštus, būti pasiruošęs bendradarbiauti, turėti gerus bendravimo įgūdžius, sugebėti dirbti savarankiškai ir komandoje. • planuoti ir organizuoti savo darbą, mokėti kaupti, valdyti, sisteminti, apibendrinti informaciją. greitai orientuotis situacijoje, mokėti logiškai mąstyti, turėti puikius bendravimo įgūdžius, stiprius analitinius sugebėjimus, turėti strategijos įgyvendinimo pagal Leader metodą konsultavimo pagrindus. • sklandžiai dėstyti mintis raštu, išmanyti dokumentų rengimo taisykles, mokėti dirbti kompiuteriu Word, Excel, PowerPoint ir buhalterinės apskaitos programomis. 	<p>supaprastintus pirkimus taikant įprastą komercinę praktiką ir veda pirkimų žurnalą;</p> <ul style="list-style-type: none"> • vykdo strategijos plano įgyvendinimą, rengia ir teikia konsultacinę ir metodinę pagalbą Vietos projektų rengėjams; • dalyvauja konsultacijose, mokymuose, seminaruose, susitikimuose dėl strategijos įgyvendinimo administravimo klausimais; • rengia įvairių taisyklių, tvarkų projektus reikalingus biuro veiklai (bendrąsias, specialiąsias taisykles vietos projektų paraiškų teikėjams, vietos projektų vykdytojų, mokėjimo prašymų administracinės atitikties vertinimo vidaus taisykles ir kt. korekciją); • atsako už parengtų dokumentų ir duomenų teisingumą. • derina ir vertina Vietos projektų Viešųjų pirkimų procedūras ir dokumentaciją; • vykdo vietos projektų patikras ir teikia projekto vadovui ataskaitas apie vietos projektų įgyvendinimą; 4.8 atlieka vietos projektų administracinį vertinimą; • administruoja ir įgyvendina tarptautinius, tarpregioninius ir kitus projektus; • viešina privalomą viešųjų pirkimų informaciją VVG internetiniame puslapyje; • vykdo administracijos vadovo pavedimus. 	

Eil. Nr.	Pareigybė	Reikalavimai išsilavinimui ir kvalifikacijai	Funkcijos	Darbuotojo vardas ir pavardė
1	2	3	4	5
4.	VPS administratorius	<p>VPS administratorius turi atitikti šiuos reikalavimus:</p> <ul style="list-style-type: none"> turėti aukštąjį išsilavinimą ir ne mažesnę negu 1 m. darbo patirtį projektų administravimo srityje; arba turėti ne mažesnę negu 2 m. darbo patirtį VPS administravimo srityje. privalo išmanyti ir mokėti taikyti savo darbe Lietuvos Respublikos įstatymus, Vyriausybės nutarimus ir kitų norminių aktų reikalavimus ir nutarimus nukreiptus asociacijos Šalčininkų rajono vietos veiklos grupės iškeltų tikslų įgyvendinimui, reglamentuojančius, darbo santykius ir raštvedybą. būti susipažinusi su Lietuvos kaimo plėtros programa (KPP), gerai išmanyti Leader metodo įgyvendinimo tikslus; turi būti atsakingas, sąžiningas, komunikabilus, kruopštus, būti pasiruošęs bendradarbiauti, turėti gerus bendravimo įgūdžius, sugebėti dirbti savarankiškai ir komandoje. planuoti ir organizuoti savo darbą, mokėti kaupti, valdyti, sisteminti, apibendrinti informaciją. greitai orientuotis situacijoje, mokėti logiškai mąstyti, turėti puikius bendravimo įgūdžius, stiprius analitinius sugebėjimus, turėti strategijos 	<p>Funkcijos:</p> <ul style="list-style-type: none"> Užtikrina administracinę biuro veiklą: – organizuoja vidaus dokumentų apyvartą (dalykinis susirašinėjimas); – aprūpina kanceliarinėmis prekėmis, eksploatacinėmis medžiagomis, sprendžia organizacinius klausimus; – organizuoja (ir derina su koordinuojančiomis institucijomis) viešuosius supaprastintus pirkimus taikant įprastą komercinę praktiką ir veda pirkimų žurnalą; vykdo strategijos plano įgyvendinimą, rengia ir teikia konsultacinę ir metodinę pagalbą Vietos projektų rengėjams; dalyvauja konsultacijose, mokymuose, seminaruose, susitikimuose dėl strategijos įgyvendinimo administravimo klausimais; rengia įvairių taisyklių, tvarkų projektus reikalingus biuro veiklai (bendrąsias, specialiąsias taisykles vietos projektų paraiškų teikėjams, vietos projektų vykdytojų, mokėjimo prašymų administracinės atitikties vertinimo vidaus taisykles ir kt. korekciją); atsako už parengtų dokumentų ir duomenų teisingumą. derina ir vertina Vietos projektų Viešųjų pirkimų procedūras ir dokumentaciją; vykdo vietos projektų patikras ir teikia projekto vadovui ataskaitas apie vietos projektų įgyvendinimą; 4.8 atlieka vietos projektų administracinį vertinimą; administruoja ir įgyvendina 	Dorota Moroženė

Eil. Nr.	Pareigybė	Reikalavimai išsilavinimui ir kvalifikacijai	Funkcijos	Darbuotojo vardas ir pavardė
1	2	3	4	5
		<p>įgyvendinimo pagal Leader metodą konsultavimo pagrindus.</p> <ul style="list-style-type: none"> • sklandžiai dėstyti mintis raštu, išmanyti dokumentų rengimo taisykles, mokėti dirbti kompiuteriu Word, Excel, PowerPoint ir buhalterinės apskaitos programomis. 	<p>tarptautinius, tarpregioninius ir kitus projektus;</p> <ul style="list-style-type: none"> • viešina privalomą viešųjų pirkimų informaciją VVG internetiniame puslapyje; • vykdo administracijos vadovo pavedimus. 	
5.	VPS viešųjų ryšių specialistas	<p>VPS viešųjų ryšių specialistas turi atitikti šiuos reikalavimus:</p> <ul style="list-style-type: none"> • turėti aukštąjį išsilavinimą, taip pat turėti žinių LEADER metodo įgyvendinimo ir kitose kaimo plėtros politikos srityse; arba turėti ne mažesnę negu 1 m. darbo patirtį VPS administravimo srityje; • privalo išmanyti ir mokėti taikyti savo darbe Lietuvos Respublikos įstatymus, Vyriausybės nutarimus ir kitų norminių aktų reikalavimus ir nutarimus nukreiptus asociacijos Šalčininkų rajono vietos veiklos grupės iškeltų tikslų įgyvendinimui, reglamentuojančius, darbo santykius ir raštvedybą; • būti susipažinusi su Lietuvos kaimo plėtros programa (KPP), gerai išmanyti Leader metodo įgyvendinimo tikslus; • turi būti atsakingas, sąžiningas, komunikabilus, kruopštus, būti pasiruošęs bendradarbiauti, turėti gerus 	<p>Funkcijos:</p> <ul style="list-style-type: none"> • organizuoja vidinę ir išorinę konsultavimą, viešina informaciją; • organizuoja paskaitas, seminarus, mokymus ir kitus renginius; • palaiko ryšius su visuomene. Atsakingas už vidinę ir išorinę komunikaciją su VVG grupės nariais, VVG teritorijoje esančiais kaimo gyventojais, vietos veiklos grupėmis ir kitais kaimo plėtros dalyviais; • renka, apdoroja ir platina informaciją, naudojant įvairias viešinimo priemones; • dirba su kaimo plėtros dalyviais ir tikslinėmis grupėmis: rajono politikų, savivaldybės administracijos ir jos įstaigų, nevyriausybinių organizacijų, privataus sektoriaus atstovų, ypač jaunimo, moterų ir socialiai pažeidžiamų gyventojų aktyvinimas, informavimas, konsultavimas, veiksmų derinimas; • dalyvauja konsultacijose, mokymuose, seminaruose, susitikimuose strategijos viešinimo klausimais; • administruoja VVG tinklalapį; 	Inesa Suchocka

Eil. Nr.	Pareigybė	Reikalavimai išsilavinimui ir kvalifikacijai	Funkcijos	Darbuotojo vardas ir pavardė
1	2	3	4	5
		<p>bendravimo įgūdžius, sugebėti dirbti savarankiškai ir komandoje;</p> <ul style="list-style-type: none"> planuoti ir organizuoti savo darbą, mokėti kaupti, valdyti, sisteminti, apibendrinti informaciją. greitai orientuotis situacijoje, mokėti logiškai mąstyti, turėti puikius bendravimo įgūdžius, stiprius analitinius sugebėjimus, turėti strategijos įgyvendinimo pagal Leader metodą konsultavimo pagrindus; sklandžiai dėstyti mintis raštu, išmanyti dokumentų rengimo taisykles, mokėti dirbti kompiuteriu Word, Excel, PowerPoint ir buhalterinės apskaitos programomis; turėti vairuotojo pažymėjimą ir ne mažiau 2 metų lengvojo automobilio vairavimo praktikos. 	<ul style="list-style-type: none"> vykdo administracijos vadovo pavedimus. 	
6.	VPS viešųjų ryšių specialistas	<p>VPS viešųjų ryšių specialistas turi atitikti šiuos reikalavimus:</p> <ul style="list-style-type: none"> turėti aukštąjį išsilavinimą, taip pat turėti žinių LEADER metodo įgyvendinimo ir kitose kaimo plėtros politikos srityse; arba turėti ne mažesnę negu 1 m. darbo patirtį VPS administravimo srityje; privalo išmanyti ir mokėti taikyti savo darbe Lietuvos Respublikos įstatymus, Vyriausybės nutarimus ir kitų norminių aktų reikalavimus ir nutarimus 	<p>Funkcijos:</p> <ul style="list-style-type: none"> organizuoja vidinę ir išorinę konsultavimą, viešina informaciją; organizuoja paskaitas, seminarus, mokymus ir kitus renginius; palaiko ryšius su visuomene. Atsakingas už vidinę ir išorinę komunikaciją su VVG grupės nariais, VVG teritorijoje esančiais kaimo gyventojais, vietos veiklos grupėmis ir kitais kaimo plėtros dalyviais; renka, apdoroja ir platina informaciją, naudojant įvairias viešinimo priemones; 	Česlav Monkevič

Eil. Nr.	Pareigybė	Reikalavimai išsilavinimui ir kvalifikacijai	Funkcijos	Darbuotojo vardas ir pavardė
1	2	3	4	5
		<p>nukreiptus asociacijos Šalčininkų rajono vietos veiklos grupės iškeltų tikslų įgyvendinimui, reglamentuojančius, darbo santykius ir raštvedybą;</p> <ul style="list-style-type: none"> • būti susipažinusiam su Lietuvos kaimo plėtros programa (KPP), gerai išmanyti Leader metodo įgyvendinimo tikslus; • turi būti atsakingas, sąžiningas, komunikabilus, kruopštus, būti pasiruošęs bendradarbiauti, turėti gerus bendravimo įgūdžius, sugebėti dirbti savarankiškai ir komandoje; • planuoti ir organizuoti savo darbą, mokėti kaupti, valdyti, sisteminti, apibendrinti informaciją. greitai orientuotis situacijoje, mokėti logiškai mąstyti, turėti puikius bendravimo įgūdžius, stiprius analitinius sugebėjimus, turėti strategijos įgyvendinimo pagal Leader metodą konsultavimo pagrindus; • sklandžiai dėstyti mintis raštu, išmanyti dokumentų rengimo taisykles, mokėti dirbti kompiuteriu Word, Excel, PowerPoint ir buhalterinės apskaitos programomis; • turėti vairuotojo pažymėjimą ir ne mažiau 2 metų lengvojo automobilio vairavimo praktikos. 	<ul style="list-style-type: none"> • dirba su kaimo plėtros dalyviais ir tikslinėmis grupėmis: rajono politikų, savivaldybės administracijos ir jos įstaigų, nevyriausybinių organizacijų, privataus sektoriaus atstovų, ypač jaunimo, moterų ir socialiai pažeidžiamų gyventojų aktyvinimas, informavimas, konsultavimas, veiksmų derinimas; • dalyvauja konsultacijose, mokymuose, seminaruose, susitikimuose strategijos viešinimo klausimais; • administruoja VVG tinklalapį; • vykdo administracijos vadovo pavedimus. 	

4 Priedas. VPS priemonių rezultato rodikliai ir jų reikšmių pagrindimas

1. VPS priemonių rezultato rodikliai (ES bendrieji):

1	2	3	4	5	6	7
			1 priemonė	2 priemonė	3 priemonė	4 priemonė
Rodiklio kodas	Rodiklis	Iš viso	Sumanaus kaimo kūrimas ir plėtra	Skatinti integruotą socialinę plėtrą Šalčininkų rajono kaimiškose vietovėse	Skatinti įtraukčių neformalių iniciatyvų ir veiklų plėtrą	Aplinkai palankaus smulkaus verslo kūrimas ir plėtra
A	ES bendrieji rezultato rodikliai:					
R.3	Žemės ūkio sektoriaus skaitmeninimas. Ūkių, pagal BŽŪP gaunančių paramą skaitmeninėms ūkininkavimo technologijoms plėtoti, skaičius	0	0	0	0	0
R.37	Ekonomikos augimas ir darbo vietų kūrimas kaimo vietovėse. BŽŪP projektais remiamas naujų darbo vietų kūrimas	8,00	1,00	1,00	0,00	6,00
R.39	Kaimo ekonomikos plėtojimas. Kaimo verslo įmonių, įskaitant bioekonomikos įmones, kurių naudojantis pagal BŽŪP skiriama parama, skaičius	7	0	1	0	6
R.41	Europos kaimo tinklų kūrimas. Kaimo gyventojų, kuriems, naudojantis BŽŪP parama, sudarytos palankesnės sąlygos naudotis paslaugomis ir infrastruktūra, skaičius	8 104	5 136	100	300	2 568
R.42	Socialinės įtraukties skatinimas. Asmenų, kuriems taikomi remiami socialinės įtraukties projektai, skaičius	100	0	40	60	0

2. VPS rodikliai (produkto, rezultato) VPS priemonių lygiu:

X Netaikoma

☐ Taikoma

Jei taikoma, žr. VPS II dalies (Excel) 11.1 lapą (3 lentelė).

3. VPS priemonių rezultato rodiklių reikšmių pagrindimas:

1	2	3	4
VPS priemonės numeris	VPS priemonė	Kiekybinis tikslas iki 2029 m.	Kiekybinio tikslo pagrindimas
R.3	Žemės ūkio sektoriaus skaitmeninimas. Ūkių, pagal BŽŪP gaunančių paramą skaitmeninėms ūkininkavimo technologijoms plėtoti, skaičius		
1 priemonė	Sumanaus kaimo kūrimas ir plėtra	0	
2 priemonė	Skatinti integruotą socialinę plėtrą Šalčininkų rajono kaimiškose vietovėse	0	
3 priemonė	Skatinti įtraukių neformalių iniciatyvų ir veiklų plėtrą	0	
4 priemonė	Aplinkai palankaus smulkaus verslo kūrimas ir plėtra	0	
R.37	Ekonomikos augimas ir darbo vietų kūrimas kaimo vietovėse. BŽŪP projektais remiamas naujų darbo vietų kūrimas		
1 priemonė	Sumanaus kaimo kūrimas ir plėtra	1	Planuojama paremti 6 VP. 1 projektą įgyvendins vienas juridinis asmuo. DV kūrimas yra neprivalomas kiekviename projekte, tačiau skiriant atrankos balus planuojame, kad 4 VP sukurs ne mažiau kaip po 0,25 DV. DV gali būti sukurta kaip papildoma jau dirbančiam asmeniui ir (arba) naujam darbuotojui.
2 priemonė	Skatinti integruotą socialinę plėtrą Šalčininkų rajono kaimiškose vietovėse	1	Planuojama paremti 1 socialinio verslo projektą. Vieną projektą įgyvendins vienas viešasis juridinis asmuo. DV kūrimas yra privalomas, ne mažiau 1 DV. DV gali būti sukurta kaip papildoma jau dirbančiam asmeniui ir (arba) naujam darbuotojui.
3 priemonė	Skatinti įtraukių neformalių iniciatyvų ir veiklų plėtrą	0	Netaikoma - veiklų projektai

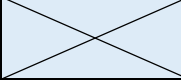
4 priemonė	Aplinkai palankaus smulkaus verslo kūrimas ir plėtra	6	Planuojama paremti 6 projektus, 3 projektus verslo pradžiai ir 3 projektus verslo plėtrai. DV kūrimas yra privalomas: verslo pradžios atveju ne mažiau kaip po 1 DV, viso 3 DV, verslo plėtros atveju ne mažiau kaip po 1 DV, viso 3 DV.
R.39	Kaimo ekonomikos plėtojimas. Kaimo verslo įmonių, įskaitant bioekonomikos įmones, kurių naudojantis pagal BŽŪP skiriama parama, skaičius		
1 priemonė	Sumanaus kaimo kūrimas ir plėtra	0	Netaikoma - viešųjų paslaugų prieinamumo didinimo projektai
2 priemonė	Skatinti integruotą socialinę plėtrą Šalčininkų rajono kaimiškose vietovėse	1	Pagal priemonę planuojama paremti 1 Socialinio verslo projektą. Skaičiuojami unikalūs viešieji (arba) privatūs juridiniai asmenys gavę paramą bendruomeninio verslo pradžiai ar plėtrai
3 priemonė	Skatinti įtraukių neformalių iniciatyvų ir veiklų plėtrą	0	Netaikoma - veiklų projektai
4 priemonė	Aplinkai palankaus smulkaus verslo kūrimas ir plėtra	6	Pagal priemonę planuojama paremti 6 projektus, 3 projektus verslo pradžiai ir 3 projektus verslo plėtrai. Skaičiuojami unikalūs privatūs juridiniai ir (arba) fiziniai asmenys gavę paramą verslo pradžiai ar plėtrai
R.41	Europos kaimo tinklų kūrimas. Kaimo gyventojų, kuriems, naudojantis BŽŪP parama, sudarytos palankesnės sąlygos naudotis paslaugomis ir infrastruktūra, skaičius		
1 priemonė	Sumanaus kaimo kūrimas ir plėtra	5136	Pagal priemonę planuojama paremti 6 viešųjų paslaugų plėtros projektus. Vieną projektą įgyvendins vienas juridinis asmuo, tikėtina, kad iš skirtingų seniūnijų. Skaičiuojama, kad potencialiai galintys pasinaudoti viešomis paslaugomis asmenys po vieno projekto įgyvendinimo bus 856 asm., 20 proc. rajono gyventojų.

2 priemonė	Skatinti integruotą socialinę plėtrą Šalčininkų rajono kaimiškose vietovėse	100	Pagal priemonę planuojama paremti 1 socialinio verslo projektą. Vieną projektą įgyvendins vienas juridinis asmuo. Skaičiuojama, kad potencialiai socialinio verslo klientais arba projekto metu sukurtomis paslaugomis ir (arba) produktais galės pasinaudoti 100 asm.
3 priemonė	Skatinti įtraukį neformalių iniciatyvų ir veiklų plėtrą	300	Pagal priemonę planuojama paremti 6 veiklos projektus. Vieną projektą įgyvendins vienas juridinis asmuo. skaičiuojama, kad potencialiai vieno projekto veiklų dalyviais ir (arba) naudos gavėjais galėtų būti po 50 asm. Viso 300 asm.
4 priemonė	Aplinkai palankaus smulkaus verslo kūrimas ir plėtra	2568	Pagal priemonę planuojama paremti 6 projektus, 3 projektus verslo pradžiai ir 3 projektus verslo plėtrai. Skaičiuojama, kad potencialiai privataus verslo klientais galėtų būti ir projekto metu sukurtomis paslaugomis ir (arba) produktais galėtų naudotis po 428 asm. Viso 10 proc . rajono gyventojų.

4. Įgyvendinant VPS planuojamų sukurti darbo vietų paskirstymas pagal amžių ir lytį:

☒ Netaikoma

☐ Taikoma

1	2	3	4	5	6
	N.37	1 priemonė	2 priemonė	3 priemonė	4 priemonė
	Iš viso	Sumanaus kaimo kūrimas ir plėtra	Skatinti integruotą socialinę plėtrą Šalčininkų rajono kaimiškose vietovėse	Skatinti įtrauklių neformalių iniciatyvų ir veiklų plėtrą	Aplinkai palankaus smulkaus verslo kūrimas ir plėtra
Kiekybinis tikslas iki 2029 m. (rodiklis R.37)	8	1	1	0	6
Ar aktualus darbo vietų paskirstymas pagal lytį?		Ne	Ne	Ne	Ne
Ar aktualus darbo vietų paskirstymas pagal amžių?		Ne	Ne	Ne	Ne
<i>Sukurtų DV pasiskirstymas pagal lytį:</i>	8	1	1	0	6
Sukurtų darbo vietų skaičius moterims	0	netaikoma	netaikoma	netaikoma	netaikoma
Sukurtų darbo vietų skaičius vyrams	0	netaikoma	netaikoma	netaikoma	netaikoma
Sukurtų darbo vietų skaičius bet kurios lyties asmenims	8	1	1	netaikoma	6
<i>Sukurtų DV pasiskirstymas pagal amžių:</i>	8	1	1	0	6
Sukurtų darbo vietų skaičius asmenims iki 40 m. (imtinai)	0	netaikoma	netaikoma	netaikoma	netaikoma
Sukurtų darbo vietų skaičius asmenims nuo 41 m.	0	netaikoma	netaikoma	netaikoma	netaikoma
Sukurtų darbo vietų skaičius bet kurio amžiaus asmenims	8	1	1	netaikoma	6

5 Priedas. VPS sąsaja su VVG teritorijos strateginiais dokumentais ir Europos Sąjungos Baltijos jūros regiono strategija (ESBJRS)

Eil. Nr.	Strateginis dokumentas	VPS sąsajos pagrindimas	
1.	VVG teritorijos savivaldybės plėtros strateginis planas	Šalčininkų rajono VVG 2023-2028 metų vietos plėtros strategija	Šalčininkų rajono savivaldybės 2023-2030 metų strateginis plėtros planas
		<p>SOCIALIAI IR EKONOMIŠKAI TVARUS IR ĮTRAUKUS ŠALČININKŲ RAJONAS</p> <p>Priemonės:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sumanaus kaimo kūrimas ir plėtra 2. Skatinti integruotą socialinę ir ekonominę plėtrą Šalčininkų rajono kaimiškose vietovėse 3. Skatinti itraukių neformalių iniciatyvų ir veiklų plėtrą 4. Aplinkai palankaus smulkaus verslo kūrimas ir plėtra 	<p>Šalčininkų rajono SPP prioritetai, tikslai ir uždaviniai:</p> <p>II. IŠSILAVINUSI, SVEIKA, SOCIALIAI SAUGI IR AKTYVI BENDRUOMENĖ</p> <p>2.1.3. Gerinti pagalbos mokiniui, šeimai ir mokyklai kokybę ir prieinamumą</p> <p>2.2.1. Didinti sveikatos priežiūros paslaugų kokybę ir prieinamumą</p> <p>2.3.1. Užtikrinti nuoseklų ir efektyvų socialinių paslaugų teikimą socialiai pažeidžiamiesiems gyventojams ir grupėms</p> <p>2.3.3. Skatinti gyventojų bendruomeniškumą ir pagalbos socialiai pažeidžiamiesiems asmenims teikimą</p> <p>2.5. Turiningo laisvalaikio skatinimas</p> <p>2.5.1. Organizuoti kokybišką gyventojų užimtumą ir laisvalaikio praleidimą</p> <p>III. KONKURENCINGAS RAJONO ŪKIS</p> <p>3.1. Verslo ir turizmo skatinimas</p>

			<p>3.1.1. Prisidėti prie verslo vystymo ir užimtumo didinimo rajone</p> <p>3.1.2. Skatinti turizmą rajone ir plėsti turizmo paslaugų rinką</p> <p>IV. DARNI INFRASTRUKTŪRA IR ŠVARI APLINKA</p> <p>4.1. Viešosios infrastruktūros gerinimas</p> <p>4.1.1. Užtikrinti darnų Šalčininkų rajono teritorijos vystymą</p> <p>4.2.2. Užtikrinti tinkamas sąlygas lankyti rajono kultūros paveldo objektus ir bendruomenei, laisvalaikio leidimui skirtas įstaigas</p>
2.	VVG teritorijoje patvirtintas regiono plėtros planas	<p>Šalčininkų rajono VVG 2023-2028 metų vietos plėtros strategija</p> <p>SOCIALIAI IR EKONOMIŠKAI TVARUS IR ĮTRAUKUS ŠALČININKŲ RAJONAS</p> <p>Priemonės:</p> <p>5. Sumanaus kaimo kūrimas ir plėtra</p> <p>6. Skatinti integruotą socialinę ir ekonominę plėtrą Šalčininkų rajono kaimiškose vietovėse</p> <p>7. Skatinti itraukių neformalių iniciatyvų ir veiklų plėtrą</p> <p>8. Aplinkai palankaus smulkaus verslo kūrimas ir plėtra</p>	<p>2022-2030 Vilniaus regiono plėtros planas</p> <p>Tikslas:</p> <p>1. Mažinti ekonominius netolygumus.</p> <p>Uždaviniai:</p> <p>1.1. Sudaryti patrauklias sąlygas pritraukti investicijas, vidiniams netolygumams mažinti;</p> <p>1.2. Paskatinti tolygią kūrybinės ekonomikos ir turizmo plėtrą;</p> <p>Tikslas:</p> <p>3. Mažinti socialinę atskirtį</p> <p>Uždavinys:</p> <p>3.1. Užtikrinti kokybiškas socialines paslaugas</p>

3.	Europos Sąjungos Baltijos jūros regiono strategija (ESBJRS)	Šalčininkų rajono VVG 2023-2028 metų vietos plėtros strategija	Europos Sąjungos Baltijos jūros regiono strategija (ESBJRS)
		SOCIALIAI IR EKONOMIŠKAI TVARUS IR ĮTRAUKUS ŠALČININKŲ RAJONAS Priemonės: 9. Sumanaus kaimo kūrimas ir plėtra 10. Skatinti integruotą socialinę ir ekonominę plėtrą Šalčininkų rajono kaimiškose vietovėse 11. Skatinti itraukių neformalių iniciatyvų ir veiklų plėtrą 12. Aplinkai palankaus smulkaus verslo kūrimas ir plėtra	Priority: 1 - Innovative societies Programme objective 1.1. Resilient economies and communities Programme objective 1.2. Responsive public services Priority: 3 - Climate-neutral societies Programme objective 3.1. Circular economy Programme objective 3.2. Energy transition Programme objective 3.3. Smart green mobility
4.	Viensektorės žuvininkystės VVG VPS (taikoma, kai tokia VPS yra patvirtinta VVG teritorijoje)	Netaikoma	
5.	Interreg VI-A Lithuania-Poland cooperation programme (Programme)	Šalčininkų rajono VVG 2023-2028 metų vietos plėtros strategija	Interreg VI-A Lithuania-Poland cooperation programme (Programme)
		SOCIALIAI IR EKONOMIŠKAI TVARUS IR ĮTRAUKUS ŠALČININKŲ RAJONAS Priemonės: 13. Sumanaus kaimo kūrimas ir plėtra 14. Skatinti integruotą socialinę ir ekonominę plėtrą Šalčininkų rajono kaimiškose vietovėse 15. Skatinti itraukių neformalių iniciatyvų ir veiklų plėtrą 16. Aplinkai palankaus smulkaus verslo kūrimas ir plėtra	Priority: 1 Promoting environmental wellbeing Specific Objective 1.1: Enhancing protection and preservation of nature, biodiversity and green infrastructure, including in urban areas, and reducing all forms of pollution Priority: 2 Promoting physical, emotional and cultural wellbeing Specific Objective 2.1: Enhancing the role of culture and sustainable tourism in economic

			<p>development, social inclusion and social innovation</p> <p>Specific Objective 2.2: Enhancing the role of culture and sustainable tourism in economic development, social inclusion and social innovation</p>
--	--	--	--

6 Priedas. VPS rengimo metu gautų pastabų suvestinė

Eil. Nr.	Pastabos autorius (vardas, pavardė, organizacija), gavimo būdas (žodžiu, raštu, VPS pristatymo, susitikimo metu ar pan.)	Pastabos gavimo data	Pastaba	VVG atsakymas ir veiksmai reaguojant į pastabą
1	2	3	4	5
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				

7 Priedas. Išplėstinis remtinų veiklų sąrašas

Eil. Nr.	VPS priemonė	VPS priemonės rūšis	Remtinės veiklos pagal 10.18 VPS EXEL punktą
1	2	3	4
1.	Sumanaus kaimo kūrimas ir plėtra	Viešųjų paslaugų prieinamumo didinimas (ne pelno)	<p>Pažangaus kaimo koncepcijoje išreiškiamas glaudus bendruomenių, gamybos ir vartojimo būdų, jų kultūros ir aplinkos, kurioje gyvena, ryšys. Toks ryšys egzistuoja prioritetą teikiant vietos ekonomikai. Stiprinant vietos ekonomiką diegiami dalijimosi, žiedinės, bioištekliais pagrįstos ekonomikos principai. Nauji gamybos ir vartojimo modeliai sudaro sąlygas mokyti žmones, skatinti jų supratingumą apie maistą ir aplinkosaugą, gilinti gamintojų žinias ir saugoti skirtingą kultūrinį tapatumą. Ūkininkai, kaimo gyventojai ir kaimo socialinės infrastruktūros institucijų darbuotojai yra pagrindiniai pažangos kaime skatintojai.</p> <p>Pagrindiniai pažangaus kaimo vystymo principai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tikslusis ūkininkavimas (žemdirbystė): mažinant sąnaudas, maksimaliai išnaudojant jutiklius ir sprendimų palaikymo sistemas, kartu gerinant maisto tiekimo grandinę, tausojant dirvožemį, apsaugant išteklius ir aplinką. • Skaitmeninės ir kitos inovacijos atviros platformos, kur siūlomos visos pagrindinės paslaugos, pvz., e. mokymai, e. sveikata (geresnė prieiga prie medicininės priežiūros), e. administravimas, transportavimas, maitinimas, socialinės paslaugos, apeinant oligopolines mažmeninės prekybos struktūras, geresnė produktų kokybė ir didesnis pasirinkimas • Dalijimosi ekonomika: brangiais techniniais sprendimais ir įranga • Žiedinė ekonomika, padedanti mažinti atliekas ir tausoti išteklius • Bioištekliais (atsinaujinančiais) pagrįsta ekonomika, besiremianti moksliniais tyrimais, inovacijomis ir technologijomis • Atsinaujinančioji energija ypač svarbi kaimo vietovėse, kurios pasižymi ne tik erdve, bet ir lengva prieiga prie reikiamų gamtos išteklių (vėjo, saulės, vandens, dirvožemio, medienos, biomasės) • Kaimo turizmas, apimantis ekologinį, sveikatai palankų maistą ir poilsį, rekreacinį turizmą, sudaro galimybes kurti naujas didelės vertės darbo vietas • Socialinės inovacijos kaimo paslaugų ir verslumo srityje • Ištraukios socialinės infrastruktūros, partnerystės organizacinio mechanizmo kūrimas ir diegimas (gyvosios laboratorijos, klasteriai, tinklai).

Eil. Nr.	VPS priemonė	VPS priemonės rūšis	Remtinios veiklos pagal 10.18 VPS EXEL punktą
1	2	3	4
			<p>Remtinios veiklos:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Prieigos prie vertingų gamtos ir poilsio objektų gerinimas, parkų ir (arba) draustinių (dviračių, pažintinių ir pėsčiųjų takai), sporto aikštynai, laisvalaikio zonos ir kt. 2. Traukos taškų (turizmo ir kultūros objektų, bendruomenės centrų, maitinimo įstaigų ir pažintinių teritorijų ir kt.) sujungimas formuojant pėsčiųjų – dviračių ir (arba) pažintinius ir (arba) rekreacinius maršrutus, paslaugų žiedus 3. Investicijos į pažangaus (sumanaus) kaimo kūrimą, klimatą ir ekologiškumą, tvarios infrastruktūros vystymą, technologinius ir skaitmeninius sprendimus 4. Atskirties mažinimas sugrąžinant bendruomenės erdves (pvz., bendruomenei priklausančias laisvalaikio patalpas, bendruomenės centrus, bendruomenės kavines ir pan.) 5. Socialinės infrastruktūros ir paslaugų (sporto, laisvalaikio, poilsio ir pan.) pasiekiamumas, ryšių tarp erdvių, funkcijų ir žmonių veiklų kūrimas 6. Gyvenimo kokybės gerinimas, įskaitant taršos mažinimą, saugumą, socialinių, kultūrinių, sveikatinimo ir kt. poreikių geresnį tenkinimą 7. Lokalių, įvairias paslaugas koncentruojančių centrų kūrimas 8. Bendruomeninių prekybos centrų, prekybos vietų kūrimas siekiant sumažinti ekonominius skirtumus tarp miesto ir kaimo 9. Bendruomenės, senjorų, jaunimo centrų ar erdvių kūrimas 10. Jaunų ir (arba) 55+ specialistų ugdymui reikalingas technologijų, kultūros ir bendradarbiavimo centrų (tinklų) kūrimas 11. Didinti el. paslaugų teikimo mastą, kokybę ir piliečių naudojimąsi šiomis paslaugomis, ypatingą dėmesį skiriant kaimo vietovėms ir vyresnio amžiaus žmonėms bei bendradarbiavimui tarp sektorių 12. Viešųjų turizmo paslaugų ir poilsio erdvių plėtojimas ir populiarinimas 13. Ekologinio ir tvaraus turizmo ir poilsio plėtra

Eil. Nr.	VPS priemonė	VPS priemonės rūšis	Remtinės veiklos pagal 10.18 VPS EXEL punktą
1	2	3	4
			<p>14. Bendrų turizmo ir kultūros maršrutų, produktų ir paslaugų kūrimas</p> <p>15. Turizmo ir poilsio sektoriaus plėtra, taikant tvaraus ir žiedinio verslo modelių principus, leidžiančius užtikrinti, kad sektorius išliktų konkurencingas, atsparus ir aplinkos, socialiniu ir ekonominiu požiūriu tvarus</p> <p>16. Naujų technologijų diegimas, gamtos išteklių ir kultūros paveldo išsaugojimui bei panaudojimui, taip pat skaitmeninimas, skirtas stebėti lankytojų srautus ir keistis duomenimis tarp partnerių (pvz., skaitmeninis kultūros paveldo vertybių ir kitų objektų išsaugojimas; kultūros institucijų bendradarbiavimas, skaitmeninių edukacinių, švietimo programų diegimas, skaitmeninių technologijų pagalba sukurti virtualūs gidai ir (arba) kitos iniciatyvos ir pan.)</p> <p>17. Natūralių gamtinių išteklių ir (arba) zonų plėtojimas ir populiarinimas. Sveikos gyvensenos skatinimas</p> <p>18. Lėtojo turizmo modelio (konceptijos) įgyvendinimas</p> <p>19. Aktyvaus turizmo ir poilsio koncepcijos įgyvendinimas</p> <p>20. Dviračių ir pėsčiųjų eismui bei kitoms nemotorizuotoms judėjimo formoms ir turizmui skatinti skirtų priemonių įgyvendinimas</p> <p>21. Šiuolaikinių, skaitmeninių ir interaktyvių produktų kūrimas, siekiant įtraukti naujus nedidelius operatorius ir vietos bendruomenes teikti turizmo, poilsio, edukacines, neformalaus ugdymo ir susijusias paslaugas</p> <p>22. Kultūros ir istorijos paveldo išsaugojimo užtikrinimas ir išsaugojimas (įskaitant kultūros / istorijos paveldo vietovių plėtrą), kultūros ir paveldo vaidmens stiprinimas kuriant darbo vietas ir skatinant vietos ekonominę plėtrą</p> <p>23. Naujomis technologijomis grįstas paveldo ir paveldo vietovių naudojimas, įskaitant pajamas generuojančią veiklą, taip pat jos finansinio tvarumo užtikrinimas</p> <p>24. Gebėjimų ugdymas ir kiti veiksmai, skirti ekologiškam ir skaitmeniniam perkvalifikavimui ir kvalifikacijos kėlimui, bei šių priemonių diegimas, reikalingi siekiant užtikrinti atsprias ir tvarias darbo vietas turizmo sektoriuje</p> <p>25. Dalinimosi platformų kūrimas ir visuomenės švietimo apie jų naudą skatinimas</p>

Eil. Nr.	VPS priemonė	VPS priemonės rūšis	Remtinios veiklos pagal 10.18 VPS EXEL punktą
1	2	3	4
			<p>26. Bendradarbiavimo tinklų kūrimas, mokymai, keitimasis patirtimi, dalijimasis gerąja patirtimi tarp įvairių sektorių ir organizacijų</p> <p>27. Skatinti socialinės įtraukties priemonės, skirtas kovoti su socialinės atskirties rizika, kylančia dėl su klimatu susijusių iššūkių (stovyklos, neformalus ugdymas ir pan.)</p> <p>28. Remti bendrųjų kompetencijų, įskaitant skaitmeninius įgūdžius ir inovacijų valdymą, įgijimą, daugiausia dėmesio skiriant teritorinių ir socialinių skirtumų mažinimui</p> <p>29. Jaunų ir (arba) 55+ specialistų ugdymui reikalingas technologijų, kultūros ir bendradarbiavimo tinklų kūrimas ir neformalus ugdymas</p> <p>30. Sociokultūrinio ugdymo plėtojimas: rekreacija (poilsis ir laisvalaikis), švietimas ir auklėjimas, menas ir kultūra, bendruomenės kūrimas</p> <p>31. Visuomenės edukavimas apie gamtą ir jos išsaugojimo svarbą.</p>
2.	Skatinti integruotą socialinę plėtrą Šalčininkų rajono kaimiškose vietovėse	Socialinis verslas	<p>Remtinios veiklos:</p> <p>1. Priemonės, didinančios vietos ekonominę plėtros potencialą ir taip netiesiogiai sprendžiančios socialinės įtraukties, socialinių vietos bendruomenių tvarumo problemas (pvz. propaguojant mažiau žinomas didelio potencialo turizmo vietas; skatinant naujoviškų socialinių paslaugų teikimą turizmo ir kultūros srityse; palengvinant prieigą prie kultūros ir turizmo objektų, pritraukiant socialinių grupių auditorijas; skatinant su turizmu susijusį socialinį verslumą leidžiantį kurti ir subalansuoti socialinę ir ekonomines naudas ir kt.)</p> <p>2. Integruotų paslaugų, apjungiančių socialinius ir (arba), švietimo ir (arba), fizinės ir psichologinės sveikatos elementus, plėtojimas</p> <p>3. Socialinių inovacijų įgyvendinimas neformalaus švietimo (ugdymo) ir užimtumo srityse, ypač ikimokyklinio ir pradinio amžiaus vaikams</p> <p>4. Sveikatingumo ugdymas ir visuomenės sveikatos paslaugų prieinamumo gerinimas</p> <p>5. Veiksmai ir bendradarbiavimas skatinant aktyvų ir sveiką senėjimą (pvz., fizinio aktyvumo veiklos, reguliarius sveikatos patikrinimai, medicininė pagalba ir kt.)</p>

Eil. Nr.	VPS priemonė	VPS priemonės rūšis	Remtinios veiklos pagal 10.18 VPS EXEL punktą
1	2	3	4
			<p>6. Socialinės infrastruktūros ir paslaugų, skirtų šeimai, vaikui, senjorui ar kitai tikslinei grupei, kūrimas ir (arba) plėtra</p> <p>7. Socialinių paslaugų efektyvumo didinimas ir diversifikavimas taikant įrodymais pagrįstas priemones, naujus požiūrius, priemones, metodus ir kt.</p> <p>8. Tinklų kūrimas, mokymai, keitimasis patirtimi, dalijimasis gerąja patirtimi tarp suinteresuotųjų šalių, dalyvaujančių teikiant socialines paslaugas</p> <p>9. Skatinti socialinės įtraukties priemones, skirtas kovoti su socialinės atskirties rizika, kylančia dėl su klimatu susijusių iššūkių</p> <p>10. Efektyvus paslaugų pasiekiamumas, socialinių paslaugų įvairovės ir lygybės tarp socialinių grupių didinimas</p> <p>11. Tvarus vartojimas-naudojimas, žmonėms ir aplinkai draugiškų daiktų gamyba, atnaujinimas ir kt. veiklos</p> <p>12. Dalinimosi platformų kūrimas ir visuomenės švietimo apie jų naudą skatinimas</p> <p>13. Darnaus vartojimo ir antrinio dizaino idėjos plėtojimas, saugesnės ir sveikesnės aplinkos kūrimas</p> <p>14. Psichikos sveikatos gerinimas (pvz., jaunimui ir vyresnio amžiaus žmonėms, netektį patyrusiems žmonėms, patyrusiems smurtą šeimoje, vaikų prievartą, priklausomybę, atskirtį dėl gyvenamosios vietovės ir kt.)</p> <p>15. Atskirties mažinimas sugrąžinant bendruomenės erdves (pvz., bendruomenei priklausančias laisvalaikio patalpas, bendruomenės centrus, bendruomenės kavines ir pan.)</p>
3.	Skatinti įtraukčių neformalių iniciatyvų ir veiklų plėtrą	Veiklos projektai	<p>Remtinios veiklos:</p> <p>1. Veiklos, susijusios su kūrybinėmis industrijomis, amatais, kultūriniais renginiais, aktyvaus laisvalaikio galimybėmis, edukacine ir interaktyvia veikla, gastronomija ir kt. ir (arba) jų pozicionavimo tam tikroms grupėms (Pvz.: turistų, lankytojų, poilsiautojų, gyventojų ir pan) stiprinant vietos ekonomiką ir prisidedant prie turizmo sezoniškumo mažinimo;</p> <p>2. Tinklų kūrimas, mokymai, keitimasis patirtimi, dalijimasis gerąja patirtimi tarp įvairių sektorių ir organizacijų</p>

Eil. Nr.	VPS priemonė	VPS priemonės rūšis	Remtinios veiklos pagal 10.18 VPS EXEL punktą
1	2	3	4
			<ol style="list-style-type: none"> 3. Skatinti socialinės įtraukties priemonės, skirtas kovoti su socialinės atskirties rizika, kylančia dėl su klimatu susijusių iššūkių (stovyklos, neformalus ugdymas ir pan.) 4. Bendrų iniciatyvų ir sąmoningumo didinimo veiklų kūrimas, siekiant palengvinti socialinę ir verslumo vystymąsi 5. Remti bendrųjų kompetencijų, įskaitant skaitmeninius įgūdžius ir inovacijų valdymą, įgijimą, daugiausia dėmesio skiriant teritorinių ir socialinių skirtumų mažinimui 6. Jaunų ir (arba) 55+ specialistų ugdymui reikalingas technologijų, kultūros ir bendradarbiavimo tinklų kūrimas ir neformalus ugdymas 7. Sveikatingumo ir visuomenės supratimo apie sveiką gyvenseną ugdymas 8. Sporto ir sveikos gyvensenos propagavimo iniciatyvų, programų kūrimas ir galimų sprendimų išbandymas vietos lygmeniu 9. Visuomenės edukavimas apie gamtą ir jos išsaugojimo svarbą 10. Socialinių ryšių tarp žmonių ir organizacijų kūrimas 11. Sociokultūrinių veiklų organizavimas – dviejų ar daugiau organizacijų ir (arba) įstaigų įtraukimas dirbti kartu tam tikroje grupėje ar organizacijoje, kur yra sudaromos palankios sąlygos tam tikrai tikslinei (-ėms) grupei (-ėms) bendros veiklos metu realizuoti socialinius, kultūrinius ir švietėjiškus poreikius, siekiant konkretaus tikslo ar tikslų visumos t.y. integruotis į visuomenę 12. Sociokultūrinio ugdymo plėtojimas: rekreacija (poilsis ir laisvalaikis), švietimas ir auklėjimas, menas ir kultūra, bendruomenės kūrimas 13. Didinti įvairaus amžiaus grupių gyventojų motyvaciją įsitraukti į bendruomenės kultūrinį ir socialinį gyvenimą, saugoti tradicijas bei papročius
4.	Aplinkai palankaus smulkaus verslo kūrimas ir plėtra	Ne žemės ūkio verslo kūrimas ir plėtra	Tinkamumo sąlyga pareiškėjams: <ol style="list-style-type: none"> 1. UAB; MB; ūkininkas, teikiantis verslo plėtros projektą veiklą vykdo ne mažiau kaip vienerius pilnus ataskaitinius finansinius metus iki paraiškos pateikimo ir turi ne mažiau kaip 1 DV.

Eil. Nr.	VPS priemonė	VPS priemonės rūšis	Remtinios veiklos pagal 10.18 VPS EXEL punktą
1	2	3	4
			<p>2. UAB; MB; ūkininkas, teikiantis verslo pradžios projektą veiklą vykdo ne ilgiau nei 6 mėn. iki paraiškos pateikimo</p> <p>Remtinios veiklos:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Parama verslui, kuris apima viso ir (arba) dalies žiedinės ekonomikos ciklo įgyvendinimą 2. Aplinkai draugiško, vietos tradicijomis ir ištekliais grįsto verslo kūrimas ir (arba) plėtra 3. „Praktinių dirbtuvių“ privataus verslo sektoriuje, kūrimas 4. Aktyvaus ir (arba) pasyvaus turizmo ir (arba) poilsio plėtra 5. Parama informacinių ir skaitmeninių technologijų, įskaitant pagalbinę infrastruktūrą ir įrangą, diegimui ir (arba) naudojimui įmonėse, įskaitant darbuotojų įgūdžių tobulinimą, siekiant padidinti tų įmonių našumą 6. Skatinti tiesioginį vietinių produktų gamybą ir (arba) pardavimą (ūkiuose, vietinėse parduotuvėse, festivaliuose ir mugėse ir pan.) 7. Skatinti antrinių žaliavų ir (arba) daiktų panaudojimą, jų atnaujinimą arba perdirbimą ir (arba) pardavimą 8. Skatinti lengvesnį kliento pasiekiamumą remiant elektroninę prekybą savo pačių pagamintais ir (arba) perdirbtais produktais ir (arba) gaminiais ir (arba) daiktais

8 Priedas. Išnašos

1. Savivaldybės žemėlapis. Žiūrėta [2023-02-20]. Prieiga internete: <https://www.google.com/maps/place/Pag%C4%97gi%C5%B3+sav./@55.1605931,21.6979883,10z/data=!3m1!4b1!4m5!3m4!1s0x46e46c5ad17e0739:0x776f53cbba6bfd78!8m2!3d55.172132!4d21.9683614>
2. Nacionalinė Žemės Tarnyba. Prie Žemės Ūkio Ministerijos. Valstybės Įmonė Valstybės Žemės Fondas. LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS FONDAS 2022 M. SAUSIO 1D. Žiūrėta [2023-02-20]. Prieiga internete: <https://zis.lt/wp-content/uploads/2022/02/Lietuvos-Respublikos-zemes-fondas-20220101.pdf>
3. Gauti duomenys iš Šalčininkų rajono savivaldybės seniūnijų. Žiūrėta [2023-02-20].
4. Lietuvos statistikos departamentas. Statistinių rodiklių analizė - nuolatinių gyventojų skaičius metų pradžioje. Žiūrėta [2023-02-20]. Prieigai internete: <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize#/>
5. Lietuvos statistikos departamentas. Statistinių rodiklių analizė - natūrali gyventojų kaita. Žiūrėta [2023-02-20] Prieigai internete: <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize#/>
6. Lietuvos statistikos departamentas. Statistinių rodiklių analizė - atvykusieji ir imigrantai; išvykusieji ir emigrantai. Žiūrėta [2023-02-20]. Prieigai internete: <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize#/>
7. Lietuvos statistikos departamentas. Statistinių rodiklių analizė – Neto tarptautinė migracija. Žiūrėta [2023-01-20]. Prieigai internete: <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize#/>
8. Lietuvos statistikos departamentas. Statistinių rodiklių analizė – 2021 m. būstų ir gyventojų surašymo duomenys. Žiūrėta [2023-02-20]. Prieigai internete: <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize#/>
9. Lietuvos statistikos departamentas. Statistinių rodiklių analizė – nedarbo lygis. Žiūrėta [2023-02-20]. Prieigai internete: <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize#/>
10. Lietuvos statistikos departamentas. Statistinių rodiklių analizė – nuolatinių gyventojų skaičius metų pradžioje; Užimtumo tarnybos statistika. Žiūrėta [2023-02-20]. Prieigai internete: <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize#/>; <https://uzt.lt/darbo-rinka/statistiniai-rodikliai/88>
11. Lietuvos statistikos departamentas. Statistinių rodiklių analizė – darbo užmokestis (mėnesinis). Žiūrėta [2022-12-20] Prieigai internete: <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize#/>
12. Šalčininkų r. VVG internetinis puslapis. Žiūrėta [2023-02-20]. Prieiga internete: <http://www.salcininkuvvg.lt/lt/>.
13. Lietuvos statistikos departamentas. Statistinių rodiklių analizė – Veikiantys ūkio subjektai metų pradžioje; nuolatinių gyventojų skaičius metų pradžioje. Žiūrėta [2023-02-20] Prieigai internete: <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize#/>
14. Lietuvos statistikos departamentas. Statistinių rodiklių analizė – veikiančių mažų ir vidutinių įmonių skaičius metų pradžioje. Žiūrėta [2023-02-20] Prieigai internete: <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize#/>
15. Lietuvos statistikos departamentas. Statistinių rodiklių analizė – dirbančių asmenų skaičius (pagal įmonių dydžio grupes). Žiūrėta [2023-02-20] Prieigai internete: <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize#/>
16. Kaimo turizmo sodybų puslapis. Žiūrėta [2023-02-20] Prieigai internete: <https://www.priezero.lt/>.
18. VĮ Žemės Ūkio Informacijos ir Kaimo Verslo Centras. Žiūrėta [2023-02-20] Prieigai internete: <https://ismain.vic.lt/VurapPublic/Ataskaitos/EdvVed>.
19. Švietimo Valdymo Informacinė Sistema (ŠVIS). Klasės ir mokiniai rugsėjo 1 d. Žiūrėta [2023-02-20]. Prieigai internete: <https://www.svis.smm.lt/>
20. 2022 m. Šalčininkų r. savivaldybės Socialinių Paslaugų Planas. Žiūrėta [2023-02-20].

21. Lietuvos statistikos departamentas. Statistinių rodiklių analizė – naudojamos žemės ūkio naudmenos. Žiūrėta [2023-02-20] Prieigai internete: <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize#/>
22. Žemės ūkio naudmenų našumo balas. Žiūrėta [2023-02-20] Prieigai internete: <https://www.de2.lt/naudinga-informacija/lentel%C4%97s/660-%C5%BEm%C4%97s-%C5%ABkio-naudmen%C5%B3-na%C5%A1umo-balai>
23. UAB „Šalčininkų šilumos tinklai“ tinklapis. Žiūrėta [2023-02-20] Prieigai internete: <http://www.sstinklai.lt/>
24. UAB „Vilniaus apskrities atliekų tvarkymo centras,, metinė ataskaita. Žiūrėta [2023-02-20] Prieigai internete: http://www.vaatc.lt/wp-content/uploads/2022/05/VAATC_metinis-pranesimas_2021_maketas.pdf
25. Šalčininkų rajono savivaldybės kultūros centro 2021 m. veiklos ataskaita. Žiūrėta [2023-02-20] Prieiga internete: <http://aktai.salcininkai.lt/document/51633>
26. Šalčininkų rajono savivaldybės viešosios bibliotekos 2021 m. veiklos ataskaita. Žiūrėta [2023-02-20] Prieiga internete: <http://aktai.salcininkai.lt/document/51337>
27. Šalčininkų rajono Vladislavo Kozakevičiaus laisvalaikio ir sporto centro 2021 m. veiklos ataskaita. Žiūrėta [2023-02-20] Prieiga internete: <http://aktai.salcininkai.lt/document/51328>

9

10

11

12

13

14

15